Poštnina plačana gotovini

Leto IX, št. 280

Ljubljana, sreda 28. novembra 1928

Cena 2 Din

Izhaja ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 25—, za inozemstvo Din 40— neobvezno.

Oglasi po tarifu.

Uredništvo:
Ljubljana, Knaflova ulica štev. 5/I. Telefon št. 2072 in 2804, ponoči tudi št. 2034.

Rokopisi se ne vračajo.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova ulica št. 54. — Telefon št. 2058.

Inseratni oddelek: Ljubljana, Prešernova ulica št. 4. — Telefon št. 2058

Podružnici: Maribor, Aleksandrova št. 13 — Celje, Aleksandrova cesta

Račun pri poštnem ček. zavodu: Ljubljana št. 11.842 - Praha číslo 78.180, Wien, Nr. 105.241.

Ljubljana, 27. novembra.

Še nedavno je bilo videti, da je sporazum med Grki in Turki v principu dosežen in da je podpis prijateljske pogodbe samo še formalna stvar. Na to ni kazalo samo dejstvo, da je turški vnanji minister Tevfik Ruždi bej povabil Venizelosa v Angoro, kjer naj bi se pogajanja zaključila in zaključki podpisali. Že poprej, še preden je prišel Venizelos na vlado, je Italija forsirala skupen podpis prijateljske pogodbe med Italijo, Grško in Turčijo; pogodba med Grki in Turki naj bi bila slična oni, kakor se je sklenila med Rimom in Angoro. Toda ta načrt se ni dal realizirati; komentiralo se je to z odporom Grčije, ki se je hotela izogniti videzu, da bi se mogla skupna pogodba tolmačiti kot nasprotje do kake četrte države, to se pravi do Jugoslavije. Vidi pa se, da je bil še važnejši moment v tem, da pač pogajanja sama še niso dozorela do zadostnih rezultatov.

Medtem se je situacija celo še občutno poslabšala. Glavni problem, ki moti odnošaje med Grško in Turško, je vprašanje beguncev. V Lausanne sta se Grška in Turška dogovorili, da zamenjata prebivalstvo na enostaven način: Grki iz Male Azije se izselijo na Grško, zato pa se tudi Turki iz Grške izselijo na Turško. Razlika je bila samo v tem, da so Grki iz Male Azije, osobito iz Smirne, že tekom vojnih operacij, ob času grškega poraza, zapustili svoja domovališča in se zatekli na Grško. Turki so se pa izselili šele kasneje, po večini po sklepu lausanneške pogodbe.

Do tu sta se obe stranki mogli še prilično hitro sporazumeti. Kočljivejše pa je bilo vprašanje Grkov v Carigradu, ne morda zaradi njihovega visokega števila, marveč zaradi patrijarhata. Ako bi se zamena prebivalstva raztegnila tudi na Carigrad, bi se seveda moral tudi patrijarh izseliti iz Konstantinovega mesta. S tem pa se Grki nikakor niso hoteli sprijazniti, saj bi bila skoro dvatisočletna grška tradicija s tem preobčutno zadeta. Zato se je naposled v tej točki dosegel kompromis, po katerem so mogli Grki s patrijarhom ostati v Carigradu. Zato pa so morali Grki dati Turčiji ekvivalent v tem, da so tudi Turki v zapadni Trakiji smeli ostati na svojih domovališčih.

Ravno ta kompromis pa je postal izvor novih nesporazumljenj. Najprej so Turki delali težave pri praktičnem določanju, kateri Grki naj ostanejo v Carigradu, ker se je bilo postavilo leto 1918. kot meja za tamkaj naseljene Grke; kdor se je priselil kasneje, se je moral izseliti. Posebno je vzbudilo ogorčenje med Grki, ko so Turki delali na osnovi omenjenih določb težave pri volitvi patrijarha, odnosno pri izbiranju kandidatov.

Pozneje so nastale težave zaradi Turkov v zapadni Trakiji. Ta so se vedno bolj množile pritožbe nad postopanjem grških upravnih oblasti napram tamkajšnjim Turkom. Ker pa je njihovo bivanje v deželi in njihova usoda pravno zvezana z zamenjavo prebivalstva, tedaj z begunskim vprašanjem sploh, je smatrala komisija ureditev begunskega vprašanja za svojo nalogo, da se pobriga tudi za usodo zapadnotraških Turkov. Toda pri praktični anketi je prišlo do hudih nasprotij: Grki so izjavili, da je komisija pri raziskavanju podrobnosti prekoračila svoj delokrog in ni hotela več sodelovati. Turki so proti temu protestirali, toda ker grški del komisije ni hotel odnehati, je morala komisija zapustiti deželo.

S tem se je seveda razvil znova spor med Grki in Turki in vprašanje prijateljske pogodbe je zopet postalo kočljivejše.

Seveda pa se pomembnosti spora ne sme precenjevati. Venizelos želi likvidirati vse vnanjepolitične probleme in vnanji posredovalci se bodo nedvomno potrudili, da najdejo zlato srednjo pot, ki bo zadovoljila obe stranki.

Konsternacija v Beogradu

Radi ostrega svarila francoskega oficijoznega organa, ki smatra situacijo v Jugoslaviji za nevzdržno. — Beograjski tisk je senzacijonalni članek »Tempsa« popolnoma zamolčal. — Francoski vladni organ ponavlja, kar so francoski državniki ustmeno izjavili

Beograd, 27. novembra, r. Beograjska politična javnost je danes konsternirana izvedela za veliki članek pariškega «Tempsa», ki otvorjeno piše, da je izhod iz težke situacije, v katero je zabredla Jugoslavija razpust Narodne skupščine, nove volitve in revizija ustave. «Temps» tudi jasno obeležuje, kdo je glavni krivec težkega stanja in otvorjeno pravi, da so prijatelji Jugoslavije v skrbeh zanjo. Beograjski listi, ki si sicer dajo vsak važnejši «Tempsov» članek brzojaviti, so senzacijonalna izvajanja polslužbenega glasila francoske vlade popolnoma zamolčali. Dosedaj je «Temps» zavzemal napram beograjskemu režimu zelo koncilijantno stališče in je zato njegov popolni preobrat v gledanju na naše prilike izzval tem globlji vtis. Nikdo ne taji, da je «Tempsov» članek polslužbenega značaja in da predstavlja **opozorilo in opomin oficijelne Francije službenemu Beogradu. V podučenih političnih krogih se sedaj priznava, da vsebuje «Tempsov» članek v glavnih linijah one pogleda na naš notranji porblem, ki so jih francoski državniki razvili tudi pred kraljem, ko se je nedavno mudil v Parizu.** Posebno pozornost vzbuja še dejstvo, da list francoske vlade smatra eksperiment z dr. Koroščem za popolnoma ponesrečen.

Skoraj istočasno s francoskim polslužbenim organom so objavile londonske »Times«, ki predstavljajo mnenje najvplivnejših angleških krogov, obširen članek o razmerah v Jugoslaviji, ki je mnogo ostrejši, a prihaja do podobnega rezultata. »Times« opozarjajo na nezlomljivo voljo KDK v pogledu njenih znanih zahtev in podčrtavajo historično odgovornost Beograda, obžalujoč, da, kakor vse kaže, ni sposoben se dvigniti nad stališče partizanske politike. Z žgočo ostrino razpravljajo »Times« o hegemoniji srbijanskih strank.

Članki obeh vodilnih zapadno-evropskih organov se smatrajo kot izraz nestrpnosti, da se v Beogradu tako dolgo odlaša z odločitvami, ki jih smatrajo vsi zavezniki Jugoslavije za neobhodne. Smatralo se je, da bodo te odločitve sledile po povratku kralja iz Pariza, toda vse kaže, da so jih režimski vlastodržci zavlekli, da ne bi izgledalo, kakor da so se izvršile na zunanji pritisk. Iz Pariza pa so sedaj javno in otvorjeno izrekli svojo sodbo nad hegemonisti in Pariz ter London odkrito priznavata upravičenost borbe KDK.

V političnih krogih se je moralo danes konstatirati tudi to, da današnji režim nima v Evropi nobenega branilca, temveč da je ves kulturni svet soglasen v obsodbi današnjega režima. Posamezniki sicer še cinično izjavljajo, da jih nič ne briga, kaj meni Francija ali Anglija, toda **nihče ne dvomni več, da je postala situacija popolnoma nevzdržna.** V vladnih krogih vlada silno mučno razpoloženje.

Zopetna blamaža vlade v finančnem odboru

Finančni odbor je na včerajšnji seji zavrnil od vlade predloženi uredbi o reorganizaciji finančne službe

Beograd, 27. novembra p. Danes popoldne je bila seja finančnega odbora. Seja je prinesla novo blamažo vladi, ki ni mogla pridobiti niti svoje večine, da bi odobrila predloženo novo uredbo o določitvi činov nameščencev finančne službe in o organizaciji te službe. Uredbo so najostreje kritizirali vsi prisotni poslanci in končno je finančni odbor sklenil, naj se uredba vrne vladi, ki naj jo še enkrat prouči.

Pred prehodom na dnevni red je bil finančnemu odboru predložen predlog državnega proračuna za leto 1929/30. Minister za šume in rudnike je prosil, naj se mu čim prej odobri poraba viška dohodkov v znesku 20 milijonov dinarjev in naj se mu čim prej odobri tudi pravilnik o upravljanju gozdov. Zatem sta bili objavljeni spomenici konceptnih uradnikov v Sloveniji in Zveze državnih nameščencev v Ljubljani.

Ko je prišla nato na dnevni red razprava o uredbi o določitvi činov nameščencev finančne službe in o organizaciji te službe, so govorili proti vsi prisotni poslanci, tako opozicijonalni kakor vladni. Večina izmed njih je zahtevala, naj se uredba odkloni ter pozove vlada, naj čim prej predloži zakon o centralni upravi, s katerim bi bilo vprašanje reorganizacije državne administrativne službe principijelno rešeno.

Skrajno kritično stanje angleškega kralja

Bolezen je nespremenjeno resna. — Vsi člani kraljevskega doma so bili včeraj pozvani v London. — Princa waleškega iščejo z avtomobili in letali

London, 27. novembra d. Bolezen angleškega kralja Jurija V. se je tekom minule noči in današnjega dne ponovno poslabšala. Danes je bržkone dosežena kriza. Zdravniki izjavljajo, da kljub skoraj brezupnemu stanju presenečenja niso izključena, ker je kralj navzlic svoji visoki starosti izredno močne konstitucije. Davi je bil o kraljevem stanju objavljen sledeči buletin:

»Kralj je prebil noč zelo nemirno. Temperatura znaša 38,66. Vnetje reberne mrene ni napredovalo.«

V javnosti so kljub vsem ukrepom razširjene o kraljevem zdrav. stanju alarmantne vesti. Uradni buletini, ki izhajajo zelo redko in so tudi previdno stilizirani, občinstvo le še potrjujejo v domnevi, da je stanje kralja skrajno kritično. Angleški listi niso smeli objaviti niti vesti, da so bili pozvani h kraljevi postelji vsi člani rodbine. Waleškemu princu doslej še niso mogli dostaviti obvestila o bolezni njegovega kraljevskega očeta. Princ je globoko v notranji Afriki. Nasproti mu je bil poslan najhitrejši angleški parnik, da ga čim prej privede domov. Trije avtomobili so istočasno odpeljali iz Kapstadta v notranjost Afrike, da po različnih poteh prodirajo skozi pragozdove in dostavijo princu obvestilo. Poveljnik afriške zračne eskadrile je odšel davi z letalom, da poišče princa.

London, 27. novembra s. O zdravstvenem stanju angleškega kralja je bil danes popoldne izdan naslednji buletin:

»Temperatura je danes nekoliko padla. V ostalem je zdravstveno stanje kralja nelzpremenjeno.«

Yorški princ je na zajutreku angleškega poštno-reklamnega udruženja sporočil, da se je zdravstveno stanje kralja nekoliko zboljšalo, vendar pa ga je vnetje reberne mrene zelo oslabilo. Poleg tega je v naravi bolezni, da se stanje zelo počasi izboljšuje.

»Evening News« javlja, da se v uradnih londonskih krogih dementira vest, po kateri se bo najmlajši sin angleškega kralja princ Jurij, ki se sedaj nahaja v zapadni Indiji vrnil v Anglijo. Nadalje se iz palače St. James poroča, da waleški princ ni bil poklican v Anglijo.

London, 27. novembra d. Kakor izjavljajo listi iz Nairobi, je križarka »Enterprise« zasidrana v bližini vzhodno afriške obale, ter jo stalno obveščajo o kraju bivanja waleškega princa. Križarka »Enterprise« je ena najhitrejših angleške vojne mornarice ter lahko doseže 35 vozlov na uro.

Vedno večji kaos v Bolgariji

Spopadi med vladnimi četami in komitskimi tolpami. — Vojni minister pripravlja diktaturo?

Beograd, 27. novembra r. Beograjski listi objavljajo alarmantne vesti o položaju v Bolgariji. Po zadnjih vesteh je prišlo snoči v bližini Zlatareva do krvavega spopada med komitskimi četami, ki jih je koncentriral vodja makedonskega revolucijonarnega odbora Vanče Mihajlov v okolici Petriča in med vojaštvom, ki ga je poslala proti njim sofijska vlada. Borba je trajala vso noč. Celo na našem ozemlju se je slišalo grmenje topov in ropotanje strojnih pušk. Streljanje je ponehalo še le proti jutru. Kakšna je trenutno situacija, ni mogoče ugotoviti, ker je meja hermetično zaprta, tako da ne more nihče preko.

Vesti, ki prihajajo iz Sofije so cenzurirane in si ni mogoče ustvariti prave slike. Potniki, ki so prispeli tekom zadnjih dveh dni iz Bolgarije pripovedujejo, da vlada po vsej državi veliko razburjenje in je vsak trenutek pričakovati izbruh krvave državljanske vojne. V Sofiji počiva vse delo. Trgovine in drugi javni lokali so zaprti, po mestu pa patrulirajo močni vojaški oddelki.

Po zadnjih vesteh so se pojavile roparske tolpe, ki more in požigajo. Domneva se, da gre za protiakcijo protogeristov, ki se hočejo na ta način maščevati nad mihajlovci.

Po zaupnih vesteh se pripravlja v Sofiji preobrat. Vojni minister Vlkov namerava baje proglasiti diktaturo in izvesti državni puč. Na razna vplivna mesta so bili zadnje dni proti pričakovanju imenovani izraziti pristaši makedonstvujuščih, kar daje tem vestem še večjo verjetnost.

Demanti sofijske vlade

Sofija 27. novembra (so) Vesti beograjske »Politike«, da je prišlo pri vasi Zlatarevo do krvavih bojev med bolgarskimi četami in makedonstvujuščimi, se uradno demantirajo. Ravnotako ne odgovarja resnici vest beograjske »Pravde«, da se vrše v Sofiji priprave za proklamacijo diktature.

Katastrofalno neurje nad zapadno Evropo

Na morski obali še vedno razsaja strahovito neurje, ki je povzročilo ogromno škodo. — 23 parnikov se je potopilo. — Poplave na severu

Rotterdam, 27. novembra d. Vsled silnih nalivov zadnjih dni je reka Maas v minuli noči tako zelo narasla, da je prestopila bregove in poplavila vso okolico. Niti najstarejši ljudje ne pomnijo tako visokega vodostaja. Mesto je bilo deloma že sinoči pod vodo, davi pa je voda odplavila še zadnje ostanke zaščitnih nasipov in poplavila vse mesto. V okolici Ridderkrecka so oblasti odredile evakuacijo vseh vasi, kar se je izkazalo za nujno potrebno, ker so bile vse naselbine že par ur pozneje pod vodo. Tudi mesto Dordreht je poplavljeno, tako da sega voda do višine prvega nadstropja.

Bruselj, 27. novembra. d. Neurje razsaja z nezmanjšano silo. V Ostende je morje tako razburkano, da ladje sploh ne morejo pristajati. Za časa plime je voda preplavila obrambne nasipe in poplavila vso belgijsko obalo. V Ostendu in Blankenberghu so ulice spremenjene v hudournike. Mnogo hiš se je že porušilo. Več tisoč ljudi je brez strehe.

Gent, 27. novembra d. Glavni nasip ob Scheldi se je porušil. Pri Termondu je voda z velikansko naglico navalila na zaledje in preplavila več milj globoko dolino. Številne naselbine so izginile pod vodo. Prebivalstvo je moralo v paničnem begu zapustiti svoje domove in je komaj rešilo golo življenje. Mnogo ljudi pogrešajo in domnevajo, da so utonili. Poginilo je tudi mnogo živine. V prizadete pokrajine je bilo odposlano vojaštvo, da pomaga pri reševanju. Begunce so spravili za silo v vojaško taborišče kjer dobivajo tudi hrano. Tehnični vojaški oddelki poskušajo zamašiti vrzeli v nasipih. Doslej pa je bil ves napor zaman, ker voda sproti odplavi vse nasipine.

23 parnikov potopilo?

Berlin, 27. novembra d. V mornariških krogih računajo, da je neurje zahtevalo na morju veliko število žrtev. Po dosedanjih ugotovitvah pogrešajo okrog 33 manjših parnikov, ki obavljajo tovorni promet na krajših progah. Izmed parnikov, ki jih je vihar zalotil na odprtem morju, smatrajo 21 za izgubljene, med temi tudi veliki potniški parnik »Admiral Pondy«. Vse radiopostaje sprejemajo neprestano klice na pomoč.

Kiel, 27. novembra. s. V viharju se je minulo noč na potu iz Anglije v Stettin v Severnem morju potopil kielski parnik «Käthe Grammerstorf». Posadka, ki je štela 12 mož, se je rešila.

Številne žrtve na Holandskem

Amsterdam, 27. novembra d. Zadnje neurje je na Holandskem zahtevalo po dosedanjih ugotovitvah 24 človeških življenj. Splošno pa se po obsegu katastrofe sklepa, da je število človeških žrtev še mnogo višje. Oblasti si prizadevajo, da čimprej vzpostavijo telefonsko zvezo z prizadetimi pokrajinami.

Amsterdam, 27. novembra d. Davi se je potopil italijanski parnik »Salento« 4 km južno od Ymuidov. Posadka, ki je štela 25 mož, je utonila. Ladja je nasedla na nasipino. Radi silnega valovja ni bilo mogoče spustiti rešilnih čolnov, niti se približati potapljajoči se ladji. Popoldne je štrlel iz vode samo še del najvišjega jambora. Posadki so skušali priti na pomoč letalci, ki so metali vrvi, da bi na ta način vzpostavili zvezo med ladjo in kopnino in omogočili posadki rešitev. Večurni poskusi pa so ostali brez uspeha.

Promet med Anglijo in Francijo ustavljen

Pariz, 27. novembra d. V Rokavskem prelivu je včeraj ves dan in danes dopoldne razsajal silovit orkan, tako da je bil že sinoči ustavljen med Francijo in Anglijo ves parobrodni promet. Zračni promet je ustavljen že več dni. Danes popoldne se je morje nekoliko umirilo.

Tudi v južni Italiji divja vihar

Messina, 27. nov. s. V zadnjih 24 urah so tukaj divjali zelo močni viharji, ki so z več starih hiš odnesli strehe. Več oseb je bilo ranjenih. Manjši parnik, ki ga je zanesel vihar na morje, se je pri Milacco potopil. Posadko so rešili. Zaradi viharja so prekinjene poštne zveze med Kalabrijo in Sicilijo. Vihar je dosegel tudi Srednjo Italijo. Kakor se javlja iz Ischije je morje doseglo deželno cesto. Vihar je odnesel več streh. Pri Sestri Levante so valovi dosegli deželno cesto ter jo deloma poškodovali.

Rim, 27. nov (be.) V neapeljskem zalivu je napravil strahovit vihar veliko škode. Posebno je prizadeta Ischia. Tudi iz Kalabrije in iz drugih delov južne Italije se poroča o silnih viharjih in opustošenjih.

Železniška nesreča v Srbiji

Beograd, 27. nov. p. Iz Mladenovca poročajo, da je nocoj na postaji Gjurici zavozil tovorni vlak št. 182 v premikalno lokomotivo. Tovorni vlak je zapeljal na napačen tir ter zadel v premikalno lokomotivo, pri čemer sta bila težko ranjena strojevodja in kurjač tovornega vlaka. Drugih človeških žrtev ni bilo, pač pa sta bili močno poškodovani obe lokomoviti, kakor tudi več vagonov in železniški tir.

Radikalska razprava o novem šolskem zakonu

Beograd, 27 nov. p Danes popoldne se je v radikalskem poslanskem klubu nadaljevala in zaključila debata o predlogu zakona o osnovnih šolah. Glavni govornik je bil posl. dr. Milan Kostić, ki je poročal o razmerah, v katerih se je sestavljal zakonski predlog. Posl. Strahinski (Madžar) je izjavil, da bo predložil plenumu Narodne skupščine spomenico, ki bo vsebovala zahteve narodnih manjšin, zlasti z ozirom na zasebne šole in na gmotno stran šolstva. Posl. Ristić iz Paračina je grajal delo radikalskega poslanskega kluba ter povdarjal, da je naravnost žalostno, ker vlada v njegovih vrstah tako malo zanimanja za tako resno razpravo.

Na praznik 1 decembra vsi na novinarski koncert v „Union“

Včerajšnja seja Narodne skupščine

Vladna večina v neprijetni zadregi. — Obnovljena razprava o dalmatinskem agraru. — Minister umika svoj lastni predlog. Seja je bila zaključena pred prehodom na dnevni red

Beograd, 27. novembra. p. Današnja seja Narodne skupščine je bila za vladno večino zelo mučna. Zemljoradniki so namreč spravili na dan zopet dalmatinski agrarni zakon in tako znova razkrinkali pred javnostjo nedelavnost vlade in njene večine. Seja je bila mestoma zelo viharna in do 13. ure Narodna skupščina še sploh ni prišla do dnevnega reda.

Kakor ponavadi, se je tudi današnja seja pričela s precejšnjo zamudo šele ob 10.30. Po prečitanem zapisniku je predsednik med drugim poročal, da je glavna kontrola odklonila vizum za 2 milijona Din za dovršitev mavzoleja na Zeitiniku pri Solunu. Dalje je omenil, da je finančni minister naknadno predložil v zvezi s proračunom tiskano tabelo vseh samoupravnih davkov in doklad.

Pred prehodom na dnevni red je zemljoradnik Voja Lazić stavil sledeči nujni predlog:

Obsojajoč postopanje skupščinskega odbora, izvoljenega za proučavanje zakonskega predloga o likvidaciji agrarnih odnošajev v Dalmaciji, in zavarujoč se pred sabotažo skupščinskega dela, sklene Narodna skupščina, da se zakonski predlog o likvidaciji agrarnih odnošajev, ki ga je predložil Narodni skupščini minister za agrarno reformo, še na današnji seji vzame v razpravo in stavi na dnevni red vseh prihodnjih sej do končnega sprejema in rešitve celokupnega zakona.

Utemeljujoč svoj predlog je posl. Voja Lazić naglasil, da je zares velika ironija, da mora opozicija braniti predlog vlade. V svojem govoru je ostro napadel demokratskega poslanca Šečerova, da je kot predsednik skupščinskega odbora zavlačeval razpravo o tem zakonu.

Posl. Šečerov se je v odgovoru izgovarjal na radikale, češ da so sabotirali delo odbora in da sploh niso prihajali na seje.

Govorili so nato še posl. Tupanjanin, ki se je pridružil predlogu Voje Lazića, finančni minister dr. Subotić in ponovno Voja Lazić ter dr. Šečerov, na kar je minister agrarne reforme Djoka Popović odklonil v imenu vlade predlog Voje Lazića, ter izjavil, da je ta zakonski predlog umaknil, ker mora spremeniti vse odredbe finančnega značaja. Napovedal je, da bo že na jutrišnji seji predložil nov zakon o likvidaciji veleposestev, ki bo veljal za vso državo.

O tej ministrovi izjavi se je razvila živahna debata, v katero sta ponovno posegla zemljoradnika Voja Lazić in dr. Tupanjanin, ki sta ostro obsodila vladno agrarno politiko v Dalmaciji, kjer hočejo eni zagovarjati veleposestnike, drugi pa love glasove z obljubami.

Po ponovni izjavi ministra agrarne reforme Dake Popovića je večina odklonila nujnost Lazićevega predloga in nato prešla na razpravo o resoluciji poslanca dr. Tupanjanina, ki je zahteval, naj se zakonski predlog za ureditev kmetskih dolgov čim prej vzame v pretres. Njegovo zahtevo je zagovarjal tudi posl. Voja Lazić. Minister za kmetijstvo dr. Andrić pa ni pristal na nujnost predloga, češ, da mora vlada prej še proučiti finančno stran tega vprašanja. Med njegovim govorom je došlo do ostrega prepira med njim in zemljoradniki, ki so mu klicali, da laže. Vladna večina je odklonila tudi nujnost tega predloga.

Seja Narodne skupščine se je končala šele ob 2. popoldne, ne da bi prešla na dnevni red. To je že tretja seja, ki sploh ni prišla do razprave o dnevnem redu. Prihodnja seja bo jutri dopoldne.

Pred kraljevim povratkom

Beograd, 27. novembra. r. Politični krogi pričakujejo, da se bo kralj jutri vrnil v Beograd. Takoj po povratku kralja bo sprejet v svečani avdijenci novi albanski poslanik Rauf Fico, ki je snoči dospel v Beograd.

7-urni delovnik v sovjetski industriji

Moskva, 27. nov. g. Na včerajšnji plenarni seji centralnega komiteja so se proučili rezultati novouvedenega sedemurnega delovnika v tekstilni industriji. Kljub mnogim pomanjkljivostim se je sklenilo nadaljevati s to reformo ter polagoma uvesti sedemurni delovnik tudi v druge industrijske panoge, tako da bo do leta 1934. sedemurni delovnik uveden v vsej sovjetski industriji.

Svarila in nasveti Francije Beogradu

Senzacijonalen uvodnik polslužbenega „Tempsa". – Preureditev države je neizogibna. – Edini izhod z situacije so nove volitve

Pod naslovom »Srbi in Hrvati v Jugoslaviji« prinaša »Temps« uvodnik, ki se temeljno razlikuje od vsega, kar je do sedaj pisal o razmerah v Jugoslaviji ta oficijozni list francoskega zunanjega ministrstva.

»Politični položaj v kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev,« tako se pričenja članek. **»zadaja skrbi prijateljem te dežele,** ki zavzema tako obsežno mesto v srednji in vzhodni Evropi. Borba, ki se nadaljuje med Srbi (»Temps« misli Srbijance) in Hrvati, dobiva **dokaj vznemirljiv značaj** in z raznih strani **se pričakuje, da bo sedaj po povratku kralja Aleksandra v kratkem sledila nova deklaracija vlade.«**

Članek se nato peča z razmerami pred 20. junijem in po umoru hrvatskih poslancev ter nadaljuje: »Zadnje dni meseca julija je dobil katoliški duhovnik Korošec, vodja slovenske ljudske stranke, nalogo, da sestavi novo ministrstvo s pomočjo raznih srbskih skupin. Mislilo se je, da se bo spričo relativne slabosti slovenske ljudske stranke hrvatska kmečka stranka pokazala manj sovražno napram vladi, ki ji bo načeloval duhovnik Korošec, kot napram kabinetu, ki bi mu predsedoval kak srbski radikalski ali demokratski voditelj. **Zdi se, da so se v tej domnevi temeljito zmotili, ker se je razburjenje v Hrvatski še povečalo . . .**

. . . Konflikt (med Beogradom in Zagrebom) je globlji, nego se da soditi po manifestacijah, ki se dogajajo vsak dan . . . Tisto, kar hrvatska kmečka stranka pobija, kar hoče zrušiti, to je **absolutna premoč Srbov (Srbijancev) v jugoslovenski državi ter politična in upravna centralizacija, kakršno je svoj čas osigural Pašić in ki še danes obstoja.** Kakor je res, da Hrvati ne mislijo podreti z lastnimi rokami jugoslovenske države, je vendar očividno, da se hočejo osvoboditi čisto srbskega (srbijanskega) vpliva, kakršen se izvaja na celotnem ozemlju kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Zdi se, da vedno bolj napreduje ideja avtonomije Hrvatske, politične in upravne decentralizacije, ki bi jo vžigali tudi vsi jugoslovenski elementi, ki jih tišči jerobstvo strank prejšnje Srbije. Ne da se še razvideti, kako bi se dala taka politična formula v praksi udejstviti, toda ne more se več tajiti, da razvijajo pristaši preureditve jugoslovenske države v smislu upravne avtonomije velikih pokrajin, ki sestavljajo kraljevino, nad vse živahno delavnost. **Celo v Beogradu proučujejo baje zmerni krogi vprašanje jugoslovenske federativne države,** ki bi zamenila sedanjo centralistično državo in v kateri bi imela seveda Hrvatska svoje mesto. Še nedavno je g. Maček, predsednik hrvatske kmečke stranke, izjavil, da zahteva Hrvatska popolno zakonodajno in eksekutivno avtonomijo, kar kaže, da si zamišljajo v Zagrebu ohranitev jugoslovenske države v obliki čim širše zveze pod suverenostjo kralja Aleksandra.

Nič verjetno ni, da bi bili v Beogradu pripravljeni k taki ureditvi, ker bi se bilo vedno bati, da ne bi popolna upravna avtonomija Hrvatske pomenila morda začetek sigurnega pota k cepitvi. **Toda nihče noče uničenja jugoslovenske države,** že iz važnega razloga tvori obstoj močne in trdne države najboljše jamstvo za varnost in blagostanje Hrvatov in Slovencev prav tako kakor Srbov. Seveda bo treba iskati formulo, ki bo sprejemljiva za vse prizadete elemente in ki se bo dala spraviti v sklad z upravičenimi aspiracijami vsake nacijonalne skupine kakor tudi s potrebno enoto močne Jugoslavije, zmožne prevzeti v vseh okoliščinah svojo odgovornost v srednji Evropi in na Balkanu. Te formule ne bo lahko najti. Medtem pa 60 poslancev hrvatske kmečke stranke odklanja povratek v beograjski parlament; srbske stranke pa se ne morejo zediniti glede taktike. **Zato ni videti drugega izhoda iz situacije kot razpust Narodne skupščine, nove volitve in revizija ustave v smislu administrativne decentralizacije.«**

Angleška obsodba hegemonističnih metod

Izredno oster članek londonskih »Times«. — Zakaj se srbijanske stranke upirajo modernizaciji države in državne uprave.

Balkanski dopisnik »Timesa« poroča svojemu listu iz Beograda, da se napetost med Srbijanci in prečani, ki jo je povzročil umor 20. junija, v teku štirih mesecev ni polegla, marveč se je celo znatno poostrila. Nezaupanje je še podkrepila vest, ki jo je izvedela javnost, da so v juliju mesecu trije glavni srbijanski politiki Vukičević, Marinković in Davidović resno nasvetovali kralju, naj se Srbi ločijo od Hrvatov in Slovencev, ki naj skrbe sami zase. Ta grožnja »amputacije« je napravila v Hrvatski nad vse mučen dojem in je pokazala, da Hrvati nikakor ne žele izločenja iz te države in ločitve od Srbov. S tem je upravičila Hrvate, da napadajo Srbijance in da jih dolže izdajalstva nad jugoslovensko stvarjo. »Times« nadaljujejo:

»Zagrebška Kmečko - demokratska koalicija vztraja na svojem sklepu, da se ne vrne v Beograd, dokler se ne razpusti sedanja Narodna skupščina in dokler ne bo dosežen sporazum glede revizije ustave in reforme upravnega sistema. Nikakor ni verjetno, da bi se KDK odpovedala tej zahtevi.

Inicijativa za ureditev tega vprašanja mora priti iz Beograda, zdi se pa, da tu ni človeka, ki bi bil sposoben dvigniti se nad strankarsko politiko.

To stanje negotovosti, v katerem se nahaja država, nikakor ni dobro, ker trpe nad tem vsi državni posli. Predvsem velja to za Rothschildovo posojilo, od katerega je odvisna stabilizacija valute, in važni načrt izpopolnitve železniškega omrežja.

Tako stanje stvari bi moralo beograjske politike prisiliti, da za vsako ceno urede spor s Hrvati, toda zdi se, da niso sposobni pogledati v lice temu problemu. Dejstvo je, da so spremembe, ki bi mogle zadovoljiti KDK, daleko večje nego samo kaka navadna upravna reforma. Zahteve KKD obsegajo neko evolucijo v tradicijah srbijanskega načina vladanja in politike, te evolucije pa srbijanske stranke nočejo.

Zagrebška koalicija zahteva poleg upravne reforme tudi lokalno avtonomijo in večjo svobodo brez beograjske kontrole. Centralizem je postal prava baza sedanje srbijanske politike. Pri sestavi vlade se danes ne vpraša po program ali politiki, marveč gre samo za razdelitev ministrskih portfeljev med sodelujoče stranke. Stranka svojega sodelovanja v vladi ne opravičuje pred svojimi pristaši z rekordnim zakonodajnim delom, dokler je v vladi, temveč samo s spretnostjo, s katero popolni ministrstva in njih oddelke s svojim pristaši, ki potem skrbe samo za interese drugih članov te družbe.

Ta sistem, po katerem so uradniki izbrani bolj zaradi svojega političnega mišljenja nego zaradi strokovne kvalifikacije, je kriv nesposobnosti državne uprave in proti njemu gre borba prečanskih pokrajin. Ako bi se uprava v velikem delu prenesla iz Beograda na lokalne oblasti, bi bila moč ministrov in oddelnih predstojnikov zmanjšana.

Z redukcijo teh mest bi mnogi srbijanski politiki ostali brez oblasti in moči ter bi bil s tem temelj, na katerem je danes zgrajena njih sila, porušen. To velja predvsem za radikale, kojih vrste so polne ljudi, ki jim gre samo za osebno korist. Ta stranka že davno nima drugega programa in politike, razen te, da bi se obdržala na oblasti. Ako bi njeni voditelji izgubili uradno oblast, bi se nihče več ne hotel vpisati v to stranko, ker bi ne imel od nje nikake koristi.«

«Times» zaključujejo: «Jugoslavija potrebuje kakega Mussolinija, Pilsudskega ali morda Primo de Rivero, ki bi postavil politike, kamor spadajo in dal narodu, kar mu gre. Govorili so od časa do časa, da namerava kralj poveriti generala Pero Živkoviča, komandanta garde in svojega zaupnika, s to nalogo. Toda Srbi se zelo drže demokratskih form in bi bil morda nevaren eksperiment, ako bi se uvedlo nekaj takega, kar bi bilo podobno diktaturi.»

Neverjetna zahteva dr. Korošca

Pod naslovom »Neverjetna zahteva UJU« objavlja včerajšnji »Slovenec« brzojavko iz Beograda, kjer trdi, da se je UJU izrekla za načelo, naj tudi verouk v ljudski šoli poučuje učitelj kot vzgojno in didaktično najbolj kvalificirana oseba.

Kot rečeno predočuje »Slovenec« to zahtevo UJU svojim nevednim bralcem pod naslovom »Neverjetna zahteva UJU«. V resnici pa je zahtevo, naj verouk poučujejo v ljudski šoli posvetni učitelji postavila vlada, katere predsednik je vrhovni šef SLS dr. Korošec, s že predsankcijoniranim ljudskošolskim zakonom, ki se sedaj nahaja pred posebnim skupščinskim odborom v razpravi.

Če se torej »Slovenec« na koncu svoje brzojavke vprašuje, kaj bo k temu reklo slovensko učiteljstvo, potem je to več nego hinavščina. Naj »Slovenec« vpraša raje g. Korošca, ki je odobril Grolov projekt, v katerem je veronauk odvzet duhovščini in ki le še dopušča, da sedanji definitivno nastavljeni kateheti, kolikor jih je, vršijo svojo dolžnost do svoje upokojitve odn. premestitve.

Kakšno vpitje o framazonstvu, o protikrščanstvu, o brezverstvu bi zagnali klerikalci s »Slovencem«, kakšne članke bi pisal g. dr. Velikonja proti predlagateljem takega zakona, ako bi bili to samostojni demokrati! Sedaj imajo vsi ti glasniki čistega krščanstva priliko nastopiti proti dr. Korošcu in mu očitati brezverstvo in felonijo proti katoliški cerkvi in njeni misiji v šoli, a napadajo mesto g. Korošca — učiteljstvo, ki nič drugega noče nego ... kar je g. Korošec itak že odobril. Seveda, borba proti »framazonom« in proti »brezvercem« je le tedaj na mestu, kadar služi utrjevanju partijske pozicije....

Hmeljski trg

Žatec, 27. novembra. h. Na deželi zmerno nakupovanje, v Žatcu majhen promet. Padec cen so ustavili. Cene so bile 1300—1800 Kč.

Zakon o osebnih imenih

Kakor smo že poročali, je bil Narodni skupščini predložen in pride v najkrajšem času na dnevni red zakon o osebnih imenih. Novi zakon je v harmonični zvezi z že sprejetim zakonom o državljanstvu in z zakonom o domovinstvu, ki pa še ni izgotovljen in se šele pripravlja.

Glavne odredbe zakona o imenih so:

Osebno ime obstoja iz **rodbinskega** in iz **rojstnega** (dosedaj krstnega) imena. Detetu, rojenemu na področju naše države od neznane matere, določi rodbinsko ime prvostopna upravna oblast (sresko poglavarstvo ali avtonomna mestna občina). To ime velja, dokler se ne dožene, kdo sta detetova roditelja. Nezakonsko dete nosi rodbinsko ime matere, zakonsko dete ime očeta oziroma staršev.

Rojstno ime deteta določijo starši. Ako se oče in mati ne sporazumeta, določi pri zakonskih otrokih ime oče, pri nezakonskih pa mati.

Rodbinsko ime se spremeni s pozakonitvijo, z omožitvijo in s posinovljenjem (adoptacijo).

Pozakonjeni nezakonski otrok izgubi ime svoje nezakonske matere in dobi rodbinsko ime svojega očeta. Ta sprememba se mora zabeležiti tudi v matični knjigi. Z omožitvijo pridobi žena rodbinsko ime svojega moža. Ako se zakon zopet loči, lahko žena obdrži moževo rodbinsko ime ali pa si zopet prevzame svoje prejšnje dekliško ime, če je zakon ločen po moževi ali po obojestranski krivdi. Ako pa se zakon loči samo po krivdi žene, sme ločena žena obdržati moževo ime le, ako ta v to izrecno privoli.

Ako je zakon od sodišča proglašen za neveljavnega, dobi žena zopet svoje dekliško ime. Po moževi smrti obdrži vdova še dalje njegovo ime. Adoptirane osebe obdrže v načelu svoje staro rodbinsko ime, imajo pa pravico pristavljati k temu imenu tudi rodbinsko ime osebe, od katere so bile adoptirane. Ako koga adoptira omožena, ločena ali vdovljena žena, dobi adoptiranec njeno dekliško rodbinsko ime.

Upravne oblasti imajo pravico v določenih primerih spremeniti rodbinsko ime. Vsaka nad 21 let stara oseba more zahtevati spremembo svojega rodbinskega imena, ako ji to ime povzroča zapreke ali škoduje njeni eksistenci. Prošnje se vlagajo pri prvostopni upravni oblasti, odloča pa o njih veliki župan, proti katerega odloku je dovoljen priziv na notranje ministrstvo.

Rojstno ime je v načelu nespremenljivo. Spremembe so dovoljene le v izjemnih primerih, o katerih odloča ministrstvo notranjih zadev. Le kdor v skladu z obstoječimi zakonitimi določbami menja svojo versko pripadnost, si lahko pri tej priliki izbere drugo rojstno ime, ki odgovarja njegovi novi veri. Isto velja za osebe, ki vstopijo v kak verski red. V obeh primerih je treba spremembo imena prijaviti velikemu županu, ki odredi vpis v matične knjige in izposluje objavo v «Službenih novinah». Šele od dne objave velja izpremememba imena.

Vsak porod, poroko in smrt je treba zabeležiti v matične knjige s točno označbo rodbinskega in rojstnega imena dotične osebe. Vodja matične knjige sme odbiti le tako ime, ki bi žalilo verske občutke ali se protivilo morali. Novorojenčka morajo roditelji prijaviti najkasneje 30 dni po porodu. Vpis v matično knjigo se vrši po slovniških pravilih srbskega, hrvatskega ali slovenskega jezika. V drugačni obliki se sme ime zabeležiti le, ako oče to pismeno zahteva in obenem dokaže, da se je njegovo rodbinsko ime vpisovalo 60 let tako, kakor on želi, da naj se vpiše tudi pri novorojenčku.

Najdenček ali dete neznanih roditeljev se vpiše v matično knjigo z rodbinskim in rojstnim imenom, ki ju določi prvostopna upravna oblast kraja, kjer je bilo dete najdeno.

Vodja matične knjige mora o vsakem vpisu obvestiti domovinsko občino vpisane osebe. Ako je domovinska občina sporna ali neznana, se obvesti občina, kjer vpisana oseba prebiva.

Lastnoročni podpisi so veljavni tudi brez rojstnega ali pa s skrajšanim rojstnim imenom, le vloge na javne oblasti je treba vedno podpisati s polnim (rodbinskim in rojstnim) imenom.

Akademska dostojanstva in naslovi, dobljeni na inozemskih visokih šolah, se smejo veljavno nositi šele po nostrifikaciji na eni naših univerz. Akademske naslove smejo nositi le osebe, ki so predložile domovinski občini zadevna dokazila in zahtevale vpis akademskega naslova v občinski seznam državljanov.

Avtorji književnih ali drugih umetniških del lahko porabljajo za sebe izmišljena imena (psevdonime). Izpremembo imena umetnikom, filmskim igralcem itd. dovoljuje prvostopna upravna oblast.

Kdor rabi tuje ime ali se poslužuje imena, ki ni v soglasju z določbami tega zakona, se kaznuje z denarno globo od 50 do 1000 Din.

Priprave za zasedanje DN

Ženeva, 27. nov. s. Litovski zunanji minister Woldemaras je sporočil generalnemu tajništvu Društva narodov, da se bo udeležil decemberskega zasedanja Sveta Društva narodov, kjer bo zastopal stališče litovske vlade v poljsko-litovskem konfliktu. Romunska vlada je sporočila, da bo Titulescu tudi pod novo vlado stalni zastopnik Romunije v Svetu Društva narodov in da bo tudi fungiral kot delegat Romunije na plenarnih sejah Društva narodov.

Kaj je z „ostrejšimi ukrepi" proti KDK

Ogorčenje zaradi režimu nasprotnega stališča KDK. — Zakaj se vlada ne more definitivnoodločiti o taktiki proti KDK

Beograd, 27. novembra p. Režimovci neprestano groze, da bodo poduzeli ostrejše ukrepe proti KDK, toda o teh ukrepih vlada sploh še ni razpravljala. Vladni tisk nadaljuje s svojimi intrigami. Tako poroča danes »Pravda«, da se KDK v Vojvodini nahaja v razsulu. V vladnih krogih so zlasti ogorčeni zaradi akcije prečanskih gopodar. krogov proti sedanjemu režimu. Očividno jih ta akcija zelo boli in zato tudi groze z represalijami. Nocojšnje »Novosti« objavljajo zanimivo informacijo, zakaj vlada tako zavlačuje odločitev o energičnem nastopu proti KDK. »Novosti« navajajo za to štiri razloge. Prvi je ta, da se ne more sestati ministrski svet v polnem številu zaradi bolezni dr. Marinkoviča. Drugi razlog je dejstvo, da vlada še ni na čistem, kaj je z akcijo inž. Savčiča, ki ima sicer nekako misijo za pomirjevalno delo med Beogradom in Zagrebom, vendar pa se ne ve točno, kako obsežen je ta mandat. Tretji razlog je bojazen pred mnenjem evropske javnosti, ki zahteva naj se notranje razmere pri nas urede v smislu sporazuma Srbov, Hrvatov in Slovencev. Končni razlog za neodločnost vlade pa je ta, da žele vladni krogi, naj ostane sedanje stanje čim najdlje.

V Beogradu pričenjajo uvidevati, da je potreba sporazuma neodložljiva?

Interesantne informacije zagrebških »Novosti«. — Akcija za posredovalno akcijo politično neangažiranih oseb

Zagreb, 27. novembra č. »Novosti« objavljajo politično situacijsko poročilo iz Beograda, ki zatrjuje, da uvidevajo sedaj vsi politični krogi, se ne nahajajo v aktivni politiki, ki pa se zanimajo za usodo države, potrebno neodložljive solucije, ki bi naj privedla do zbližanja med Beogradom in Zagrebom. Ti krogi a priori odklanjajo kakršenkoli vstop v politične kombinacije, povdarjajo pa neodložljivo potrebo medsebojnih koncesij med Beogradom in Zagrebom. **S tem v zvezi se pojavlja misel o potrebi čimprejšnjih skupnih in vzajemnih razgovorov o novi preureditvi države.** Sklical naj bi se skupen sestanek najuglednejših ljudi, ki niso vpleteni v politiko, ki naj bi razpravljali o vseh važnih vprašanjih v zvezi z revizijo ustave. Razpravljali naj bi o preureditvi države, pri čemer pa bi bilo treba strogo upoštevati državno jedinstvo. Ti razgovori naj bi se vršili čimpreje. Nato naj bi se delalo na sestavo nevtralne uradniške vlade, eventualno z generalom na čelu, ki bi izvedla volitve.

Ti krogi odklanjajo direktno intervencijo krone, ker smatrajo, da bi se krona ne mogla neposredno angažirati v vprašanjih ustavne revizije. Krona naj stoji nad vsemi temi spori in naj prevzame le vlogo razsodnika v primerih, kjer bi ne bilo mogoče doseči sporazuma.

Organizacija osnovnošolske uprave

Po novem projektu Korošec-Grolove vlade.

Po novem šolskem zakonu daje osnovni šoli država učiteljstvo, občina pa zgradbo in učila. Dolžnost občine je po čl. 21. zgraditi in vzdrževati šolsko poslopje, v katerem naj bodo tudi stanovanje za učiteljstvo in sluge, poskrbeti za šolsko igrališče in šolski vrt, opremiti šolo s pohištvom in učili ter nabavljati za siromašno deco knjige in šolski pribor; učiteljem mora občina dati na razpolago stanovanja, kurivo in vrt (na deželi). Razen tega predpisuje projekt, da naj občine snujejo internate za deco, ki čez dan ne more domov, uredijo šolska kopališča in poliklinike ter podpirajo obče prosvetne ustanove.

Šolski proračun sestavlja krajevni šolski odbor (čl. 22.) ter ga po odobrenju oblastnega šol. odbora predloži občini, ki ga mora sprejeti v svoj redni splošni proračun. Ako je šolski proračun za več nego 10 odst. večji od prošlega, ima občina pravico pritožiti se pri ministru prosvete.

Vrhovno upravo in nadzorstvo nad osnovnimi šolami vrši ministrstvo prosvete. Njemu so porejena sledeča upravna in nadzorstvena šolska oblastva:

a) **državne:** 1. uprava šole. Vsaka šola ima šolskega upravitelja, ki je obenem tudi neposredni nadzornik nad ostalim učiteljstvom šole. Zato dobiva posebno nagrado, in sicer mesečno 100 dinarjev za enorazrednico, pri večrazrednicah še po 20 Din za vsaki razred. Ako ima šola več kakor 15 razredov (oddelkov) je upravitelj oproščen pouka.

2. srezki šolski nadzornik, ki je po konkurzu imenovan stalno ter vrši v srezu nadzorstveno in disciplinsko oblast. Na vsakih 50 do 100 učiteljev ima biti po eden nadzornik. Posamezni srezi morajo torej imeti po več nadzornikov, dopustno je pa tudi to, da ima več srezov skupaj samo enega nadzornika. Kvalifikacija sreskega šol. nadzornika je diplomski izpit Višje pedagoške šole, posebni nadzorniški izpit in 8 let učiteljske službe. Diplomski izpit Viš. ped. šole se da nadomestiti tudi z drugače odlično kvalifikacijo (pedagoški pisatelj itd.) in 12 letno službo. Nadzorniški dodatek znaša 20 odst. redovite plače.

3. prosvetni inspektor s potrebnim številom oblastnih šolskih nadzornikov.

b) **samoupravne šolske oblasti:** 1. krajevni šolski odbor sestoji iz župana, upravitelja šole kot poslovod e obč. (odn. distriktnega) zdravnika ter 5 od obč. sveta izvoljenih odbornikov. V mestih z najmanj 30.000 prebivalci pripadajo šol. odboru še mestni šolski nadzornik, ravnatelj učiteljišča in obč. inženjer. Kraj. šol. odbor v glavnem sestavlja in izvršuje šolski proračun, vodi šolsko blagajno in upravlja šolsko imovino, vodi evidenco šoloobvezne dece, stavlja predloge glede ureditve pouka v višjih razredih osnovne šole (olajšave). Za neizvrševanje prevzetih dolžnosti sme sreski šolski nadzornik kaznovati člane kraj. šol. odbora z globami do 100 Din.

2. oblastni šolski odbor je sestavljen takole: prosvetni inspektor, oblastni odbornik za prosveto, obl. šol. nadzornik, šef odseka za osnovno šolstvo, obl. sanitetski in tehnični referent, rektor Viš. pedagoške šole, najstarejši direktor učiteljišča, srednje šole in meščanske šole, zastopnik finančne uprave in 6 članov oblastne skupščine. Oblastni šolski odbor more obsegati tudi več političnih oblasti. Predsednik obl. šolskega odbora je prosvetni inspektor. Obl. šol. odbor se deli na širši in ožji, ki ga tvorijo predsednik, oba podpredsednika in vsi oni člani, ki živijo na sedežu oblasti. Obl. šolski odbor odobrava šolske proračune, skrbi za ustanavljanje novih šol, pomaga povsod, kjer je to za širjenje prosvete potrebno (tečaji, šole za defektno deco, zbira obl. šolski fond, podpira učiteljska potovanja itd.), nadzoruje šolsko imovino in fonde, predlaga ustanavljanje, združevanje in razdruževanje šolskih občin itd. Obl. šolski odbor ima svoj budžet in svojo blagajno. Kdo pa mu daje sredstva, o tem zakon ne govori — nič.

Poleg nadzornih in upravnih šolskih teles pozna novi zakonski projekt tudi posvetovalne šolske organe. Ti so 1. učiteljski svet na vsaki šoli, ki ima m. dr. dolžnost, da priredi roditeljske sestanke, 2. sreski učiteljski svet, ki ga tvorijo vsi učitelji enega sreza, 3. oblastni nadzorniški svet, ki ga tvorijo vsi sreski nadzorniki ene oblasti, katere prosvetni inspektor poziva enkrat na leto na konferenco o glavnih šolskih vprašanjih oblasti. Minister prosvete skliče v slučaju potrebe 4. svet za osnovno šolstvo in narodno prosveto, ki ga tvorijo vsi prosvetni inspektorji in obl. šol. nadzorniki ter referenti min. prosvete.

Drzen vlom v Subotici

Subotica, 27. novembra. č. V noči od 26. na 27. t. m. je bil izvršen drzen vlom v stanovanje pečarja Lovrenca. Tatovi so vdrli v sobo skozi okno in odnesli vrednosti v znesku 50.000 Din. Zanimivo je da sta v sosednji sobi medtem mirno spala zakonca Lovrenc, ne da bi bila čula vlomilce.

Komunistična karijera dr. Šmerala

Praga, 27. novembra s. Vodja komunistične stranke na Češkoslovaškem dr. Šmeral, ki se mudi že več kot eno leto v Moskvi, je baje določen za predsednika tretje internacijonale. Kakor se govori, je Šmeral znatno izboljšal svojo pozicijo s tem, da je poročil bližnjo sorodnico Stalina.

Slovaški poslanec obtožen veleizdaje

Praga, 27. novembra. h. Imunitetni odbor je danes sklenil izročiti zaradi veleizdaje dr. Vojteha Tuko, člana slovaške ljudske stranke, ki pripada vladni večini. Izročitev poslanca Tuke zahteva sodišče v Bratislavi.

Otvoritev »Tedna angleške kulture«

V zvezi z razstavo sodobne angleške umetnosti se je vršilo snoči v Narodnem muzeju otvoritveno predavanje »Tedna angleške kulture«. Predaval je konservator dr. Stele o »Klasični dobi angleške arhitekture«, ki jo predstavlja angleška gotika. Predavatelj je s pomočjo skioptičnih slik raznih slovitih katedral podal bistvene lastnosti vsake poedine faze od 13. stoletja do srede 16. stoletja in primerjal angleško gotiko s francosko, razvijajočo se pod drugimi vplivi. Zanimivemu poučnemu predavanju je prisostvovalo poleg vseučiliških profesorjev in dijaštva precej drugih poslušalcev, posebno tudi dokajšnje število dam.

Žrebanje drž. razredne loterije

Zadružna hranilnica r. z. z o. z. v Ljubljani javlja, da so bili včeraj dopoldne izžrebani naslednji večji dobitki:

30.000 Din štev. 72 561.

10.000 Din štev. 48.325.

4.000 Din štev. 27.231, 29.081, 39.647 in 86.393.

Po **2000 Din** št. 1340, 5961, 6939, 9114, 9929 11.199, 11.311, 13.439, 13.992, 15.708, 22.838, 23.747, 30.417, 31.933, 36.957, 37.711, 38.230, 44.705, 46.482, 47.983, 48.267, 49.147, 49.687, 50.430, 55.266, 56.419, 57.332, 58.112, 59.424, 60.311, 60.363, 63.950, 65.901, 69.044, 73.212, 74.542, 78.334, 86.623, 87.431, 93.298, 93.388, 94.034, 94.192, 95.523, 96 219, 100.673, 101.850, 102.181, 103.728, 105.653, 105.772, 109.346, 109.700, 111.593, 114 279, 115.561, 118.211, 119.589, 120.291, 120.702 in 123.095.

Novinarski koncert

1. decembra v Unionu

Naši kraji in ljudje

Poverjenikom „Vodnikove družbe"

Nujno prosimo gg. poverjenike, ki dobe knjige »Vodnikove družbe«, da jih razdelé med člane, **naj pobero pri članih, ki jim izročé knjige, obenem tudi članarino 20 Din za leto 1929.** To je brezpogojna dolžnost vseh gg. poverjenikov!

Cenjene člane, ki gredo k poverjenikom po knjige, prosimo, naj **zanesljivo vzemo s seboj članarino za leto 1929. in jo izročé poverjeniku.**

Poudarjamo, da je za »Vodnikovo družbo« **največje važnosti,** da člani ob sprejemu letošnjih knjig takoj poravnajo udnino že za prihodnje leto, ker se s tem prihrani družbini pisarni mnogo časa in nepotrebnega dela.

Naj to uvažujejo gg. poverjeniki in člani!

Samo 4 dni božičnih počitnic

Nova nesmiselna ureditev šolsko-počitniškega vprašanja.

Ministrstvo prosvete je strašno srečno, če more na šolskem polju ubiti stare, v mnogih desetletjih preizkušene tekovine in jih nadomestiti z novimi, seveda »boljmi«! Pri tem prihajajo vse izpremebe točno in zanesljivo med šolskim letom, ker bi nikakor ne bilo pravilno, da bi ostala vsa ta vprašaja v miru do velikih počitnic, in da bi imeli učitelji in učenci tudi mir, ki je potreben za vspešen pouk. Med šolskim letom pretvarjajo šole, prinašajo nove načrte, pošiljajo učitelje na višjo pedagoško šolo in puščajo mesta brez njih, med šolskim letom nameščajo tudi novo učiteljstvo ali ga preeščajo i. t. d., samo da veselo je.

Zato je izšel v septemberski številki »Prosvetnega Glasnika«, ki smo jo pa dobili seveda šele v pričetku novembra, nov »Pravilnik« o praznovanju praznikov za katoliške, pravoslavne, muslimanske, protestantske in židovske učence in učitelje. Ta pravilnik postavlja na glavo vse dosedanje navade in običaje. Za učence katoliške veroizpovedi določa pravilnik n. pr. sledeče počitnice ob priliki praznikov: Vsi svetniki (1 dan), Brezmadežno Spočetje, Božič (4 dni!), Novo leto, Sv. Trije kralji, Svečnica, Ma. Oznanje, Velika noč (6 dni), Vnebohod, binkoštni ponedeljek, Telovo, Sv. Alojzij in Petrovo. Razen teh »praznikov«, ki so tako rekoč sami ob sebi umljivi, mora vsaka šola praznovati državne praznike: 1. december, 17. december, 24. maj (Ciril-Metodovo), 28. junij in dan sv. Save.

Pravilnik je izpustil dneva 9. januar in 5. september (rojstni dan kraljice oziroma prestolonaslednika). V pravilniku so navedene tudi »nedelje«. Jasno je, da oddaljenejši dijak sedaj ne bo mogel več posetiti grobov svojcev, saj dan Vernih duš ni več prost. Prav tako bo moral biti pouk od tretjega božičnega praznika do Novega leta. Dan po Novem letu ni prost, saj pa to ni več potrebno, ker dijak ne gre ta dan s počitnic v šolo. Zbogom zimsko veselje! In tudi šole ne bo treba v božičnih počitnicah snažiti in to tudi ni nujno potrebno po štirih mesecih pouka. Za Veliko noč so priškrnili en dan pred običajnimi počitnicami in en dan za njimi, tako da tudi v teh dneh ne bo mogoče osnažiti šolskih prostorov. Prav tako sta odpadla po novem pravilniku sobota pred in torek po Binkoštih itd.

Najlepše na stvari pa je to, da šolska oblast ne da k pravilniku nikakega komentarja. In tako so mnenja šolskih upraviteljev in ravnateljev različna. Nekateri pravijo, da novi pravilnik ne velja za nas kakor že ni veljalo marsikaj, kar so izdali v Beogradu. Drugi so mnenja, da moramo pravilnik takoj upoštevati, saj je izšel v uradnem glasilu ministrstva prosvete. Roditelji, ki bi menda smeli tudi povedati svoje mnenje, niso informirani. Tako se bo zgodilo, da bo ob bližnjih božičnih počitnicah nastala zmeda. Vsekakor bi se morala javnost bolj zanimati za taka vprašanja. Stari od pamtiveka ustaljeni običaji pa naj bi ostali nedotaknjeni. Tistih osem ali deset dni že lahko privoščimo za Božič ali Veliko noč učencem dijakom in menda tudi — učitelju. Ta upadek bi se dal več kakor temeljito nadomestiti s pravočasnim nameščanjem učiteljstva z notranjo ureditvijo šolstva s končnim ukinienjem večnih izprememb, ki ubijajo šolo in morebiti tudi z zmanjšanjem različnih slavij, ki rastejo v nedogledno vrsto.

Nepojmljivo je, kako more SLS dopustiti, da se ministrstvo prosvete tako norca dela iz otrok in staršev. Gospodje se pač za nič ne brigajo, a brigali se bodo sedaj roditelji, ki ne bodo dopustili, da se deca oropa le enega zlatih božičnih dni.

Novinarski koncert

1. decembra v Unionu.

Sobotni novinarski koncert, ki spada med najpriljubljenejše koncertne in družabne prireditve v Ljubljani, bo letos nudil še posebno pester in zanimiv spored. Predvsem se bodo posetniki koncerta prepričali o uspešnem glasbeno - pedagoškem delu gosp. strokovnega učitelja **Repovša**, ki si je na I. državni meščanski šoli na Prulah vzgojil — z nemalim trudom in redko požrtvovalnostjo — šolski orkester in deški zbor, ki bosta izvajala lepe komade.

Dalje bomo na koncertnem odru imeli priliko pozdraviti odlično pevko gospo **Zinko Vilfan - Kunčevo**, ki nam zapoje Grečaninovo **«Uspavanko»**, Kunčevo **«Popevo»** in Lajovčevo **«Pesem o tkalcu»**.

Pevsko društvo **«Ljubljanski Zvon»** poje tri ljubke skladbe: Šantlovo **«Pri zibeli»**, Pavčičevega **«Jezdeca»** in Adamičevo **«Pred spanjem»**, ki so na zadnjih društvenih koncertih vsesplošno ugajale.

Agilna **«Grafika»** nastopi s popularno Jerebovo **«Pelin roža»** (bariton - solo gosp. A. Petrovčič), z novo, originalno Ravnikovo **«Zimsko»** in Adamičevo **«Franico»**.

Pevski zbor **Glasbene Matice** ki se je vrnil s svoje triumfalne turneje po Poljskem, bo izvajal težko, pa tem bolj učinkovito Adamičevo **«Igro na nebu»**, dalje istega skladatelja prelepo **«Violo»** (solo gdč. Herta Arkova) in novo, še ne izvajano živahno Pavčičevo **«Belokranjsko narodno napitnico»**.

Pevski zbor Ljubljanskega Zvona vodi pevovodja gosp. **Zorko Prelovec**, zbor Grafike gosp. prof. **Adolf Gröbming**, pevski zbor Glasbene Matice pa naš mojster, konservatorijski ravnatelj gosp. **Matej Hubad**. Gospo Vilfan - Kunčevo bo spremljal na klavirju operni kapelnik gosp. **A. Balatka**.

Spored bo torej nudil izbrane skladbe, od najpreprostejše narodne pesmi do težkih in modernih del. Prepričani smo zato, da se bo prebivalstvo vseh slojev koncerta tudi letos udeležilo v tako velikem številu, kakor vsa leta dosedaj.

Razpored slavnostnega sprevoda v Mariboru

Slavnostni sprevod dne 1. decembra po Mariboru bo veličasten. Da pa se bo izvršil v najlepšem redu, pozivamo šole, društva, skupine in občinstvo, da se strogo ravnajo po naslednjih navodilih:

V sprevodu bodo korakale šole in 23 skupin. Vsaka skupina dobi svojo številko. Akademiki štev. 1; Maistrovi borci 2; pevski zbor 3; občinski zastopi 4; Koroški 5; Primorci 6; dobrovoljci 7; Udruženje rezervnih oficirjev 8; P. V 9; Sokoli 10; Slovensko žensko društvo 11; Zveza kulturnih društev 12; Orli 14; Krščanska ženska zveza 15; Prosvetna zveza 16; železničarji 17; rudarji 18; sportna društva 19; Zveza slovenskih vojakov 20; stari vojaki in invalidi 21; gasilska društva 22 in Orjuna 23.

Vsaka skupina dobi dva glavna reditelja. Prvi zbere svojo skupino na Trgu Svobode, ji izroči napisno tablo in jo pelje na slavnostni prostor k odkritju spomenika. Glavni reditelji posameznih skupin imajo na rokavu isto številko kakor skupina.

Od spomenika krene sprevod po Otroškem igrišču, gornji Gosposki ulici v Koroščevo ulico in se vije po Maistrovi, Kolodvorski, Aleksandrovi, Slovenski in Gosposki ulici na Glavni trg. V sprevodu bodo korakale skupine v zaporednem redu svojih številk od 1 do 23. Na Glavnem trgu se po prihodu zbero vsi prapori, vse godbe in pevski zbor okrog spomenika Matere božje, skupine pa odkorakajo na prostor, ki jim ga odkaže vrhovni reditelj ob vhodu na Glavni trg.

Vsaka skupina mora najkasneje ob 10. korakati po Trgu Svobode, vse skupine pa morajo biti ob 10.15 pri spomeniku v parku. Dohod k spomeniku v parku je le iz Vrazove ulice.

Velezanimiva preizkušnja nove motorne brizgalne

Nova velika zasluga staroste JGZ Josipa Turka

Ljubljana, 27. novembra.

Imamo jo tedaj, novo, čisto moderno avtomobilsko motorno brizgalno. Prispevki so se zbirali leta in leta, a zdaj je dobljeni zaklad lahko v ponos ljubljanskim prostovoljnim gasilcem. Največja zasluga za novo brizgalno, ki je danes popoldne tako briljantno pokazala svoje zmožnosti, pa pripada neutrudnemu gasilskemu starosti g. Josipu Turku, ki je s svojo plemenito namero premagal vse ovire. V tem pogledu mu dolguje Ljubljana, pa tudi vse slovensko gasilstvo, ki se mora radovati take pridobitve, posebno zahvalo.

Nova motorka je precizno delo, opremljeno z reflektorjem in meče na minuto 1000 l vode pri 12 atmosferah. Skonstruirana je v splošno znanem specijalnem obratu Konrada Rosenbauerja v Linzu. Avto ima brizgalko spredaj pred hladilnikom, premore pa zadaj tudi še agregat. Pri vseh modernih pripravah je mogoče operirati z dolžino 1600 metrov cevi.

Danes ob 15. se je poizkusila nova motorna brizgalna z ono poklicnih gasilcev. Demonstracija pod vodstvom staroste JGZ ter načelnika Društva prostovoljnih gasilcev g. Turka se je vršila na trgu pred Mestnim domom. Prisostvovalo je mnogo občinstva in je bil navzoč tudi ljubljanski župan g. dr. Dinko Puc s številnimi občinskimi svetovalci.

Demonstracija, tekom katere se je nova brizgalna z agregatom vred izborno obnesla, je uspela izvrstno. Trajala je nad eno uro. Preizkušeni so bili vsi ročniki in je nova motorna brizgalna kaj pak uspešno tekmovala s posestrimo poklicnih gasilcev. Istočasno je bil preizkušen tudi agregat, ki ga je naročilo pri isti tvrdki Gasilno društvo na Barju.

Po izborno uspeli preizkušnji motorjev, cevi ter drugih delov motorne brizgalne je sledil nastop poklicnih gasilcev. Spregovoril je ob tej priliki g. Turk nekaj krepkih besed, naglašajoč možato in temperamentno vso važnost nove pridobitve, ki naj služi Ljubljani v obrambo pred ognjem. Opisal je na iskren način, s kakšnimi težavami je bila zvezana nabava motorne brizgalne. Ni še popolnoma plačana in še bo treba marsikaj žrtvovati. Toda odločnost, združena s človekoljubjem zmaguje, in noben Ljubljančan ne more in ne sme odreči, kadar ga pozove gasilski klic: »Na pomoč!«

Odločen nastop slovenskih lovcev proti novim oblastnim uredbam

Impozantno protestno zborovanje v Ljubljani.

Slovenski lovci se že dolgo niso zbrali v tako odličnem številu, kakor na posvetovanju, ki se je vršilo v ponedeljek zvečer v steklenem salonu kolodvorske restavracije v Ljubljani. Poleg Ljubljančanov so bili na sestanku odposlanci skoraj iz vseh večjih krajev Slovenije. Okoli 300 lovcev se je udeležilo važnega razmotrivanja novih oblastnih uredb o lovstvu, katero pretijo ugonobiti s svojimi nesmiselnimi določbami. Sestanku sta prisostvovala tudi zastopnik velikega župana vvs. g. Mencinger in zastopnik oblastnega odbora sreski poglavar Velikonja, avtor novih lovskih uredb, ki jo je pa med razpravo popihal . . .

Zborovanje je vodil podpredsednik SLD notar Matej Hafner, debato pa je otvoril predsednik SLD dr. Ivan Lovrenčič, ki je v temeljitem, zelo stvarnem, nad dve ure trajajočem govoru pojasnjeval gorostasnosti novih, od oblastne skupščine sprejetih določb. Lovstvo je važna gospodarska panoga, ki vrže vsako leto lepe dohodke, a se kljub temu smatra za luksuzno zabavo, na katero so naprtili oblastni očetje visoko, 20% doklado lovske zakupnine. Med 7000 slovenskimi lovci je gotovo 90% kmetov, kar pa pri gotovih ljudeh ne ublaži že davno zastarelega nesmiselnega mnenja, da je lov nekaka gosposka zabava, kakor je bilo to pred davnimi leti. To je bil tudi povod, da je ljubljanska oblastna skupščina s takim veseljem sprejela tako nesmiselne uredbe, ki so v mnogih točkah v direktnem nasprotju z obstoječimi državnimi zakoni.

Lovci so sledili referentu z veliko pozornostjo, posebno ko je razpravljal o novih štirih uredbah. Dokazal je, da je prva uredba o zatiranju škodljivih živali, med katere spada pod gotovimi okoliščinami tudi zajec, poglavitna lovna divjačina naših lovišč, v stanju porušiti ves sedanji obstoječi zakupni sistem, druga odredba o lovski škodi pa financijelno popolnoma ruinirati zakupnika. Z vsako posamezno točko je dokazal, da sploh ni mogoče misliti pod takimi pogoji na lovski zakup, kajti v nove uredbe je vpletenih toliko izjem, da bi moral zakupnik s knjigo v roki študirati na vsakem ovu, kaj sme in kaj ne. Izključeno je tudi vsako gojenje divjadi. Referat je podal precizno sliko, kako velike razlike so nastale sedaj med lovstvom ljubljanske in mariborske oblasti. Govornik je omenil, da se je SLD pred letom dni razgovarjalo s funkcijonarji oblastne skupščine, ki so obljubili, da bodo kolikor mogoče podpirali lovske interese. Svojo obljubo so pa snedli.

Dr. Lovrenčiču je bilo kot predsedniku SLD stavljeno vprašanje, koliko je resnice na trditvi funkcijonarja oblastne skupščine, da je SLD opustilo pogajanja, ki bi bila lahko pripomogla k zboljšanju in umiljenju zakona, nakar je dr. Lovrenčič ponovno izjavil, da je SLD storilo vse, kar je bilo v njegovi moči, da pa vse skupaj ni nič pomagalo. Zadevo je enako pojasnjeval oblastni poslanec Majer, češ da je bilo tudi v skupščini vsako pogajanje in celo razmotrivanje nemogoče. Večina je uredbe gladko sprejela.

Dr. Lovrenčič je slovenske lovce zagotovil, da bo SLD še storilo vse možne korake. Govoril je že z velikim županom, ki kaže naklonjenost napram lovcem in izvršila se je tudi intervencija v Beogradu. Glede tega koraka se je oglasil k besedi minister n. r. g. A. Kristan, ki je mnenja, da ta pot ni morda najboljša, marveč da bi bilo potrebno posvetovati se ponovno z oblastno skupščino, ki bo koncem koncev morda le uvidela nesmiselnost svojih določb. Po prečitanju resolucije je zadnji govornik novinar Josip Fr. Knaflič v izbranih besedah pozval lovce k skupnemu delu in k resoluciji povdaril, da zakon nalaga oblastnim samoupravam izrecno tudi dolžnost, skrbeti za pospeševanje lovstva kot važne narodno gospodarske panoge. Te uredbe, ki jih je sklenila ljubljanska oblastna skupščina, pa ne pomenijo pospeševanja, ampak uničevanje našega lovstva.

Resolucija, ki je bila sprejeta ob splošnem odobravanju, se glasi: Lovci ljubljanske oblasti, zbrani na javnem shodu dne 26. novembra 1928 v Ljubljani, izjavljajo, da so lovske uredbe, sprejete na seji 17. in 21. t. m. v ljubljanski oblastni skupščini, v nasprotju z obstoječimi lovskimi predpisi, ki imajo značaj in veljavo državnih zakonov. Ti predpisi se po čl. 362. fin. zakona za leto 1928-29 ne morejo izpreminjati z oblastnimi uredbami. Razen tega pa so te uredbe v kvar narodnemu gospodarstvu in njega važni panogi — lovstvu. Lovci obžalujejo, da so bile te uredbe sprejete, ne da bi imeli SLD kot edina strokovna in stanovska organizacija priliko prej izraziti svoje mnenje. Zato predlagajo oblastnemu odboru, da te uredbe zadrži in primerno preurejene ponovno predloži oblastni skupščini. Ako pa bi se te uredbe neizpremenjene po čl. 66 izročile velikemu županu v svrho proglasitve, prosimo lovci velikega župana, da postopa v smislu čl. 99. 2. odst. ustave, odnosno čl. 66. 2. odst. zakona o oblastni in sreski samoupravi.

Otvoritev pletarske šole v Ptuju

Ptuj, 27. novembra

S 1. januarjem 1929 bo otvorjen I. letnik državne pletarske šole v Ptuju. Na skritem št. 1. Vpisovanje se bo vršilo v dneh od 1. do 15. decembra t. l. v pisarni upravitelja istotam. Sprejemajo se redni in izredni učenci.

Redni učenci bodo morali stalno obiskavati Državno pletarsko šolo. Pouk je praktičen in teoretičen ter bo trajal tri leta. Šolske potrebščine za pouk bodo dobivali učenci brezplačno na zavodu. Po dovršeni triletni učni dobi prejmejo redni učenci odpustnico, ki bo veljala v smislu zakonitih določb kot pomočniško spričevalo.

Kot izredni učenci pa se sprejmejo tudi odrasle osebe, ki že izvršujejo pletarstvo in žele v zavodu izpopolniti svojo naobrazbo v tej stroki, in oni, ki se žele izučiti v pletenju raznih pletarskih izdelkov, ki pridejo v kmetijstvu v poštev. Za te učence teoretični pouk ni obvezen.

Redni učenci naj pridejo k vpisovanju v spremstvu staršev ali njih namestnikov in naj prinesejo s seboj rojstni list, domovnico, zadnje šolsko spričevalo in nravstveno spričevalo. Redni in izredni učenci se bodo morali sami vzdrževati. Učence, ki bodo sprejeti, bo upraviteljstvo pismeno obvestilo o začetku pouka.

Beg iz jetnišnice

Včeraj zjutraj je pobegnil iz ljubljanske jetnišnice v justični palači kaznenec Jože Brandeško, pristojen v Prapreče v polhovgrajskem okolišu, rojen 1896. Bil je lani obsojen zaradi tatvine na 18 mesecev ječe in je 12 mesecev že odslužil.

Je prava zagonetka, kako se je Brandeško mogel iztihotapiti izza zidovja, ko je ljubljanska jetnišnica dobro zastražena in vršijo jetniški pazniki navzlic svoji preobilni službi najvestnejše nadzorstvo. Pogrešili so ga zjutraj okrog 7 po zajtrku. O njegovem pobegu so bile obveščene varnostne oblasti v Ljubljani in okolici, pa ni dvoma, da se bo Brandeško kmalu zopet znašel v celici, kjer mu bodo gostovanje še podaljšali.

čuvajte vaše Oči!

in mislite že sedaj na stare dni in zato se pobrigajte, da boste imeli v svojem domu vedno solnčno svetlobo ter kupite ALADDIN SVETILJKO, ker je svetloba ALADDIN SVETILJKE trikrat večja od druge svetiljke. Nudi čisto belo, solnčno svetlobo 80tih sveč. Potroši samo tretjino gorilnega materijala kakor druge svetiljke, ker sveti s 94% zraka in samo 6% petroleja, brez vonja, dima, saj in šumenja. Ni je treba pumpati in predgrevati. Ravnanje z njo je tako enostavno, da se jo lahko celo otroku zaupa.

Brezplačen opis pošlje

Gen. zastupstva ALADDIN
BARZEL D. D. SUBOTICA

Čuvajte se slabih ponaredb!

Usta i grlo

so pot, po kateri pridejo v telo nevarne klice. V gostilni Vas obvaruje nevarnih klic, ki povzročajo nahod, influenco in druge nevarne nalezljive bolezni okusne

ANACOT-PASTILE
DRa. WANDERA

Samo še danes! Danes zadnjikrat!
Grešna ljubezen, uživanje in zakon meniha trapista v velefilmu lepe in ganljive vsebine
Alahov vrt
Vzvišena kreacija našega rojaka SVETISLAVA PETROVIČA.
Predstave ob 4., pol 6., pol 8. in 9. uri.
Telefon 2124. **Elitni kino Matica.**

ANGEL ULICE
ur. slovenske premiere.
CHARLES FARRELL *
JANET GAYNOR *
JUTRI
Nikoli več tako pretresljive drame!
Nikoli več take ljubezni!
Nikoli več tako očarljivih slik!
Nikoli več tako divno lepega filma!
Jutri! Jutri!
Elitni kino Matica
S prijaznim sodelovanjem opernega tenorista g. MARČECA.

Kulturni pregled

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani

Ljubljanska drama

Sreda, 28. nov.: Zaprto.
Četrtek, 29. nov.: «Živi mrtvec». Red A.
Petek, 30. nov.: Zaprto.
Sobota, 1. dec.: «Herman Celjski». Ljudska predstava pri znižanih cenah.

Ljubljanska opera

Sreda, 28. nov.: «Čarobna piščal». Red A.
Četrtek, 29. nov.: Zaprto.
Petek, 30. nov.: «Lepa Vida» Slavnostna predstava. Prem. abonma.
Sobota, 1. dec.: Ob 15 uri «Prodana nevesta» Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven.

Mariborsko gledališče

Začetek ob 8. zvečer.
Sreda 28.: Zaprto.
Četrtek, 29.: «Adieu Mimi». A.
Petek 30.: Zaprto.

Šentjakobski gledališki oder

Petek, 30.: «Kraljevska visokost». (Abonma). Pričetek ob 8.15 zvečer.
Nedelja, 2. decembra: «Kraljevska visokost». Izven. Pričetek ob 8. zvečer.

Mozart: «Čarobna piščal». To klasično delo se poje v ljubljanski operi pod taktirko in v režiji ravnatelja g. Poliča v sredo, dne 28. t. m. za abonente reda A. Zasedba ista kakor pri vseh dosedanjih letošnjih vprizoritvah.

Risto Savin: «Lepa Vida». Po večletnem presledku pride v repertoar ljubljanske opere Risto Savinova opera «Lepa Vida», koje snov je zajeta po znani narodni pesmi, katero je obdelal Josip Jurčič. Risto Savin nam je napisal celo vrsto opernih del in skoro bi se upali trditi, da je «Lepa Vida» v muzikalnem oziru njegovo najboljše delo. Letošnje izvajanje je uprizoril in naštudiral operetni ravnatelj gosp. Mirko Polič. Posamezne uloge so v rokah: gdč. Majdičeve, ge. Ribičeve in gdč. Spanove, dalje gg. Betetta, Banovca Janka, Mohoriča, Berlota in Sekule. Prva letošnja izvedba bo v petek, dne 30. t. m. kot slavnostna predstava v proslavo narodnega praznika, obenem pa tudi kot uvodna predstava v operni slovanski teden. Predstava se vrši za premijerski abonma, obenem pa opozarjamo gledališke prijatelje na ugodnost popusta cen, ki ga je za slovenski operni teden dala gledališka uprava.

«Prodana nevesta» kot ljudska predstava. Dne 1. decembra na naš narodni praznik se poje v ljubljanski operi popoldne ob 15. uri najboljša slovanska opera Smetanova »Prodana nevesta« kot ljudska predstava pri znižanih cenah. Na njo opozarjamo posebno gledališke prijatelje izven Ljubljane. Konec pred šesto, tako, da je mogoč odhod z vsemi večernimi vlaki.

Klabundova kitajska igra «Krog s kredo» se ponovi danes zvečer za red B. Glavnovo vlogo Haitange igra ga. Šaričeva, režijo ima gosp. Ciril Debevec.

Tolstega «Živi mrtvec» je na sporedu za red A v četrtek 29. Glavno ulogo igrajo ge. Nablocka, Marija Vera, Medvedova ter gospodje Rogoz, Gregorin, Skrbinšek, Režijo ima g. ravnatelj Golia. Pri predstavi sodeluje ruski pevski zbor s kitarami.

Gostovanje gosp. Daneša v mariborskem gledališču. V kratkem začne serija gostovanj priljubljenega komika gosp. Daneša v mariborskem gledališču. Nastopil bo najprej v svoji veleuspeli ulogi «Švejka».

Slavnostna akademija v mariborskem gledališču. V proslavo 1. decembra priredi mariborsko gledališče tega dne ob 5. popoldne slavnostno akademijo z nagovorom, recitacijami, petjem in Korolijevo enodejanko «Jugana, vila najmlajša».

Šentjakobski gledališki oder uprizori v petek 30. novembra ob 8.15 zvečer in v nedeljo, 2. decembra ob 8. zvečer velezabavno komedijo v treh dejanjih **«Kraljevska visokost»**. Vstopnice za obe predstavi so v predprodaji v trgovini gosp. Petra Šterka, nasl. Miloš Karničnik na Starem trgu.

Spored koncerta, katerega izvaja pevski zbor moravskih učiteljev v Ljubljani v soboto, dne 8. decembra v unionski dvorani: Smetana: Pesem na morju. Dr. Dvořak: Milenka travička in Hostina dr. Vomačka: Vykřiky. Janaček: 70.000. Suk.: Ranený in Varaždinski Ban. Ostrčil: Zimni. Benl: Svoji k svojim. Srbske pesmi: Jelena in Kumovina. Slovaške pesmi: Kebysce to in Tancuj.

Klavirski koncert pianista Ivana Noča bo v ponedeljek, dne 10. decembra s povsem novim sporedom v dvorani Filharmonične družbe. Podrobni program javimo.

Mozartov «Requiem» v Celju. Slovensko pevsko društvo «Maribor» je s sodelovanjem pomnožene mariborske vojaške godbe izvajalo v nedeljo, dne 25. t. m. popoldne v Marijini cerkvi v Celju v spomin v svetovni vojni padlim vojakom Mozartovo poslednje delo «Requiem», ki bi bilo ostalo fragment, da ni dunajski dirigent Süssmayer zelo spretno v Mozartovem duhu dokončal zadnje tri dele (Sanctus, Benedictus in Agnus Dei). Silno skladbo je izvajal pevski zbor pod taktirko gosp. **Gašparića** prav pohvalno; zbor je prožen poje z lepo dinamiko in ima dobro zasedbo v sopranih, tenorjih in basih. Tudi orkestru gre priznanje za izvajanje njegovega parta. Izmed solistov sta najbolj ugajala ga. **Skvarčeva** (sopran) in gosp. **Neralić** (bas). Cerkev je bila skoraj popolnoma zasedena. **R. P.**

Zadnja Sudermannova drama. Kakor javljajo iz Berlina, ima zadnja Sudermannova drama naslov «Trgovec z zajčjimi kožami». Premijera bo v Hamburgu.

Maks Reinhardt generalni režiser dunajskega Burgtheatra? V dunaj. Burgtheatru se že nad leto dni govori o spremembi režima. Po teh verzijah ima največ izgledov za mesto generalnega režiserja Maks Reinhardt.

Nadležni kašelj

odpravi se najhitreje s
Kresival-om
To že neštetokrat preiskušeno sredstvo omehča brzo in gotovo vsako zasluzenje.
Pazite na originalni zavoj „Bayer". BAYER

Domače vesti

Lepa pohvala

Naročeni dopis s hvalo SLS, ki ga je prošlo nedeljo priobčil režimski zagrebški «Morgenblatt», je bil «Slovencu» tako všeč, da ga je prevedel, hoteč s tem dokumentirati pravilnost politike dr. Korošca. Kakor pa so v uredništvu prilagodili dotični članek, da bi bilo iž njega razvidno čim več hvale in slave, so kljub najskrbnejšemu retuširanju prezrli neki pasus članka, ki močno kompromitira vse slavospeve na naslov dr. Korošca in SLS.

«Morgenblatt» namreč prizna, da so si «dr. Korošec in njegovi rojaki v desetletnem boju prisvojili praktiko Beograda.» Deset let trpi vsa država in zlasti prečanske pokrajine pod težo teh beograjskih praktik, vse nezadovoljstvo, ki ga je tudi Korošec prečesto očitoval v svojem glasilu, izvira iz teh praktik, ki jim je vedno veljala najbolj ogorčena borba. Zdaj pa se SLS hvali, da si je Korošec prisvojil vse nemoralne in brezvestne politične prijeme beograjskih mogotcev.

Vsa Slovenija se je čudila, kako da more Korošec vztrajati kot predsednik vlade, katere večina se je 20. junija osramotila z barbarskim umorom in kako da se brani razpusta skupščine, kar bi se bilo po enakem zločinu zgodilo v vseh civiliziranih državah. Zdaj vemo, zakaj dr. Korošec ni imel niti tega najprimitivnejšega takta: usvojil si je beograjske praktike.

Na temelju te nove pridobitve v Ljubljani streljajo in pretepajo patrijotične manifestante, na istem temelju Koroščevi organi razpuščajo zborovanja nasprotnih strank, kakor v Prokuplju in čisto v smislu cincarskih praktik.

---

* **General Le Rond v Jugoslaviji.** Pred nekaj dnevi je prispel v našo državo francoski general Le Rond. Obiskal je tudi kralja Aleksandra v Topoli.

* **Izpremembe v vojaški službi.** Za komandanta minonosca »Labud« je imenovan kapetan fregate Nikola Štajnfel, v aktivno službo v vojni mornarici pa je preveden poročnik fregate v ostavki Valter Kure. Upokojeni so: administrativna poročnika Dragotin Verbič in Jakob Čeh ter administrativni podporočnik Milan Arčan. Za upravnika timoške živinske bolnice je imenovan veterinarski kapetan 1. razreda Marijan Ferjančič, za računskega prednika komande Jadranske divizijske oblasti pa administrativni kapetan 2. razreda Joško Škerl.

* **Diplomirala je v pedagoško filološkem** odseku višje pedagoške šole (višji tečaj) v Zagrebu gdč. Katinka Riharjeva iz Vižmarjev pri Ljubljani.

* **Promocija.** Prošlo soboto je bil na univerzi v Ljubljani absolviran pravnik g. Fridolin Pogačnik iz Ljubljane promoviran za doktorja prava.

* **Za slušatelje višje pedagoške šole v Zagrebu.** Inskripcija za 3. letnik višje pedagoške šole se bo končala 30. t. m., predavanja pa se bodo začela 3. decembra.

* **Sprejem v naše državljanstvo.** V državljanstvo naše kraljevine je sprejet učitelj Viljem Kus pri Sv. Lenartu.

* **Kako ministrstvo prosvete pospešuje prosveto.** Seljaki v Hrgudu v Hercegovini so več let prosili ministrstvo prosvete, naj bi jim zgradilo osnovno šolo. Na svoje prošnje pa niso dobivali nikakega odgovora. Zato so se končno organizirali in sami zgradili šolo, ki je bila letošnjo pomlad dovršena. A poslopje stoji sedaj prazno, ker ministrstvo še do danes ni imenovalo učitelja. Tako ministrstvo prosvete pospešuje prosveto in pobija analfabetizem.

PRIZNANO
najboljša oblačila pri najnižjih cenah nudi renomirana tvrdka
J. Maček
Ljubljana, Aleksandrova c. 12.

---

* **Božična nagrada uradnikom delavskega zavarovanja.** Že dolgo vrsto let se uradniki delavskega zavarovanja borijo za to, da dobe trinajsto plačo. Ta želja je v početku naletela na ovire tudi pri upravi urada. Letos je osrednji urad predlagal, naj se nameščencem odobri 50 odstotkov mesečne plače kot božična nagrada. Minister za socijalno politiko je predlogu končno pritrdil. Nagrada se bo izplačala dne 20. decembra.

* **V Bakru na Jadranu** živi precej Slovencev, posebno med carinskimi uradniki. Naši rojaki se prav pridno udejstvujejo v tamkajšnjih kulturnih organizacijah, predvsem v Sokolskem društvu. Na dramskem polju pa je posebno agilen bivši igralec šentjakobskega odra g. Pero Škerlj, sedaj carinski uradnik v Bakru. Na sokolski prvodecemberski svečanosti bo deklamiral g. Škerlj Aškerčevo »Mi vstajamo« ter režiral »Maksa v škripcih«, ki ga je svoj čas igral naš šentjakobski ansambel.

* **Akademski klub montanistov.** Na zadnjem rednem občnem zboru Akademskega kluba montanistov je bil izvoljen naslednji odbor: predsednik Pirc Stane, podpredsednik Budisavljević Tatomir, tajnik I. Hočevar Lojze, tajnik II. Bauer Julio, blagajnik Konte Vilibald, knjižničar Pintarič Ivo, gospodar Gostiša Josip, arhivar Kalšek Ivo, referent za ferijalno prakso Ekar Dušan, revizorja Schariach Rudolf in Kuharič Boris.

KINO IDEAL.
Danes premijera! Popolnoma novo! Zakonska pustolovščina mladeniča, čigar življenjsko načelo je:
Ne ženim se!
Izvrstni igralci! Smeh! Lepe slike! Kolosalna zabava!
Predstave ob 4., pol 6., pol 8. in 9. uri.

* **Poverjenik »Vodnikove družbe« na Viču** bo razdeljeval članom letošnje knjige v sredo 28. t. m. od 6. do 8. ure zvečer v Sokolskem domu na Viču. — Obenem se bo sprejemala članarina za leto 1929.

* **Poročil se je** 26. t. m. g. dr. Alfred Petelin, podravnatelj Drž. hipotekarne banke v Skoplju, z gdč. Danico, hčerko ugledne Gustinove družine iz Most pri Ljubljani. Mladima poročencema želimo obilo sreče!

* **Tiskovine za nove prijave dohodkov od zgradb (hiš)** v svrho odmere zgradarine za leto 1929 se dobe za vso Slovenijo po oblastveno določeni ceni v pisarni društva hišnih posestnikov v Ljubljani, drugod pa pri ondotnih društvih hišnih posestnikov. Istotam se bodo dobile tudi vse druge tiskovine za napovedi davkov po novem davčnemu zakonu. 2173

* **Slovensko prosvetno društvo v Zagrebu** bo priredilo 11. decembra v Narodnem gledališču spominsko proslavo desetletnice smrti Ivana Cankarja. Predvajalo se bo Cankarjevo »Pohujšanje v dolini Šentflorijanski«, pri katerem bodo sodelovali vsi slovenski člani zagrebškega gledališča ter nekoliko hrvatskih umetnikov, ki so svojo karijero pričeli na slovenskih gledališčih. Predstava se bo vršila v slovenskem jeziku. Čisti dobiček predstave je namenjen v korist sirotam narodnih mučenikov Stjepana in Pavla Radića ter dr. Basarička.

* **V včerajšnjem članku »Nobene brige za tujski promet«** je navedeno, da Zveza za tujski promet ni dobila nikake podpore iz tozadevnih kreditov oblastnega odbora. To ne odgovarja dejstvom, ker je Zveza dobila od oblastnega odbora 15.000 Din podpore.

* **Avtomobiliski promet Ljubljana-Vrhnika.** Avtobusi odhajajo iz Ljubljane (Zvezda) ob 6.30, 8.45, 12.15, 16.15, 19.15 in 20. ter prispejo na Vrhniko ob 7.20, 9.30, 13.30, 15.30, 18.20. Naročila za vožnjo na Vrhniko po gledaliških predstavah sprejemamo po 20 Din za osebo le, ako se javi najmanj 8 oseb. 2163

Miklavževa darila
s 15% popustom prodaja do inkl. 5. 12. t. l. trgovina z urami, zlatnino, srebrnino in juveli IVAN PAKIŽ — LJUBLJANA, Pred Škofijo 15. 13547a

* **Nageljni rdeči.** Besedilo Iva Peruzzija, za moški zbor z baritonskim solom uglasbil Zorko Prelovec. Izdalo pevsko društvo Ljubljanski Zvon. Cena prvi kupljeni partituri 5 Din., nadaljnjim 2 Din. — Melodijozna in pevna skladba bo našim moškim zborom brezdvoma dobrodošla.

* **Reklamni spisi v kanibalski slovenščini.** Prejeli smo: Po deželi prodajajo razni agentje različne predmete svojih tvrdk. V reklamne svrhe pa poslednje čase razdeljujejo spise in brošure, v katerih hvalijo izdelke svojih tovarn. Razumemo, da segajo tvrdke po tem reklamnem sredstvu, ne odobravamo pa, da izdajajo te spise v grdo spačeni slovenščini. Najmanj, kar moremo zahtevati, je, da tuje tvrdke ne kvarijo našega jezika, saj je med našimi ljudmi dovolj zmožnih prevajalcev, ki se ne bodo branili dela. Mnogi podeželani izjavljajo, da bodo izvajali bojkot napram tvrdkam, ki ne kažejo nikakega spoštovanja do našega jezika.

* **Pri javni borzi dela v Ljubljani** je v času od 18. do 24. novembra 1928 iskalo dela 660 moških in 367 žensk, skupaj 1027 brezposelnih. Prostih mest je bilo 81 moških in 12 ženskih, skupaj 93. Posredovanj se je izvršilo 61 moških in 10 ženskih, skupaj 71. Odpotovalo je 140 moških in 4 ženske, skupaj 144; odpadla pa sta 2 moška brezposelna.

* **Proces proti morilcu Cene bega.** Prihodnji petek se v Pragi prične senzacionalni proces proti Alcibiadu Bebi, morilcu Cene bega, bivšega albanskega poslanika v Beogradu in Pragi, prijatelja naše države. Ta proces je za balkanske razmere zelo karakterističen, ker se bo brezdvomno pojasnilo pravo ozadje zločina ter bodo razkriti tudi pravi morilci. Alcibijad Bebi je pri tem umoru fungiral pač samo kot eksekutor.

---

* **Poslovilno pismo na listu aloje.** Na Marjanu pri Splitu so pasanti našli odrezan list aloje, na katerem je bilo s črnilom napisano pismo, s katerim se od sveta poslavlja neki obupanec, po imenu Petar Hodžić iz Ercegnovega. Pismo se začenja tako-le: »Štovana gospodo grada Splita! Evo na zelenem listu pišem svoju tužno sudbinu. Ako tko najde ovo pismo, neka ga odnese kojoj splitskoj redakciji, da ga objelodani.« Samomorilec nadalje navaja, da gre zaradi bede v smrt. Prišel je peš iz Beograda do Splita, a nikjer ni mogel najti zaslužka, zato je sklenil, da konča svoje življenje v morskih valovih. Na koncu prosi onega, ki najde pismo, da o vsebini obvesti njegovo staro mamko v Ercegnovem. Policija je iskala truplo samomorilca, a doslej brez uspeha.

* **Grozen samomor.** V okolici Rogatice v Bosni je te dni izvršil grozen samomor star seljak Dero Širnjak. Z ostrim nožem si je prerezal trebuh in drobovino ter kmalu nato izdihnil. Grozen čin je izvršil zaradi velike bede.

* **Padel iz drvečega vlaka.** V bližini železniške postaje Vrbava v Slavoniji je predvčerajšnjim po lastni neprevidnosti padel iz vlaka vojak Nikola Radosavljević v strugo potoka ob železniškem nasipu ter je obležal na mestu mrtev.

* **Ustrelila se v sobi ljubimca.** V Splitu se je predvčerajšnjim v stanovanju svojega ljubimca, nekega poročnika ustrelila 23 letna Ana Budičeva. Anka je bila ljubosumna. V kontrovezi s poročnikom je raztrgala neka pisma, potem pa zagrabila revolver in se ustrelila v usta. Zgrudila se je na mestu mrtva. Oblastvo je odredilo preiskavo, da se ugotovi, ali je Anka izvršila samomor. Truplo se bo obduciralo.

* **Vlom v zagrebško uradniško zadrugo.** V blagajno zadruge javnih uradnikov v Zagrebu so v nedeljo ponoči vlomili doslej neznani storilci, navrtali železno blagajno, v kateri pa je na srečo bilo le 252 Din gotovine. S plenom v blagajni vlomilci seveda niso bili zadovoljni, zato so se deloma odškodovali v zadružni prodajalni ter odnesli znatno množino specerijskega blaga. O vlomilcih ni sledu.

Pomnite! Pomnite!
Jutri ob 8. zvečer je velika SLAVNOSTNA PREMIJERA velefilma čudežne lepote, nežne ljubav dveh plemenitih duš pod žarkim južnim solncem!
ANGEL ULICE.
Dražestna Janeta Gaynor in lepi Charles Farell v glavnih vlogah.
S prijaznim sodelovanjem opernega tenorista gosp. Marčeca.
Jutri vsi na slavnostno premijero v ELITNI KINO MATICA!

* **Smrt pri reševanju krave.** Kmetica Jela Lendavčeva v Koprivnici je preteklo soboto pasla kravo ob železniški progi. Ko se je bližal brzovlak, je opazila, da se krava nahaja na tiru. Pohitela je za kravo. V tem pa je pridrvel vlak in kmetico s tako silo sunil s tira, da je grozno razmesarjena in polomljena ostala na mestu mrtva.

* **Smrten padec v prepad.** V Bračincu v splitskem okraju se je pripetila te dni huda nesreča. Seljak Stjepan Brilj, ki se je s planine vračal v selo se je ustavil pri nekem prepadu, hoteč ujeti divjega goloba. Pri tem je mož padel v prepad in se brez dvoma ubil. Orožniki in seljaki so skušali truplo potegniti iz jame, vendar se jim to ni posrečilo, ker je jama globoka nad 200 m.

* **Hotela sta po svetu.** Žandarmerija v Tijesnem v severni Dalmaciji je v soboto zalotila dva dečka Antona Ratka in Valterja Porento, ki sta pred tednom dni pobegnila od svojih staršev v Zemunu ter se napotila po svetu. Žandarmerija ju je iztaknila, ko sta se baš hotela vkrcati na neko italijansko ladjo. Oba sta vajenca v neki mehanični delavnici v Zemunu, eden star 15, drugi 14 let. Policija ju je odpravila nazaj v Zemun.

ITO — zobna pasta najboljša.

* **Bolne ženske dosežejo z rabo prirodne grenčice »Franz-Josef« neovirano izpraznitev črevesa,** s čimer je pogosto v zvezi izredno blagodejen učinek na obolele organe. Pisci klasičnih učnih knjig za ženske bolezni pišejo, da so ugodne učinke vode »Franz-Josef« potrdila tudi njihova preiskovanja. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah.

Obledele obleke barva v različnih barvah in plisira tovarna JOS. REICH.

Iz Ljubljane

u— Državni praznik 1. decembra se bo v Ljubljani proslavljo po naslednjem redu: Ob 9. v pravoslavni kapeli ter ob 10. v stolnici in evangeličanski cerkvi cerkveno opravilo. Šole in uradi imajo prost dan.

u— Centralno akademsko podporno društvo v Ljubljani si je na 5 rednem občnem zboru izvolilo odbor, ki ga tvorijo: predsednik med. Gulič Vladimir, podpredsednik med. Spindler Metod, tajnik tehnik Lavrenčič Rudolf, blagajnik tehnik Bajželj Fran, zapisnikar fil. Mučibabić Dušan, odbornika med. Potrč Otmar in fil. Rihtaršič Boris, revizorja prof. Fran Jeran in tehnik Erceg Ivan.

u— Teden angleške kulture. Danes v sredo bo predavanje univerzitetnega profesorja dr. Lamberta Ehrlicha o sodobnih verskih tokovih v Angliji. Lokal: Predavalnica Narodnega muzeja. Čas: od 18. do 19. Vhod z Bleiweisove ceste.

u— Trgovine 1. in v nedeljo 2. decembra. Gremij trgovcev obvešča članstvo, da morajo biti trgovine v soboto 1. dec. na dan ujedinjenja brezpogojno ves dan zaprte, dočim smejo biti trgovine v nedeljo, dne 2. decembra pred sv. Miklavžem odprte. Pomožno osobje pod 18. leti se v nedeljo ne sme zaposliti, ostalemu osobju se mora pa dati med tednom zakoniti počitek. Članstvo se naproša, da se teh navodil strogo drži. — Načelstvo.

Premog, drva, koks „ILIRIJA“
Vilharjeva cesta za Glav. kol. Kralja Petra trg 8, Miklošičeva cesta 4. Tel. 2820

u— Legitimacije za četrtinsko vožnjo v Maribor se dobe pri »Putniku« Ljubljana, Dunajska cesta 1.

u— Zadruga brivcev, frizerjev in lasničarjev v Ljubljani, obvešča tem potom vse svoje člane kakor tudi cenjeno občinstvo, da bodo brivnice in damski saloni na državni praznik 1. decembra z izjemnim dovoljenjem gosp. velikega župana odprti samo od pol 8. do 12. ure dopoldne, v nasprotnem primeru stroga kazen. — Načelstvo. 2174

u— Pravljice za deco pripoveduje danes v sredo ga. Vanda Gorčeva ob 17. v beli dvorani hotela Uniona. Vhod Frančiškanska ulica 2. TKD Atena. 2177

u— Vsem društvom! Glede na bližajoči se Miklavžev večer in s tem zvezane društvene prireditve poročamo našim članom, da smo prejeli od g. dr. Laha popolnoma novo enodejanko, primerno za Miklavževe nastope »Miklavžev prizor«. Vsa društva, ki jo žele, naj se obrnejo takoj na naše tajništvo, ki jim bo igro odposlalo proti vplačilu zneska 10 Din. Tajništvo ZKD.

u— Predavanje v »Pravniku». Danes 28. t. m. bo predaval na sestanku društva »Pravnika« dr. Fran Goršič o predmetu »Ženska — pozakonjevalka«. Predavanje se bo vršilo ob pol 18. na sodišču v Ljubljani, soba 79.

Vsakovrstne ure, zlatnina in srebrnina po nizki ceni pri
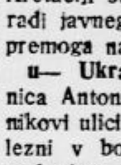
L. Vilhar, urar
Ljubljana
Sv. Petra cesta št. 86
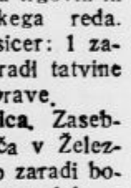

u— Društvo Treznost ima svoj redni sestanek drevi ob pol 8. na moškem učiteljišču. Predavala bo Marica Rakovčeva o temi: Zakaj se žena ne udeležuje protialkoholnega gibanja?

u— Pesna šola železničarjev bo kakor običajno v steklenem salonu kolodvorske restavracije glavnega kolodvora danes ob 20. Plesalci (ke) vabljeni.

u— Pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«. V sredo zvečer vaja mešanega zbora. Nastopimo v soboto na novinarskem koncertu. — Tajnik.

u— Pevski zbor Glasbene Matice ljubljanske. Danes, v sredo ob 20. zadnja skušnja pred nastopom. — Odbor.

u— Oficirji ljubljanske garnizije bodo priredili 1. decembra t. m. ob 20. v Oficirskem domu družabni večer s plesom. Gg. rezervni oficirji se prosijo, da se odzovejo temu vabilu. — Odbor. 2175

u— Na klavnični prosti stojnici se bo danes od 15. dalje prodajalo svinjsko meso.

u— Drobna policijska kronika. Od ponedeljka na torek so bili policiji prijavljeni naslednji dogodki: 1 tatvina perila, 1 tatvina obleke, 1 tatvina drv, 1 tatvina hranilne knjižice, 1 vlom v kolarsko delavnico, 2 izgreda, 4 prestopki kaljenja nočnega miru, 4 prestopki prekoračenja policijske ure, 14 prestopkov predpisov o zapiranju trgovin in 6 prestopkov cestnega policijskega reda. Aretaciji sta bili izvršeni 2 in sicer: 1 zaradi javnega nasilstva ter 1 zaradi tatvine premoga na škodo železniške uprave.

u— Ukradena hranilna knjižica. Zasebnica Antonija Čemažar, stanujoča v Železnikovi ulici 6, je morala nedavno zaradi bolezni v bolnico. Sobo je medtem dala v podnajem in svoje stvari dobro zaklenila. A pred dnevi se je tjakaj vtihotapil neznan tat in Čemažarjeva je včeraj vrnivši se iz bolnice presenečena opazila, da ji je zmanjkala iz omare hranilna knjižica, na katero je imela naloženih v Kreditni banki 1500 Din. Poleg knjižice je tat ukradel tudi 250 Din vredno, srebrno žensko uro.

u— Drzen vlom v delavnico. Nedavno noč sta se priplazila do delavnice kolarja Matije Terlepa v Jernejevi ulici v Šiški dva neznana moška, ki sta bila sicer opažena, vendar se za oba ni nikdo dosti zmenil. Domači so pač mislili, da se skrivajo okrog vogalov domači fantje. Ko so v hiši že vsi spali, sta tujca vdrla v delavnico ter ukradla za kakih 2800 Din kolarskega orodja, ki sta ga pobasala v pripravljeno vrečo. Naslednji dan je vrečo sicer našel neki dečko skrito pod senom v Moharjevem kozolcu, vendar je manjkalo več orodja, ki sta ga tatova najbrže že razprodala.

u— Ne puščajte perila ponoči zunaj! Na policiji se skoro sleherni dan zglašajo stranke, ki se pritožujejo nad tatvinami perila, ki ga puste sušiti po raznih vrtovih ali šupah preko noči. Tatinska golazen, ki opreza po ponoči za tatinskimi prilikami pride vse povsod ter ukrade, kar ji pride pod roko. Tako je včeraj zopet prijavil delavec Josip Marković, stanujoč na Opekarski cesti št. 45, da mu je neznan prijatelj tujega perila pobral v nedeljo ponoči iz šupe za hišo več srajc, nekaj parov spodnjih hlač ter nekaj drugih kosov v skupni vrednosti 300 Din. Poizvedbe za tatom so ostale brezuspešne.

Najlepše darilce
za naše malčkče kupi Sv. Miklavž le pri tvrdki
Stanko Fiorjančič
Ljubljana, Sv. Petra cesta 35
in sicer krasne aluminijaste kuhiniske garniture za otroke.
Oglejte si veliko izbiro!

u— Tatinski »božjastni« Tone. V Dravljah se je pojavil pred časom okrog 50 letni berač Anton K., ki so ga ljudje krstili za »božjastnega Toneta«. Ta navihani Tone je prišel pred nekaj dnevi v hišo posestnika Franceta Čarmana v Dravljah 68 ter na hitro roko ukradel gospodarju nove hlače in še dobro ohranjen suknjič, nakar je ubral zopet svojo pot. Tatinski Tone, ki je oškodoval Čarmana za okrog 600 Din, je odtlej neznano kam izginil in ga policija ne more dobiti v pest.

u— Nezgoda na stopnicah. Ko je šel v nedeljo ponoči uradnik poštne direkcije M. po stopnicah neke gostilne na Borštnikovem trgu, mu je nenadoma spodrsnilo, da je zgrmel po stopnicah. Nesrečnik je obležal spodaj z zlomljeno desno nogo pod kolenom. Ponesrečenca so odpeljali z avtomobilom v bolnico.

u— Navihan vajenec. Pred mesecem se je zglasil pri družini R. elektrotehniški vajenec brez posla Samo M. ter prosil, da ga vzamejo na hrano. Seveda proti plačilu. Samo se je predstavil za dijaka konservatorija v Ljubljani, kar mu je gospodinja tudi verjela ter ga vzela na hrano in stanovanje. Ni pa še minil mesec dni in že je navihani »konservatorist« neznano kam pobegnil, ne da bi poravnal svoj dolg. Poiskal si je menda stanovanje zopet pri kaki drugi stranki, ki mu bo morda tudi lahkoverno nasedla.

u— Klobuke popravlja, čisti, barva, lika, preoblikuje Mirko Bogataj, Ljubljana Stari trg 14. 263

Danes slavnostna premijera milijon - dolarskega filmskega umotvora:
„Beli tiger“
(Wenn Meer und Himmel sich berühren.)
Veličastna pesem ljudskega herojzma v
2 delih 10 dejanj naenkrat.
V glavni vlogi
Dolores Costello in John Barrymore.
Pretresljivi roman lovcev na kite Vam bo ostal v večnem spominu, zato
ne zamudite!!
Danes ob 4., četrt na 7., pol 8. in 9.
Kino »Ljubljanski dvor«. Telefon 2730

Iz Maribora

a— Seja SDS za mesto Maribor ne bo v »Unionu« kakor je bilo pomotoma objavljeno, temveč v zadnji dvorani hotela »Zamorec.«

a— Trgovski gremij za okol. Maribora naznanja članom, da morajo biti vse trgovine na državni praznik 1. decembra zaprte.

a— Dobri harmonikarji z dežele naj pridejo dne 1. decembra ob 10. dopoldne na Trg svobode, da bodo svirali v povorki tam, kjer bodo manjkale godbe. Doslej je prijavljenih samo 10 godb. Popoldne in zvečer bodo harmonikarji svirali za nagrado pri raznih veselicah in zabavah.

a— Dne 30. novembra popoldne zastave na vse hiše, na okna zastavice! — Mariborčani dobe za svojce, stanujoče izven Maribora, vendar samo v področju Slovenije, izkaznice za četrtinsko vožnjo po železnici na velikem županstvu II. nadstr., soba 40.

a— Legačni tajnik ČSR poslaništva g. Stibor Melč prispe 7. decembra v Maribor, kjer bo v dogovoru z »Ljudsko univerzo« predaval o gospodarskih in kulturnih razmerah v ČSR. JČ- liga opozarja občinstvo že sedaj na to važno predavanje, ki bo zanimivo ravno glede na težkoče, ki so se pojavile pri pogajanjih med našo in čsl. delegacijo za sklenitev trgovinske pogodbe.

a— Nevarna žeparica. Nedavno je mariborska policija zasačila na mariborskem trgu znano žeparico rodom iz okolice Čakovca. Hodila je na mariborski trg zlasti ob sobotah in okradla marsikatero gospodinjo. Podatke in slike te nevarne žeparice je policija poslala vsem varnostnim oblastvom. Orožniška postaja iz Črne je javila, da je ista žeparica izvršila tamkaj v eni uri kar pet žepnih tatvin.

a— Rekordni vlomilec je brez dvoma nedavno aretirani 23 letni Jakob Zver. Na vesti ima neštevilne zločine. Orožniška postaja pri Sv. Juriju ob Ščavnici je javila kar 5 tatvin, ki jih je aretiranec izvršil v dveh mesecih. 8. septembra je okradel nekega kmeta v Ivancih, 29. septembra je izvršil tatvino v Zeniku, 8. oktobra v Kraljevcu, 21. oktobra v Sovjeku in 2. t. m. zopet v Ivanjcih, kjer je vlomil v hišo posestnika Špilaka. Mož je kradel vse, kar mu je prišlo pod roko, najraje pa je imel denar in obleko. Ukradene stvari je prodal sam, ali pa so mu jih prodali njegovi pomagači. Ob aretaciji so našli pri njem nekaj zlatnine, zlato uro in verižico.

DRŽAVNI KINO

Iz Celja

e— Redni tedenski članski sestanek SDS v Celju bo danes ob 20. uri v klubovi sobi v Celjskem domu.

e— Miklavževa prireditev v telovadnici deške okoliške šole v Celju bo v nedeljo 2. decembra ob 15. Prireditelji se na vso moč prizadevajo, da izvrše gledališko predstavo, petje in prihod Miklavža veličastno in dostojno. Vstopnice se že prodajajo vnaprej in naj si jih skuša vsakdo preskrbeti že v predprodaji. Starše, ki žele da Miklavž njihove otroke tudi obdaruje, prosimo da prinesejo darove z naslovi vsaj eno uro pred začetkom in jih oddajo pri blagajni. Pridite, prijatelji mladine, da boste videli, kako se bodo otroci veselili in ž njimi vred se bomo veselili tudi mi.

e— V Celju so umrli: v bolnici: 23. t. m. Jakob Škorjanc, 68 letni posestnik iz Št. Petra v Savinjski dolini, 25. t. m. Jože Černe, 70 letni občinski revež iz Teharja, in 26. t. m. Julijana Caharijeva, 24 letna služkinja iz Škofje vasi. V Gaberju je umrla 25. t. m. 16 letna delavka v tovarni Westen Alojzija Leskovškova.

e— Dve vinski zgodbi. V nedeljo popoldne je bil pri prihodu savinjskega vlaka na celjskem kolodvoru na zahtevo službujočega sprevodnika aretiran precej nakresani poljski delavec France C. iz Žalca, ker je med vožnjo poskušal z ročno vagonsko zavoro ustaviti vlak. France je čez noč svojo pijanost prespal, na kar je bil včeraj zjutraj predstavljen policijskemu uradniku.

e— Dva »mrtveca« sredi Celja. V soboto popoldne tik pred mrakom je našel stražnik na najprometnejši točki Celja, na Krekovem trgu na tleh nepremično ležečega starejšega možaka, katerega nikakor ni mogel obuditi k življenju. Zato je poklical na pomoč svojega tovariša in oba stražnika sta z veliko muko prenesla do nezavesti pijanega moža v policijski zapor. Tam so ugotovili, da imajo opraviti z 62 letnim posetnikom Martinom V. iz Pečovnika pri Celju. Možak se ga je pri obisku mesta preveč nalezel in je sredi ceste obnemogel. Komaj pa sta se stražnika vrnila na Krekov trg, sta našla na svoje veliko začudenje na tleh zopet novega »mrliča«. Tudi tega sta morala pobrati in ga prenesti na trdo pričo, Ta

je bil nekoliko starejši, kajti v njem so spoznali 79 let starega Petra K., posestnika iz Lahoma. Možaka sta se ponoči prebudila in si začudena pomela svoje zmedene oči. Ko sta se pa nekoliko bolje ogledala sta se takoj spoznala. Dežurnemu nadzorniku sta pojasnila svojo nesrečo. Dopoldne sta se srečala Martin in Peter v mestu, kamor sta prišla po opravkih. Ker sta si možaka v sorodu, sta morala to rodbinsko zvezo svečano zaliti. Ker pa je bilo to zalivanje nekoliko preveč dolgotrajno, so jima med tem noge tako otrdele, da ju niso več držale. Martin je odšel prvi iz gostilne in se je tudi prvi zleknil po tlaku. Ker Martina ni hotelo biti nazaj, ga je odšel sivolasi Peter iskat. Toda tudi njega je premagal sveži zrak in ga položil na trdo Martinovo ležišče sredi ceste, dočim so Martina medtem že dejali na deske v policijskem zaporu.

e— **Velik cerkveni vlom v Teharju.** V noči od ponedelika na torek je bil izvršen v farno cerkev v Teharju predrzen vlom. Vlomilec se je splazil v cerkev pri odklenjenih zvonikovih vratih, ki vodijo obenem tudi na prižnico. Ropar se je nato spustil s prižnice kake 4 m globoko v cerkev s pomočjo zastave, ki je bila prislonjena ob prižnici. Zastava je ostala v cerkvi še od prejšnjega dne, ko se je vršilo v Teharju svečano vmeščenje novega župnika. Tat je odšel k velikemu oltarju in vlomil v tabernakelj na ta način, da je s silo izdrl tabernakljeva vratica s tečaji vred. Iz tabernaklja je vzel moštranco in ciborij ter oboje odnesel za veliki oltar, kjer je dragocenosti razbil na drobne kose zaradi lažjega prenosa. Ciborij ni bil last teharske cerkve temveč podružnice pri Sv. Lovrencu. Ropar je pustil za glavnim oltarjem na tleh držaj monštrance in pa pokrivalo ciborija s križcem. Ostale dele je zavil v prt, ki ga je vzel s stranskega oltarja in se do zjutraj skril v neki spovednici. Hostije je razstresel po oltarju in tleh. Velike hostije iz monštrance pa niso našli. Ko je prišla cerkovnikova sestra M. Luževičeva zjutraj prižigat sveče za mašo, je vlomilec to priliko izrabil in urnih korakov izginil. Predrznega vlomilca je slučajno opazila trgovčeva soproga ga. Godčeva, ko je šel z omenjenim zavojem mimo njene trgovine. Takoj so bili o vlomu obveščeni orožniki v Štorah, ki so pričeli drznega vlomilca zasledovati. Vlomilec je najbrže isti, ki je vlomil dne 1. novembra v cerkev v Petrovčah.

Iz Kranja

r— *Se bojijo...* Na tabli »Pod velbom«, kjer lahko vsak čita razgrnjeno »Jutro«, so včeraj izrezali naš odgovor klerikalcem radi tekstilne šole. Se bojijo razkrinkanja pred javnostjo.

r— *V odgovor.* »Slovenec« je včeraj prinesel nov dopis iz Kranja, s katerim hoče javnosti zopet natresti pesek v oči. Naši klerikalci se nahajajo pač v mučni zagati. Dosedaj so stalno in redno intrigirali v občinskem odboru zoper vsako akcijo, ki jo je začela SDS-večina v procvit našega mesta. Ker pa nočejo pokazati svojega preokreta spokorno in iskreno, se poslužujejo novih laži in demagoškega zavijanja. SDS večina je že v prejšnjih letih spoznala potrebo, da se izvede kanalizacija, zgradi kopališče in šolsko poslopje ter razširi vodovod. V občinski proračun za l. 1929 je stavila razne postavke v vse te namene. Po vsem tem pridejo šele za »interese mestnega prebivalstva vneti« klerikalci in iznesejo predlog, da se izvede vse ono, kar je večina že v proračunskem predlogu predvidela. Ali so klerikalci že pozabili, kdo je dosegel v lanski proračunski razpravi reduciranje postavke za napravo kopališča, ki bi lahko letos bilo že dograjeno? Klerikalci, ki so to povzročili, danes zahtevajo, da se njil poje slavospev. Mar zato, ker danes samo ono popravljajo, kar so prej razdirali in onemogočevali? SDSarska večina je tudi o načinu potom posojila mnogo razmotrivala. Da pa predloga še ni iznesla, je razlog v tem, da še ni ustvarjena konkretna finančna osnova, dokler ne bo znan finančni efekt novega davčnega zakona. Večina je glasovala za posojilo brez vsakega »lovenja«, ker je bilo posameznim odbornikom dobro znano načelno stališče iz obravnav v klubih. Predlogov, za katere ni pripravljen zadosten materijal in ustvarjena baza, pa večina SDS, ki hoče le stvarno in uspešno delo, ne iznaša. Kako malo resnosti in zaslug pripisujejo klerikalci sami svojima slavnima predlagateljema, se jasno razvidi iz tega, da ni »Slovenec« prinesel niti neznatne vrstice o proračunski debati.

r— *Tatvina kolesa.* Pretekli ponedeljek zvečer je bilo ukradeno čevljarskemu pomočniku Poljancu, zaposlenemu v Jadransko-posavski čevljarni, izpred kavarne Jäger moško kolo. Poljanec je tatvino takoj prijavil orožnikom. Sum je padel na nekega fanta iz Čirčic, katerega so še isto noč aretirali. Kolesa pa niso več našli pri njem.

Iz Ptuja

j— *Ptujsko gledališče.* Dramski ansambl mariborskega gledališča je vprizoril na ptujskem odru Zolajevo dramo »Therese Raquin«. Ako me ne vara spomin, na našem odru nismo imeli od vprizoritve Cerkvenikove drame v »Vrtincu življenja« nobenega komada, ki bi nas bil prevzel tako globoko. Ideja drame je, da sledi zločinu kes in kazen. V tem pogledu je drama pendant Dostojevskega romanu »Zločin in kazen«. Kakor je kipar Rodin v skulpturi izklesal svoje ideje z živo plastiko, tako je v tej drami Zola izklesal z impetuozno silo in nazorno plastiko človeške strasti ter kes in kazni, ki so sledile. Vprizoritev je bila dobra. Morda bi bila mogla g. Laurant in Therese Raquin (g. Grom in ga. Kovačičeva) v zadnjem dejanju izhajati z nekoliko manjšo glasovno energijo, vendar sta bili njuni vlogi, kakor tudi ona madame Raquin, odlično izvedeni. Vobče od vprizoritve (pred mnogimi leti) Björnsenove »Preko naših sil« nisem nikjer videl drame, ki bi bila na poslušalce napravila silnejši vtis, nego ta. Posebno pa je predmet drame danes, ko se toliko razpravlja o krizi zakona, aktualen. Mariborskemu ansamblu se zahvaljujemo za lepi večer, ki nam je močno pretresel živce, četudi sta nam gg. Michaud (g. Kovič) in Grivet (g. Železnik) olajšala težko zastrupljeno atmosfero z dobrim humorjem. Dr. G.

j— *Gostovanje mariborskega gledališča v Ptuju.* V ponedeljek, 3. dec. bo tretje gostovanje mariborskega gledališča. To pot se vprizori baš v nasprotju s težko dramo »Therese Raquin«, velezabavna in duhovita moderna Fuldova komedija »Ognjenik«. Z »Ognjenikom«, ki je v režiji g. J. Koviča izborno naštudiran, (člani igrajo brez suflerja) so imeli mariborski igralci povsod izredno velik uspeh pri kritiki in pri publiki. Ta predstava je za deco neprimerna.

Sokol

Akademija Sokola I. na Taboru. V proslavo 10letnega obstoja države bo v petek, 30. novembra v glavni dvorani na Taboru akademija, obsegajoča telovadne in godbene točke ter govor br. staroste. Izmed telovadnih nastopov navajamo vaje z obroči, ki jih bo izvajal ženski naraščaj, to je sestava br. Erbena, efektna in dokaj komplicirana, ki bo ugodno vplivala na gledalce. Moški naraščaj nastopi s skupinami, ki jih je sestavil br. Ryška. Tudi te skupine bodo pri točni izvedbi pokazale okusne slike in strumnost mladih telovadcev. Člani imajo na sporedu dve točki, in sicer »Vežbe duha i tela« ter vaje najboljših telovadcev na bradlji. »Vežbe duha i tela« so proste vaje, primerno težke z daljšimi držami, pri katerih se recitira v vezani besedi razlaga sokolske misli, s čimer hoče avtor pokazati telesno in duševno vzgojo v sokolskih vrstah. Prvikrat nastopi pri akademiji društveni godalni kvartet, ki bo izvajal Schubertove varijacije iz D-mol kvarteta in Mendelssohnov Es-dur kvartet. Prepričani smo, da bodo izvežbani godci povsem kos svoji nalogi. — Po akademiji se vrši v stranskih prostorih prosta zabava, v glavni dvorani pa ples. Prireditveni odsek bo poskrbel z okusnimi okrepčili po zmernih cenah. Vsi prostori bodo dobro ogreti. — Vstopnina znaša za sedeže v ložah 20 Din, na balkonu 15 Din, v dvorani pa od 15 do 8 Din, stojišča 5 Din, vstopnice prodaja Narodna knjigarna v Stritarjevi ulici.

Društvom župe Maribor! Tehnični odbor Sokolske župe v Mariboru vabi članstvo društev, ki pride na proslavo desetletnice v Maribor, na sokolsko akademijo dne 30. novembra zvečer v Narodnem domu v Mariboru. — Zdravo!

Jezdni odsek Sokola v Ljubljani poziva člane na sestanek drevi ob 20. v kavarni »Prešern« v svrho informacij glede udeležbe pri sprevodu dne 1. decembra. Odbor.

Porota

Požig v Stari cerkvi pri Kočevju

Novo mesto, 27. novembra.

Danes se je vršila ob veliki udeležbi občinstva obravnava proti Francu Pestlu, roj. l. 1868, v Moletinu na Moravskem, mesarju v Stari cerkvi pri Kočevju, obtoženem hudodelstva požiga.

V noči od 4. na 5. avgusta t. l. je začela goreti v Stari cerkvi pri Kočevju v skednju Jurija Pečeta praprotna stelja. Zgoreli so vsi leseni deli podzidanega gospodarskega poslopja s hlevom, podom, stelnjakom in svinjaki, 15 000 kg sena in detelje, 500 kg slame, rezilni in žitni stroj, 4 svinje, 35 kokoši, 12 miz, 15 klopi in precej stelje. Vnela se je tudi streha Pečetove hiše in kozolca, a se je posrečilo ogenj pogasiti. Na vrtu je bilo uničenih 10 dreves, starih 30 do 40 let. Po mnenju sodnega cenilca znaša škoda 70.660 Din.

Ogenj se je razširil tudi na podzidano gospodarsko poslopje Josipine Erkerjeve, čigar leseni deli so zgoreli in je škode 26 tisoč Din, na zgoreli detelji pa 300 Din. Vrh tega ima Erkerjeva škode na stanovanjski hiši 2000 Din, na uničenem drevju pa 1000 Din, skupaj 29.300 Din. V Erkerjevem gospodarskem poslopju je imela trgovka Marija Erzenškova spravljeno razno blago, vredno 15.785 Din, Pavla Kraulandova pa tri svežnje bukovih drv, kar je vse zgorelo. Nadalje je zgorel Magdaleni Sobrovi lesen hram za krompir, ocenjen s 570 Din, in še nekaj drugih malenkosti. Skupna škoda znaša po mnenju sodnega cenilca 118.294.90 Din.

Ogenj je bil očitno podtaknjen, ker nihče Pečetovih in njihovih uslužbencev ni hodil z odprto lučjo v tisti del gospodarskega poslopja, kjer je ogenj izbruhnil. Ljudje so takoj osumili kot požigalca star prepirljivca Franca Pestla, ki ga poleg drugih okolnosti obremenjuje še prav posebno njegovo veliko sovraštvo do Pečeta. Obdolženec je imel pred letom pravdo z Jurijem Pečetom, ki jo je izgubil in je moral poleg svojih stroškov plačati še nasprotniku okoli 6000 Din. Tega obdolženec ni mogel pozabiti. Že istega dne, ko je dobil sodbo v roke, je zagrozil napram Josipu Jakliču, da bo Anderl Jure, t. j. Peče, še gledal, ko bo na njegovi strehi pel rdeči petelin.

Tudi pozneje se je Pestl jezil nad Pečetom in ga zmerjal, obenem pa ponavljal, da bo na Pečetovih strehah še pel rdeči petelin. Ko je bilo spomladi Pestlu in njegovi ženi na predlog Merkantilne banke posestvo prodano in mu sovaščani niso pustili postaviti barake na vaškem svetu, da bi v njej sekal meso, se je sovraštvo še poglobilo. Obdolženec se je ves divji par tednov pred požarom izrazil napram Francu Štinetu, da bo Starocerkvičane že v kratkem naučil, da ga bodo pomnili. Ker so sovaščani poznali obdolženca kot jeznega in maščevalnega človeka, so se njegovih groženj ustrašili in sklenili, da bodo vpeljali od 5. avgusta dalje nočno stražo. Toda obdolženec jih je prehitel in zadnjo noč pred 5. avgustom zanetil požar, ki je napravil toliko škode.

Porotnikom je bilo stavljeno vprašanje glede hudodelstva požiga, ki so ga z 8 glasovi zanikali. Na podlagi tega je bil Pestl

oproščen.

Sport

Gradec : Maribor 5 : 0 (1 : 0)

V nedeljo se je vršila v Gradcu nogometna tekma med mestnima reprezentancama Gradca in Maribora. Mariborska reprezentanca, ki je nastopila proti drugi garnituri Gradca — prva je, kakor znano igrala v Zagrebu — je doživela hud poraz s 5 : 0 (1 : 0).

O mariborski reprezentanci piše graška »Tagespost« naslednje: Mariborčani v postavi Pelko (Rapid) - Wagner (Železničar), Koren (Maribor) - Hreščak, Unterreiter, Prevolnik (vsi trije Maribor) - Pollak (Železničar), Wenko, Tergletz (oba Rapid), Paulin (Železničar), Bertoncelj (Maribor) so igrali hitro, toda preveč primitivno. Izdržali so tempo samo do prve četrt ure drugega polčasa. Svojo glavno oporo so imeli v krilski vrsti, zlasti v Unterreiterju. Dobra, toda preveč obremenjena je bila tudi obramba. Napadalna vrsta je igrala skoraj brez kombinacije hitro proti golu. Do polčasa so bili Mariborčani enakovreden nasprotnik. Lep talent je pokazal vratar, vendar je pa preveč čustven igrač. Ko so domačini v drugi polovici dosegli svoje uspehe, je očividno izgubil sigurnost in interes. Skoraj se je zdelo, da je mariborsko kombinirano moštvo bilo manj nevarno kot eno prvih moštev v Mariboru. Nikakor nedeljskega izleta Mariborčanov ni spremljala sreča. Zelo ugoden vtis je napravil izredno disciplinirano nastop Mariborčanov. Tudi ko je bila tekma za njih že izgubljena, so igrali mirno dalje. Moštvo ni izpregovorilo niti ene besede, kar je vplivalo zelo blagodejno.

Unterreiter je zastreljal eno enajstmetrovko.

Službene objave LNP

(Iz seje posl. odbora dne 21. XI. 1928.)

Verificirajo se prvenstvene tekme Primorje rez. : Slovan rez. 11 : 0, Hermes rez. : Jadran rez. 1 : 1, Hermes : Jadran 4 : 1, Jadran : Slovan 4 : 1, Primorje : Jadran 6 : 1, Primorje rez. : Jadran rez. 4 : 1, Reka : Krakovo 4 : 2, Reka : Slavija 5 : 2, Hermes rez. : Slovan rez. 3 : 1, Železničar : Svoboda 3 : 0, Rapid : Svoboda 9 : 0, Maribor : Rapid 1 : 0.

Zavrne se po zaslišanju Sekcije ZNSa protest SK Železničar proti verifikaciji prvenstvene tekme Maribor : Železničar 6 : 1 kot neosnovan; tekma se obenem verificira z navedenim rezultatom.

Na znanje se vzame dogovor s klubi Primorje, Ilirija, Hermes in Svoboda, sklenjen na sestanku dne 20. t. m. za odigranje »Jesenskega turnirja« v dneh 25. t. m. in 1. XII. LNP razpiše za turnir posebno darilo.

Naknadno se odobrita prijateljski tekmi Primorje : Voj. SK Triglav ter Elan : Grafika, odigrani dne 18. t. m. v Ljubljani oz. v Novem mestu.

Upravnemu odboru v disciplinarni postopek se preda SK Ilirija, ker pri tekmi Ilirija : Jadran 18. t. m. ni postavila stranskega sodnika in rediteljev.

Verificira se s pravico nastopanja dne 16. V. 1929. za SK Svoboda, Ljubljana: Grabrijan Edo.

Prijava Medklubskega odbora v Mariboru z dne 19. t. m. radi prv. tekme Rapid : Železničar, ki se je vršila dne 18. t. m., se odstopi v rešitev upravnemu odboru; potrebna zaslišanja se izvedejo pismeno. — Tajnik II.

Smučarska sekcija SK Ilirije. Za četrtek 29. t. m. sklicuje smučarska sekcija sestanek vseh članov ob 18. uri v damski salon kavarne Emona. Radi važnosti sestanka je udeležba vseh članov sekcije dolžnost. Dobrodošli so tudi vsi oni smučarji, ki danes niso še člani Ilirije. — Načelnik.

TKD Atena (hazena odsek). Danes popoldne ob 15. uri v kolizejski dvorani strogo obvezen trening II. skupine. Opozarjam vse igralke, da je treninge posečati točno in redno. Pri vsakem treningu se sprejemajo nove članice. Trening I. skupine se vrši v petek ob 18. uri. Tega treninga naj se po možnosti udeleže tudi igralke II. skupine. — Načelnica.

SK Ilirija, nogom. sekcija. Danes (v sredo) in v petek ob 15. uri trening. — V petek ob 18.15 sestanek I. moštva in rezerve v klubski sobi v kavarni »Evropa«. Vsi in točno! — Načelnik.

ASK Primorje. Danes ob 19.30 odborova seja, kateri naj prisostvujejo naslednji gg.: Kerestury, Svetic, Perovič, Sancin G., Trošt, Walner, Vidic, Jančigaj in Windiš R. Vsi in točno. — Načelnik.

Gospodarstvo

= **Ustanovitev tvornice za umetno svilo v Jugoslaviji.** Glede na izredno nagel razvoj svetovne industrije umetne svile in na naraščajoči konsum te tekstilne sirovine v zadnjih letih, se je v krogu naših tekstilnih industrijcev že lani razpravljalo o potrebi ustanovitve take industrije v naši državi. Naša država konsumira že znatne količine umetne svile, ki jo moramo uvažati iz inozemstva, predvsem iz Italije (od velepodjetja Snia Viscosa), dalje iz Nemčije (koncerna Glanzstoff in Bemberg), Belgije (Tubize) in Anglije (Courtolds). Velika večina umetne svile se pri nas uvaža v obliki tkanin, navzlic temu pa se uvoz umetne svile v obliki prediva izredno naglo dviga ter je znašal leta 1925. 59.400 ton (9.3 milijona Din), leta 1926. 140.900 ton (16.2 milijona Din), lani pa že 291.800 ton v vrednosti 28.9 milijona Din. Računati je, da bo uvoz prediva iz umetne svile znašal letos že okrog 50 milijonov Din. Ker je carina na umetno svilo znatna, je jasno, da bi večino tega konsuma lahko krila domača produkcija. Inozemski kapitalisti so kmalu spoznali možnosti za ugoden razvoj take produkcije ter so se kmalu začeli zanimati za ustanovitev take industrije v naši državi, ki ima glavne sirovine za produkcijo umetne svile, to je lesa, odnosno celuloze v izobilju. V juliju t. l. se je kakor smo takrat poročali, mudila v Bosni skupina angleških industrijcev, ki so si ogledali naprave za destilacijo lesa v Tesliču, ki jih ima od države v zakupu (za 27 let) tvrdka Destilacija drva d. d. (koncern Prve hrvatske štedionice). V zvezi s tem se je zatrjevalo, da namerava omenjena skupina angleških kapitalistov osnovati v Tesliču industrijo umetne svile. Ta vest pa je bila pozneje demantirana. Sedaj pa poročajo iz Zagreba, da bo v kratkem s sodelovanjem angleškega kapitala (Rotschild - Courtolds?) ustanovljena v Jugoslaviji **delniška družba z glavnico od 1 milijona angleških funtov ali 275 milijonov Din**, ki bo zgradila v Tesliču v Bosni prvo tvornico za umetno svilo. Zdi se, da je bila prvotna vest vendar točna, kajti v tej družbi bo, kakor dalje poročajo iz Zagreba, udeležena Destilacija drva, d. d. (Zagreb - Teslič), kakor tudi zagrebški veleindustrijec g. Milan Prpić, ki se trenutno nahaja v Londonu.

= **Zagrebške banke proti ustanovitvi informacijskega in kreditnega oddelka pri Narodni banki.** Te dni se je Savez denarnih zavodov v Zagrebu definitivno izjasnil proti ustanovitvi oddelka za kontrolo kredita pri Narodni banki, in sicer iz naslednjih razlogov. Pred tremi leti, ko so bile kreditne razmere v Hrvatski še neurejene in ko ni bilo tako lahko ugotoviti kreditne sposobnosti posameznika, so zagrebške banke smatrale za potrebno, da se uvede kreditna kontrola ter so v ta namen ustanovile Kontrolno banko. Sedaj pa so se razmere znatno zboljšale ter se more prilično točno ugotoviti, kakšno je stanje posameznih tvrdk. Drugače pa je v Srbiji, ki se danes glede gospodarske depresije in kreditne krize nahaja v onem štadiju, ki ga je gospodarstvo v prečanskih krajih že prebrodilo. Zato se v Beogradu čuti potreba kontrole kredita. Zagrebške banke se zlasti protivijo **obvezni** kreditni kontroli, ker je Narodna banka kot ustanova, ki daje kredite, sama interesirana na kontroli kredita in bi torej dobljene informacije izkoristila, da si v primeru nevarnosti za dani kredit najprej zasigura svoje terjatve. Zato smatrajo zagrebške banke, da bi morala tako organizacijo v vsakem primeru voditi ustanova, ki ni sama interesirana. V Nemčiji se je baš zadnje čase mnogo razpravljalo o vprašanju kontrole kredita od strani kake privat. ustanove ter se je veliko število bančnikov in strokovnjakov izjavilo proti taki organizaciji, in sicer zaradi obstoječih nevarnosti in nedostatkov. Tudi pri nas bi bila potrebna predhodna vsestranska diskusija. Zato ne gre, da se naše banke postavijo kar pred gotova dejstva.

= **Trgovinsko ministrstvo smatra, da uvedba svobodnih con v naših lukah ni aktualna.** Navzlic dejstvu, da so gospodarski krogi ponovno zahtevali uvedbo svobodnih con v naših lukah, trgovinsko ministrstvo dosedaj v tem pogledu ni še nič pozitivnega ukrenilo. Glede na nedavno beograjsko vest, da bo v kratkem izdelana tozadevna uredba, se je zagrebška Trgovska in obrtniška zbornica informirala na pristojnem mestu, če je ta vest točna ter je prejela informacijo, da ministrstvo ni izdelalo nikake tozadevne uredbe, češ, da to vprašanje ni aktualno.

= **Gospodarska literatura.** Te dni je izšel v Ljubljani dr. Černetov »Poslovni koledar« za l. 1929., ki vsebuje poleg obsežnega dela za dnevne beležke še statističen gospodarski pregled od l. 1919.—1928. (vrednost denarja, zunanja trgovina, Narodna banka, državni proračun, tečaji Vojne škode, indeks cen), seznam sodišč v naši državi, imenik odvetnikov in notarjev v Ljubljani, sodne in druge taksne pristojbine poštne in brzojavne pristojbine ter najvažnejše določbe novega davčnega zakona. Ta dodatek daje koledarju značaj vsestranske porabnosti. — »Novi obrt« se bo imenovala mesečna revija, ki bo v decembru začela izhajati v Zagrebu. Izdajal in urejeval jo bo g. Ivan Čupak, dolgoletni tajnik Zveze hrvatskih obrtnikov, sedaj v pokoju. Revija se bo bavila z gospodarskimi in socialnimi vprašanji, ki se nanašajo na obrt. Letna naročnina znaša 84 Din. Uredništvo in uprava: Zagreb, Tomićeva ulica 3.

= **Carine prost izvoz kožuhovine.** Kakor poročajo iz Beograda, je finančni minister ukinil vse določbe, ki se nanašajo na izvoz kož od divjačine. Kožuhovina se bo v bodoče lahko izvažala carine prosto.

= **Likvidacija v strojni industriji.** Jugoslovenska industrija motorjev d. d. v Zagrebu bo imela 6. decembra svoj občni zbor, na katerem se bo sklepalo o likvidaciji. V zadnjih dveh letih so znašale izgube preko 1 milijona Din.

= **Dobave.** Direkcija državnih železnic v Subotici sprejema do 30. t. m. pismene ponudbe glede dobave 12.000 komadov brezovih metel. Direkcija državnega rudnika v Bukinju, pošta Kreka, sprejema do 3. decembra ponudbe glede dobave 80 komadov impregniranih drogov ter glede dobave vijakov, matic, žebljev, žice, ključev ter raznega orodja. Direkcija državnih železnic, strojni oddelek v Ljubljani, sprejema do 5. decembra ponudbe glede dobave 10 ton livarskega koksa ter glede dobave listov za žage, žagic, svedrov, kleščk francoskih ključev ter svetiljk za spajanje; do 6. decembra glede dobave 500 kg firneža; do 11. decembra pa glede dobave raznih lopat. Direkcija državnega rudnika v Vrdniku sprejema do 8. decembra ponudbe glede dobave raznega okovja in ključavnic za okna in vrata. Direkcija državnih železnic, prometno komercijalni oddelek v Ljubljani, sprejema do 10. decembra ponudbe glede dobave ognjegasnih kavljev in lestev. Direkcija državnih rudarskih podjetij v Sarajevu sprejema do 11. decembra ponudbe glede dobave dveh kompletnih naprav natresnih žlebov za premog. Predmetni oglasi so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: 4. decembra pri upravi državnih monopolov, ekonomski oddelek v Beogradu glede dobave 30.800 kg svilenega papirja; 5. decembra glede dobave spojk; 6. decembra pa glede dobave 40 tisoč kg bencina, 3000 kg raznih olj in 1000 kg rumene masti; 5. decembra pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave zakovic; 7. decembra pa glede dobave gumijevih cevi. (Predmetni oglasi so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.) Dne 4. decembra se bo vršila pri stroinem oddelku direkcije državnih železnic v Ljubljani ofertalna licitacija glede dobave 3700 komadov šamotne opeke; 6. decembra glede dobave 700 kg ležiščne volne in 5000 kg pisane bombaževine; 7. decembra pa glede dobave 590 komadov žarnic in raznega električnega instalacijskega materiala. (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku.)

Borze

27. novembra.

Na ljubljanski borzi je bil danes devizni promet srednji. Največji je bil v devizah na Berlin, Prago, Curih in Dunaj. Tečaji so ostali v glavnem nespremenjeni. Malenkostno potrebo v devizi na Trst je krila privatna ponudba, vso ostalo potrebo pa Narodna banka. Med efekti je bila zaključena Ljubljanska kreditna po 128.

Na zagrebškem efektnem tržišču je Vojna škoda za malenkost popustila. Promet je bil zelo slab. Zaključena je bila samo promptna po 438, za december pa je notirala 441—442. Med bančnimi vrednotami so bili zaključki v Jugobanki po 89.5 — 90, v Praštediони po 920 in v Union banki (Hipo) po 57. Tudi za industrijske vrednote ni bilo posebnega zanimanja. Zaključki so bili samo v Gutmannu po 205 in v Slavoniji po 6.5 in 7.

Devize in valute.

Ljubljana. Amsterdam 0 — 22.85, Berlin 13.55 — 13.58 (13.565), Bruselj 0—7.9123, Budimpešta 0—9.9212, Curih 1094.1 — 1097.1 (1095.6), Dunaj 7.985 — 8.015 (8.—), London 275.56 — 276.36 (275.96), Newyork 0—56.89, Pariz 0—222.37, Praga 168.27—169.07 (168.67), Trst 297.08—299.08 (298.08).

Zagreb. Dunaj 7.985 — 8.015, Berlin 13.55 do 13.58, Milan 296.91 — 298.91, London 275.56 — 276.36, Newyork 56.788 — 56.988, Pariz 221.37 — 223.37, Praga 168.27—169.07, Curih 1094.1 — 1097.1; dolarji 56.60 do 56.80.

Curih. Zagreb 9.126, **Pariz** 20.295, London 25.182, Newyork 519.05, Milan 27.20, Praga 15.39, Dunaj 73, Budimpešta 90.525, Berlin 123.775, Bruselj 7.219, Amsterdam 208.5, Varšava 58.20, Bukarešta 3.122, Sofija 3.675.

Efekti.

Ljubljana. Celjska 158 — 0, Ljubljanska kreditna 128 zaklj., Praštediona 920—0, Kreditni zavod 175—0, Vevče 110—0, Ruše 260 —280, Stavbna 56—0, Šešir 105—0.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 438 — 438.5, kasa 437 — 438, za december 441 — 442, za februar 449 — 450, investicijsko 85.5 — 86, agrarne 53.5 — 54; bančne vrednote: Hrvatska 65 — 0, Kreditna 85 — 0, Jugo 89.5 — 90.5 (za december 91 do 91.5), Srpska 152 — 153, Ljubljanska kreditna 127 — 128, Union (Hipo) 57 — 58, Poljo 17.5 — 18, Praštediona 920 — 925; industrijske vrednote: Narodna šumska 16 — 0, Našička 1650 — 1725, Gutmann 200 — 210, Slaveks 100 — 105, Slavonija 6.5 — 7, Drava 485 — 525, Šećerana 467.5 — 480, Union Osijek 305 — 320, Vevče 114 — 118, Isis 24 do 25, Trbovlje 475 — 485, Dubrovačka 490 do 500.

Beograd. Vojna škoda 438.75 — 439.5, investicijsko 86 — 86.5, agrarne 53.5 — 54.

Blagovna tržišča

S tržišča jajc. Zaradi hladnejšega vremena se je cena jajcem v nakupu deloma dvignila za 2 in pol pare pri komadu. Prodaja svežega blaga pa je pri tej ceni deloma otežkočena, ker so v inozemstvu kvalitativno izborna jajca iz hladilnic cenejša. Nadaljnji razvoj situacije na trgu bo odvisen predvsem od vremena. Nakupna cena se sedaj giblje med 1.55 — 1.75 Din za komad. Preteklo soboto so jugoslovenska jajca (fco meja, neocarinjena) notirala v Berlinu 15 do 16 pfenigov za komad napram 14½—15 pfenigov 17. t. m.

Ljubljanska blagovna borza (27. t. m.) Les: Tendenca nespremenjena. Zaključeni so bili 3 vagoni bukovih neobrobljenih plohov. — Deželni pridelki: Tendenca nespremenjena. Zaključkov ni bilo. Nudi se pšenica (slov. postaja, mlevska tarifa, plač. 30 dni): baška, 80 kg po 290 — 292.5, baška, uzančno blago, za december po 292.5 do 295, za januar 300 — 302.5; turščica: baška, stara, slov. postaja navadna tarifa, plač. 30 dni po 365.5 — 370, ameriška »La Plata«, zacarinjena, fco Ljubljana po 315.5 do 320; oves: baški ali slavonski, zdrav, rešetan po 295 — 300; rž: baška 72/74 kg, mlevska tarifa po 295 — 297.5; moka »0«: fco Ljubljana, plač. po prejemu blaga po 430 — 435.

Novosadska blagovna borza (27. t. m.) Tendenca nespremenjena. Promet: pšenice 22 vagonov, turščice 55, moke 2 in otrobov 1 vagon. Pšenica: baška, baška potiska in gornjebaška 242.5 — 245; banaška 237.5 do 242.5. Ječmen: baški, sremski in banaški 245 — 250; baški, pomladni 285 do 290. Oves: baški, sremski in banaški 242.5 do 247.5. Turščica: baška in sremska 237.5 — 240; za december - januar 242.5 do 247.5; za marc - april 287.5 — 292.5; slavonska, umetno sušena 260 — 265. Moka: baška »0g« in »0gg« 350 — 360; »2« 330 do 340; »5« 310 — 320; »6« 270 — 280. Otrobi: baški in sremski 180—185; banaški 175 do 180.

Dunajska borza za kmetijske proizvode (26. t. m.) V zvezi z mirno tendenco na inozemskih borzah so ponudniki na dunajski borzi nekoliko popuščali v cenah, vendar tudi pri nižjih cenah ni prišlo do prometa. V turščici ni znatnejših sprememb. Uradno notirajo vključno prometni davek in carina fco Dunaj: pšenica: domača 35.75 do 36.50, madžarska potiska 39.25 — 40.25, jugoslovenska 37.75 — 38.25; rž: marchfeldska 35.5 — 36, madžarska 34.25 — 34.5; turščica: madžarska 33.5 — 34, »La Plata« 36 — 36.5; oves: domači 32 — 32.5, madžarski 35 — 35.5.

Dunajski goveji sejem (26. t. m.) Dogon 2962 komadov, od tega 222 iz Jugoslavije, 1178 iz Romunije in 785 iz Madžarske. Cene so ostale nespremenjene, le prvovrstno blago se je podražilo za 5 grošev. Za kg žive teže notirajo: voli I. 1.70 — 2 (iziemno 2.05 do 2.25), II. 1.10 — 1.65, III. 0.90 — 1.10, biki 0.95 — 1.30, krave 0.80 — 1.55, slaba živina 0.55 — 0.80.

VREMENSKO POROČILO

Meteorološki zavod v Ljubljani 27. novembra 1928. Višina barometra 308.8 m.

Kraj / opazovanja	Čas	Barom.	Temper.	Rel. vla. v %	Smer vetra in brzina v m. in sek.	Oblačno 1—10	Padavine: Vrsta	Padavine: mm do 7. ure
Ljubljana	8.	752.5	0.7	96	S 1	10	megla	
Maribor		751.7	2.0		SSE 1			
Zagreb		751.3	2.0	90	mirno	1		
Beograd		750.6	4.0	90	W 3	2		
Sarajevo								
Skoplje	7.	752.0	7.0	55	NW 6	8		
Dubrovnik								
Split		752.0	7.0	55	NNE 3	1		

Solncev zahaja ob 7.12, zahaj ob 16.22, luna vzhaja ob 16.13, zahaja ob 7.22.
Najvišja temperatura danes v Ljubljani 5.0 C, najnižja — 1.8 C.

Dunajska vremenska napoved za sredo: V južnih Alpah večinoma nejasno s padavinami, kasneje bo temperatura padla.

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

Iz življenja in sveta

Zgodnja zima že trka na vrata

Sneg v Schwarzwaldu. — Nevihte v Italiji, Franciji in Angliji

Viharno vreme nad Atlantikom, o katerem so zadnje dni poročali vsi listi, je prineslo Evropi hladne dneve z zgodnjimi mrazovi. Ponekod je zapadel sneg precej visoko, drugod so imeli mesto dežja točo in orkane.

V Schwarzwaldu je snežilo. Sneg je pokril gozdove 18 cm visoko, mraz pa je dosegel 3 stopinje Celzija pod ničlo.

Nad Furlanijo je divjal posebno močan orkan, ki je napravil na hišah veliko škodo. Najbolj so trpele strehe, s katerih je odletelo mnogo opeke, pa tudi več dimnikov je bilo porušenih. Med bliskanjem in grmenjem je ponekod klestila toča. V Vidmu in okolici je pokrila zemljo za več centimetrov. V krajih, ki meje na Koroško, je temperatura že popolnoma zimska. Vrušaci Alp so pokriti z debelim snegom.

Viharji so zahtevali v Jadranskem in Tirenskem morju tudi človeške žrtve. V Chioggii se je potopilo nekaj ribiških ladij, v Viareggiu se je razbila barka s petimi osebami, v Sestri Ponente se je prekucnilo več manjših ladij. Ljudje so se morali rešiti s plavanjem.

Orkan nad Francijo še ni odnehal. Morje je zelo nemirno in radio-postaje še vedno beležijo SOS klice na pomoč.

Tudi v notranjosti dežele je napravil orkan mnogo škode. Zid nekega teniškega igrišča v Parizu se je zrušil in poškodoval enega moža. Vzdolž Seine je vihar razvijal takšno moč, da je lomil in ruval drevesa iz zemlje.

Tudi na Angleškem je škoda vsled orkana ogromna. V južnem Walesu je vihar uničil neko naselbino. Petsto ljudi je brez strehe. Poškodovane so železniške zveze, razdejane brzojavne in telefonske naprave, najbolj pa trpi paroplovba, ki neprestano prejema vesti o novih nezgodah na morju.

Vremenoslovci pravijo, da stojimo na pragu zelo ostre zime.

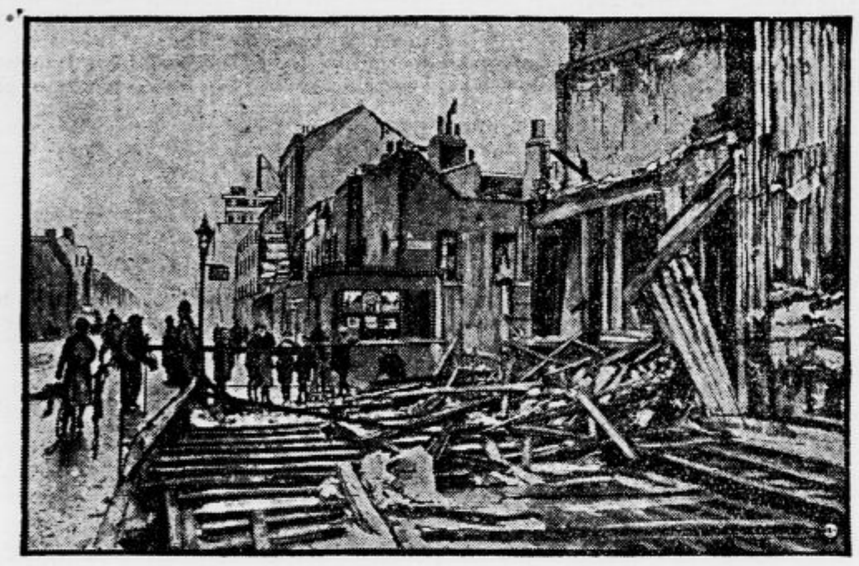

Ko zadivjajo jesenski viharji . . .

Listi so te dni polni vesti o strašnih viharjih ki so se razbesneli nad zapadno Evropo. Slika nam kaže majhno posledico te katastrofalne ujme. Na Waterlooški cesti, eni najbolj prometnih cest v Londonu in na Angleškem sploh, se je zrušilo pročelje večjega poslopja ter ustavilo za nekoliko ur ves promet.

Zeppelin na severnem tečaju l. 1929.

«Daily Telegraph» poroča zanimive vesti o sporazumu, ki sta ga sklenila dr. Eckener in Fritjof Nansen in ki se tiče poleta na severni tečaj z zrakoplovom Zeppelinovega tipa. Prvotno je imel Nansen v načrtu, da bi poletel na severni tečaj že koncem letošnjega leta. Polet pa je bil preložen iz enostavnega razloga, ker bo treba v ledenih pokrajinah postaviti dva mogočna jambora z vsemi pripomočki za pristajanje zračne ladje.

Določena je tudi že natančna smer poleta in v tem pogledu sta obveščeni nemško prometno ministrstvo in Akademija znanosti v Ljeningradu Zeppelin odrine prihodnje leto najprej do Ljeningrada. V Rusiji bodo za njegov sprejem zgradili velike lope. Čez severni tečaj poleti Zeppelin naravnost na Alasko. Nansen računa, da bo trajal polet kakih deset dni. Na tečaju bo zrakoplov skušal izkrcati dva moža, po sedanjih dispozicijah kapetana Bruhnsa in profesorja Fillingerja, da bosta skušala dognati razne stvari, ki zanimajo može znanosti, posebno meteorologe.

Don Juan pri 60. letih

John Forsell, šef kraljeve opere v Stockholmu in Grand Old Man vseh švedskih gledališč, je obhajal dne 6. novembra svoj 60. rojstni dan. Ob tej priložnosti je pel svojo najboljšo vlogo Mozartovega dona Juana. Predstava je bila kajpada slavnostna in Forsell je obvladal svojo partijo z mladeniško svežim glasom in s temperamentom, ki ga danes najdemo redko že pri pevcih, ki so po letih dvakrat mlajši od njega.

Gledališče je bilo napolnjeno do zadnjega kotička. Navzoči so bili člani dvora s kraljem in kraljico na čelu. Šestdesetletni Don Juan je bil deželen aplavzov, ki jih komaj kdaj doživi «švedski slavček», priljubljena pevka Jenny Lindova. Prejel je ogromne košare cvetja, več odlikovanj, spominska darila in na koncu kraljevo imenovanje za profesorja muzike. Slavljenec je skozi 40 let stal na čelu kr. opere v Stockholmu in je ustanovo dvignil na silno umetniško višino, hkrati pa jo je tako popularizíral, da se ne more v tem oziru z njo meriti nobeno drugo evropsko gledališče.

Noj — novo prometno sredstvo

Filmska igralka Rahela Torres se odpravlja v vročo Afriko, kjer se bo morala poleg drugih transportnih sredstev posluževati tudi ptiča noja. Naša slika jo prikazuje na vežbanju za pot skozi Afriko.

Smrt admirala Scheera

Nemškega admirala Reinharda Scheera je te dni na železniški vožnji iz Draždan v Mannheim zadela kap. Pokojnik je postal svetovno znan po bitki pri Skagerraku, kjer sta se v svetovni vojni spoprijeli angleška in nemška mornarica.

Pomorska bitka se je vršila v zelo slabem vremenu. Nemške linijske ladje so začele obstreljevati angleške vojne brode, Angleži pa so pridno odgovarjali in so težko poškodovali nemško križarko «Wiesbaden». Samo za las je manjkalo, da niso pri tej priliki Angleži strli Nemcev. Admiral Scheer pa je dal povelje, naj takoj stopijo v akcijo torpedni čolni, kar je prisililo angleškega poveljnika admirala Jellicoea, da se je začel umikati. Ogenj je potihnil in nastopila je pavza. Nato sta mornarici šli vsaka svojo pot: spredaj so pluli Angleži, za njimi pa Nemci, ki tega sploh niso opazili v temi. Tedaj sta trčila sovražnika zopet drug ob drugega. Spopad je bil zelo krvav in je zahteval na obeh straneh težke žrtve. Angleži so izgubil 6097 mrtvih in 510 ranjenih, Nemci pa 2535 mrtvih in 494 ranjenih. Bitka je bila s tem odločena. Admiral Scheer je umrl v starosti 65 let.

Dva rumunska kmeta

veterana, ki sta se pred 50 leti udeležila rumunske osvobodilne vojne in sta danes v vrstah kmečke stranke prezidenta Maniua

Eden poje, drugega režejo

Na Dunaju se je pripetil te dni zanimiv slučaj. Žena komornega pevca Piccaverja, ki je bil baš zaposlen z vlogo Turidda v Mascagnijevi «Cavallerii Rusticani», je začutila bolečine v slepem črevesu in se je brez odloga velela prepeljati v bolnico, kjer so ji odrezali slepič. Operacija je bila izvršena med tem, ko je Piccaver pel v državni operi. O tem, v kakšnem stanju se nahaja njegova žena, ni niti slutil. Odpel je vlogo ob velikanskem aplavzu in se vrnil domov, kjer ga je hišna obvestila o dogodku. Seveda je takoj odšel v sanatorij, kjer so mu povedali, da je operacija srečno prestana. Dunajski umetniški krogi govore zadnje dni zelo mnogo o tej stvari in se divijo pogumu tenoristove žene, ki je možu omogočila nastop, kljub temu, da je bilo v opasnosti njeno lastno življenje.

Lindbergh se je zaročil

Pariški listi registrirajo newyorško vest, da se je zaročil Charles Lindbergh, ki je prvi preletel Atlantski ocean in ga je imenovala Amerika za njegov pogumen čin za polkovnika v svojem letalstvu.

Lindberghova zaročenka se piše Elizabeta Morrom ter je hčerka ameriškega poslanika v Mehiki. Stara je šele 25 let in se je seznanila z Lindberghom o priliki njegovega krožnega poleta širom Amerike, ko se je ustavil v Mehiki.

Trije fašisti gredo po svetu

Rimski »Popolo di Roma« objavlja »senzacijonalno vest«, da so se trije mladi fašisti odločili za potovanje okrog sveta. Črnosrajčniki ne pojdejo peš, ampak na konjih. Prejezdili bodo 8000 km pota. Svrha jim bo nesti pozdrave Rima glavnemu mestu japonskega cesarstva . . .

Najprej bodo prejahali Evropo, potem pa Azijo. Na potovanju bodo zbirali različen materijal, fotografski in kinematografski. Iz Rima odrinejo v polovici februarja. Krenili bodo vzdolž Jadranskega morja, obiskali bodo Trst in Reko ter pojdejo skozi Jugoslavijo in Romunijo v Odeso, odkoder bodo nadaljevali potovanje preko južne Rusije v Azijo.

Mogoče jih bodo tam požrli divji Mongoli.

Dvanajst milijonov ljudi strada

Iz Pekinga javljajo, da je zavladala na Kitajskem zadnji čas strašna lakota. Dvanajst milijonov Kitajcev dobesedno strada. Lakota je posebno velika v severni Kitajski, kjer je prizadetih kakih dvanajst milijonov ljudi. Obstoji pa bojazen, da se bo to število v kratkem povečalo na dvajset milijonov. Oblasti skušajo dobavljati živila, imajo pa to smolo, da so brez denarja. Za prvo silo so potrebne podpore vsaj 40 milijonov dolarjev.

Smrt v omari pod lestencem

Na Dunaju si je izmislila nenavaden način samomora neka 42letna vdova po bivšem avstrijskem polkovniku. Po smrti moža se je čutila tako zapuščeno, da ji je začelo življenje presedati. Odpornosti in poguma, da bi se ubranila samomorilne nakane, ji je manjkalo. Že mesece in mesece je jadikovala prijateljem in znancem, da ji je postalo življenje neznosno in da jo usoda tepe kakor psa. Neki dami je tudi označila, kako si hoče vzeti življenje. Potem je napisala poslovilno pismo in si je postlala — v omari.

Omaro je izpraznila, izvrtala na vrhu luknjo in napeljala skozi njo plinovo cev. Vrata je hermetično zaprla, poleg sebe pa je položila še dozo močnega strupa za slučaj, da bi plin odpovedal. Ko je odprla petelina, je zlezla v omaro in začela vdihavati svetilni plin. Tedaj pa je potrkala na vrata neka znanka in ko ni dobila odgovora na vprašanje, če je kdo doma, je v strahu za življenje polkovnikove vdove vlomila v stanovanje. Samomorilka je sicer še živela, a je že težko hropla. Umrla je med prevozom v bolnico.

Madžari pojedo manj mesa kakor pred vojno

Centralni statistični urad v Budimpešti je izdal pregled porabe mesa v madžarskih mestih pred vojno in po vojni. Po številu in teži ubitih živali je videti, da je mesojedcev na Madžarskem čedalje manj. Značilna pa je še ena konstatacija — ta namreč, da gre v Budimpešti zadnja leta neprimerno več konj kakor pred vojno. Razlog temu je dejstvo, da je konjsko meso cenejše od govedine. Statističarji menijo, da je padel konsum mesa zavoljo draginje po vojni. Ljudje si mesa ne morejo več privoščiti in ga n 'omeščajo deloma s konjskim mesom, deloma p- ga sploh ne kupujejo.

Radio

Izvleček iz programov

LJUBLJANA (577 m 4 kw), ZAGREB (309 m 0.7 kw), PRAGA (349 m 5 kw), BRNO (441 m 3 kw), VARŠAVA (1111 m 10 kw), BERLIN (484 m 4 kw), FRANKFURT (428 m 4 kw), LANGENBERG (469 m 20 kw), STUTTGART (380 kw 4 kw), DUNAJ (517 m 15 kw), LONDON (Daventry 1604 m 25 kw), RIM (448 m 12 kw), BUDIMPEŠTA (558 m 20 kw), STOCKHOLM (Motala 1380 m 30 kw).

Sreda, 28. novembra.

LJUBLJANA 12.30: Reproducirana glasba in borzne vesti. — 18: Milčinski pripoveduje pravljice. — 19: Srbohrvaščina. — 19.30: Vplivi grške in rimske kulture na razvoj Evrope. — 20: Dvo- in trospeve pojejo gospodične: Vedralova, Korenčanova in Sokova. — Koncert radio - orkestra.

ZAGREB 17: Pravljice. — 17.30: Popoldanski koncert. — 20.35: Koncert orkestra in solistov. — PRAGA 19: Koncert orkestra. — 20: Zabaven večer. — 21: Koncert skladbe za čelo in orkester. — Lahka godba. — BRNO 19: Poljuden koncert orkestra. — 19.45: Shakespearjev večer. — 21: Prenos koncerta iz Prage. — VARŠAVA 18: Orkestralen koncert. — 20.30: Koncert Mozartovih komornih skladb. — Lahka glasba. — DUNAJ 11: Dopoldanski koncert. — 16: Popoldanski koncert orkestra. — 20.45: Dramski večer in koncert lahke glasbe. — BERLIN 20: Bizejeva opera »Iskalci biserov«. — Lahka glasba. — FRANKFURT 20.15: Primeri starejših plesov. — 21.15: Literaren večer. — LANGENBERG 16.25: Mladinski koncert. — 17.45. Koncert tenorja. — 20: Koncert orkestra. — 21: Rimski vodnjaki. (Solisti zbor, recitacije.) Koncert orkestra. — STUTTGART 20: Iz življenja mornarjev. (Solisti in orkester.) — 12.20: Ciganska godba. — 17.40: Koncert na dveh klavirjih. — 20: Mešan večer. — 21.40: Violinski koncert in lahka glasba. — LONDON 19.45: Schubertove violinske in klavirske skladbe. — 20.15: Koncert lahke glasbe. — 20.45: Mešan večer. — 21.15: Saint-Saensova opera »Samson in Dalila«. — RIM 20.45: Vokalen in instrumentalen koncert. 19.45: Poljuden zborovski koncert.

Četrtek, 29. novembra.

LJUBLJANA 12.30: Reproducirana glasba in borzne vesti. — 18.30: Obdelovanje zemlje. (Ing. Rado Lah.) — 19: Italijanščina. — 19.30: Predavanje iz zgodovine Slovencev. — 20: Koncert komornega tria; sodelujejo člani kr. opere. Prof. Ivan Trost (violina), solocelist g. Müller in dir. g. Niko Štritof (klavir). Brahmsove in Dvořakove skladbe. — Citraški večer. — ZAGREB 17.30: Popoldanski koncert. — 19.30: Prenos simfoničnega koncerta iz Prage. — PRAGA 19.30: Simfoničen koncert. (Brahms, Bach, Schubert.) — 21.45: Propagandni program: Proslava ujedinjenja Slovencev, Hrvatov in Srbov. — BRNO 19: Dramski večer. — 19.30: Prenos programa iz Prage. — VARŠAVA 16: Popoldanski koncert. — 20.30: Orkestralen koncert lahke glasbe. — DUNAJ 11: Dopoldanski koncert. — 16: Koncert kvarteta. — 17.15: Schubertove pesmi za otroke. — 20.15: Opera »Železni Kristus«. — BERLIN 20: Skladbe za violino in čelo. — 20.30: Odlomki svetovne literature iz dobe renesanse. — Lahka glasba. — FRANKFURT 16.35: Koncert iz Stuttgarta. — 20.15: Simfoničen koncert — Pevski koncert. — LANGENBERG 17.45: Koncert dunajske glasbe. — 20: Koncert orkestra. — 21: Dramski večer in lahka glasba. — STUTTGART 16.35: Popoldanski koncert. — 20.15: Prenos programa iz Frankfurta. — BUDIMPEŠTA 12.20: Klavirski koncert. 18.20: Koncert lahke glasbe. — 20.40: Koncert orkestra in solistov. — Ciganska godba. — LONDON 19.45: Schubertove violinske in klavirske skladbe. — 20: Lahka glasba. — 20.45: Komorni koncert. — RIM 17.30: Vokalen in instrumentalen koncert. — 20.45: Puccinijeva opera »Turandot«. — STOCKHOLM 20.15: Večerzni koncert orkestra.

Specijalna trgovina
za radio-amaterje
RADIO-VAL, Ljubljana
KONGRESNI TRG 3 173 a
Opozarjamo na novo pošiljko:
Slušalk v vseh
Praktičnih kaset ‚Sava'
za sestavo detektor aparatov
Vezuvit kristalov,
žice, akumalator ev itd.

Ivan Dobravec:

Otroci s ceste

Bil je mrzel novemberski večer v mrzlem severnem mestu.

Zamudil sem bil zadnje vlak v domovino ter se vznejevoljen vračal v mesto. Tujec med tujci sem taval po ulicah — z zadnjem denarjem v žepu.

Kakor tat sem se zdel, ko sem stopil mimo hotela, kjer so me imeli tri dni za najodličnejšega meščana. In sedaj? Vmislih sem štel denar, ki mi je preostal, ko sem kupil vozni listek.

Kam?

Mogel bi bil ostati na kolodvoru, v čakalnici, sesti k peči in poslušati smrčanje vsevprek ležečih izseljencev, pa nisem mogel prenesti pogleda starikave ženske, ki je zapičila svoje čudno rdečkaste oči naravnost vame.

Kam, kam?

Do jutranjega vlaka je še pol noči.

V kavarno? Tam je vsaj toplo. Skrajšam si čas in mraz za celi dve uri.

Obrnil sem korak in šel nazaj proti kolodvoru. Tam je kavarna, simpatična, meščanska.

Na vogalu ulice, ki vodi v nasprotni smeri na promenado, me je ustavila črno oblečena dama. Kkoraj boječe me je povabila na svoj dom. Ni daleč, je rekla in da mi ne bo žal.

Okleval sem. Zdela se mi je prepoštena, da bi šel ž njo. In brez denarja? Ne, ne...

In vendar? Zakaj bi svetohlinil?

Še preden sem se odločil, se me je rahlo oklenila in že sva bila v ozki ulici.

Dama je tiho odklenila duri in mi pomignila s prstom. In kakor da se je vsa moja volja spremenila v kri, sem ji sledil po stopnicah navzgor.

V drugem nadstropju je prižgala elektriko, odprla vrata v stanovanje in tiho rekla:

— Samo trenutek.

Stopila je v predsobo, jo razsvetlila in odprla še ena vrata.

Medtem sem prečital na vratih stanovanja pritrjeno vizitko: Levko K-y, glasbenik. Stopil sem nazaj in čakal, da se je vrnila.

— Izvolite.

— Gospa?

Položila je prst na ustnice.

Ko sva bila v predsobi, je zašepetala:

— Spi...

Nekaj grenkega je bilo v njenem šepetu, ki ga je spremljal še grenkejši nasmešek.

Nisem mogel iti naprej. Pred očmi mi je bila vizitka na vratih...

— Prosim gospod!

Zaklenila je vrata in obesila ključ na steno v predsobi, ki jo je razsvetljevala rdeče zasenčena žarnica izpod stropa.

Še le sedaj sem videl, da je odložila klobuk in plašč. Bila je lepa in mlada. Nekoliko suha, toda očarljiva.

Stopila sva v nezakurjeno sobo. Ostal sem pri vratih in jo gledal.

Nasmehnila se je in skušala biti vesela, pa ni mogla.

— Zakaj ste mi rekli gospa?

— Ne vem...

Odprla je kredenco, vzela iz nje že začeto steklenico likerja in jo postavila na mizo.

Sedla sva na kanape.

— Da vas ne bo zeblo! je rekla in natočila.

— Zeblo?... Gospa?... Pri vas?...

Izpraznila je zaporedoma dve, tri čašice.

— Zakaj ne pijete? Ali vam ne ugaja?

— Gospa...

— No, kar naprej...

— Rekli ste...

— Da...

Za trenutek se je zamislila, potem pa skoraj vzkliknila:

— Ne bojte se! Vdova sem.

— Vdova?

— Zakaj se čudite?

— Čudim? Ne. Le vprašal sem.

In zares se nisem čudil. Samo verjeti nisem mogel. Sicer pa mi je bilo všeč, da je razbrala mojo zadrego in jo pravilno umela. Čisto točno je uganila, kaj sem hotel vprašati, toda izognila se je odgovoru. Odtod moj dvom, ki ga je smatrala za začudenje.

Položila mi je roko okoli vratu. Kakor kača je bila ta roka.

— Zdi se mi, da vas zebe, je rekla in mi nastavila čašico na usta.

Nisem hotel lagati.

— Malo preveč sem hodil po mrazu...

— Revež... ubogi... me je pomilovala in se me oklenila.

— Nikakor... nasprotno — je delovalo name liker v njenem objemu. In žal mi je bilo, da sem govoril o mrazu.

Pila sva in se razgovarjala. Bila je vesela, vendar sem čutil, da to ni razpoloženje ženske v naročju moškega. Njene lepe, velike oči so bile vlažne in njene kretnje preveč premišljene. Včasi se je zdelo, kakor da bi mislila na nekaj važnega in velikega, na nekaj, česar človek ne more pozabiti niti v trenutkih popolne samopozabe...

To — njena zagonetnost, združena z mojim dvomom v smotrenost mojega obiska in pa prazna listnica v svojem žepu — to me je vznemirjalo in zaviralo mojo dobro voljo. Najrajši bi ji bil zagodel vse potem pa — izginil.

Nekje je bila ura eno popolnoči.

Spomnil sem se, da moram odpotovati. Čez tri ure odhaja vlak... Ne smem ga zamuditi. Vozni listek je odobren samo za prihodnji vlak... Če ga zamudim, kaj potem?

Sklenil sem, da ji povem vse.

Zamudil sem vlak, sem ji rekel, da sem tujec in tako naprej. Zamolčal pa sem svoj mučni položaj.

In ona? Bila je čisto zadovoljna.

Strašno.

Že sem hotel povedati vso resnico, ko se je nepričakovano dvignila in prisluškovala.

— Ma-ma... sem začu! jaz od nekod bolestni otroški glas.

— Moj Bog! je vzkliknila in odhitela brez pogleda in brez besede zame.

Vstal sem in se splazil v predsobo. Tiho sem snel ključ s stene in ga hotel vtakniti v ključavnico. Mimogrede sem pozabil za suknjo in klobuk. Toda ključ mi je padel iz roke in odletel po podu.

Sinclair Gluck:

Zlati panter

62

»Kod je pot v glavno dvorano?« je šepetaje vprašal šef.

Stopil sem kmalu k vratom, ki sem si jih bil zapomnil, in jih oprezno odprl. Tudi na hodniku ni bilo videti žive duše.

Šef in njegovi ljudje so rinili za menoj. »Pripravite samokrese!« je velel tiho. »Clayton, vodite nas!«

Pospešil sem korake in dospel do vrat, ki so vodila v glavno dvorano; neslišno sem jih odprl in oprezno spustil oči okoli sebe. Velika dvorana s svojimi drznimi slikami je bila takisto prazna in luči so bile privite. Poslednji izmed nas je zaprl vrata.

»Tam je slavnostna dvorana!« sem šepnil. »In soba glasov je tamle. Tukajle je zaprti hodnik, o katerem sem vam pripovedoval.« Pokazal sem v nasprotni konec dvorane. »Ostali prostori so menda spalnice.«

Šef je tiho stopal okoli mize, ki je stala sredi dvorane. Držali smo se tik za njim. Ko je položil roko na kljuko velikih vrat v slavnostno dvorano, sose zdajci vdprla vratca za našim hrbtom. Izza njih je pogledal prepadeni obraz Kitajca; vratca so vodila v zaprti hodnik, na katerem sem snoči govoril z Margareto. Preden sem utegnil dati komu znamenje, je obraz izginil. V naslednjem trenutku je luč ugasila. Z vseh strani nas je obdala črna tema.

Nato je šef sunkoma odprl vrata. Planili smo naprej.

Toda šef in njegovi ljudje so kakor vkopani obstali med vrati, osuplo strmeč na čudni prizor, ki se je ponujal njihovim očem. Tudi jaz sem se zavzel, ko sem jim pogledal preko ramen. Izprva kar nisem mogel verjeti, da bi bil to tisti prostor, v katerem sem s očmi obedoval. Stebri, ki so z vseh štirih strani obdajali dvorano, so še stali, toda namestu da bi bili iz celega, kakor so se mi zdeli v spominu, so bili zdaj videti napravljeni iz nekakšne prosojne snovi, skozi katero se je iz notranjosti svetlikala luč ter polnila prostor z jasno, a vendar preprosto svetlobo.

Tudi drugače je bil prostor ves izpremenjen. Velika, odprta, s stebreniki obdana dvorana, kjer so nedavno še stale zofe, je bila zdaj izpremenjena v jezerce. Sredi tega jezera je bil zasidran mogočen in resnično čudovit posnetek egiptovske kraljevske galeje. Voda je bila samo nekaj črevljev globoka in sluge, ki so na krasni galeji stregli obedujočim, so brodili med galejo in stebreniki sem ter tja. Cela koža teh ljudi je bila rjavo pobarvana; vsa njih obleka je bila prepaska, ki jim je pokrivala ledja. Na krovu galeje se je ponujal očem neverjetno razkošen prizor. Mnogo deklet v lahnih oblačilih je ležalo na blazinah okoli nizkih miz. Večina mož, ki so jim drugovali, je bila istotako napravljena v lahko staroegiptovsko nošo; le nekateri so imeli večerno obleko, kakršna je pri nas v navadi. Galeja sama je bila vsa obložena z bogatimi brokati, bagrenimi odejami in preprogami, ki so deloma visele tik do vode. Nizke mizice so bile pokrite z izbranimi jedmi in cvetlicami. Majhen zbor godcev v egiptovskih oblačilih je sedel s čudnilli egiptovskimi godali na sprednjem koncu galeje, z ogromnim svilenim jadrom nad seboj. Veliki lampijoni v obliki cvetov so oblivali krov z rožnato lučjo; vsa slika je bila bolj podobna pravljičnim sanjam nego resničnosti. Na leskečoči se vodi umetnega jezerca so plavali veliki zeleni listi in ogromni beli cveti lokvanjev in lotosov.

Ko sem še drevenel na mestu, ves očaran po tej krasni, poetični sliki, je šef pristopil k robu vode.

»Roke kvišku in da se mi nihče ne gane!« se je prozaično zadrl ter dvignil pred seboj dva samokresa v vsaki roki po enega.

Čudna glasba je zajeknila v nenadnem zlozvočju. Še tisti mah se je začulo okoli nas žvižganje in udarjanje svinčenk. Eden izmed mož zraven mene je vzkliknil in se zavalil po tleh.

»Vsaksebi!« nam je viknil šef, videč, da stojimo med vrati v strnjeni gruči, ki je bila najlepša tarča za nasprotnike. Nato se je razvila z obeh strani divja, zmedena bitka, med tem ko se devojke na galeji prestrašeno vreščale in iskale zavetja za odejami in zavesami.

Nekateri izmed naših so stekli ob stenah slavnostne dvorane, da bi obkolili galejo. Drugi so planili nazaj v temno glavno dvorano. Njihovi isamokresi so bljuvali pogubonosne plamene, med tem ko so se strelci stiskali k stenam, da jih sovražniki ne bi videli v svetlem soju stebrov. Vhod se je izpraznil, kakor bi trenil. Midva s šefom sva se potuhnila vsak za svoj steber, kroteč služabnike s svojim orožjem.

Toda rjavopoltih slikavcev je bilo kakih petnajst, nekaj v vodi, nekaj po hodnikih. In ko so videli, da imajo posla le z majhnim številom ljudi, so se zdajci razkropili na vse strani. Midva s šefom sva jih neumorno obstreljevala in podrla dva izmed njih, da sta štrbunknila v vodo. Ostanek sovražnikov je poskakal iz vode ter ter se razgubili po hodnikih tik mimo naših ljudi, ki so prepozno prihiteli, da jih niso več utegnili zajeti. Služabniki na hodnikih so bili že prej ušli.

Ločil sem se od šefa in zdirjal, tesno se držeč zidu, nazaj v temno glavno dvorano, da vidim, kako je tam. Glave, komaj vidne v odsvitu luči iz slavnostne veže, so se prikazovale izza vrat in izginjale za njimi, streli so se bliskali in treskali na vse strani in po zraku o neprestano žvižgale svinčenke. Naše krogle so zadele nekaj teh glav, a tudi nekateri izmed naših so padli.

Naši onstran granic

p— *O lojalnosti drugorodnega prebivalstva* piše direktor lista «Giornale d' Italia» Gaida takole: Slovenskega irredentizma ni pa tudi ne more biti. Po pretežni masi se slovenski rod na Krasu ne briga za nacijonalne probleme. Živel je revno in šele sedaj pod italijanskim fašističnil režimom se misli na dviganje njegovega gospodarskega življenja. V miru obdeluje svojo trdo in sterilno zemljo, sprejema s priznanjem odredbe vlade, sodeluje rad z oblastmi za obrambo svojih gospodarskih interesov in spoštuje šolo in italijansko zastavo. Poskusi jugoslovenskih agitatorjev, da bi se stvorili bataljoni za protiitalijansko službo, so se izjalovili na odporu ljudstva, ki je imelo dati rekrute. Nasprotno pa se množijo manifestacije slovenske lojalnosti napram italijanskemu režimu in črnosrajčniki iz vrst slovenskih kmetov so disciplinirani in pokorni... Gaida obdeluje na to dijake, učitelje in duhovnike, kako da hujskajo in podpihujejo slovensko ljudstvo, oda vsi ti agitatorji so po Gaidovem prepričanju pastirji brez črede. Čemu pa potem piše ta Gaida po svojem listu kilometerske članke o položaju na meji, o «Orjuni», o komunizmu, panslavizmu, o duhovnikih, učiteljih, o nevarnostih in naklepih proti Italiji, ko je vendar slovensko ljudstvo v Julijski Krajini lojalno in mirno in ko so slovenski agitatorji pastirji brez črede?!

p— Iz Šmartnega v Brdih morajo hoditi na občinski urad v Kojsko. Ali smolo imajo, ker morajo čakati ure in ure, časih odidejo domov, ne da bi bili mogli opraviti to, radi česar so storili dolgo pot. Gospod občinski komisar rad bodi na svoj. Ljubši so mu zajčki kakor pa občinski posli. Občinski tajnik je z delom preobložen. Občinsko pisarno vodi potem pa še neko drugo v bližini. Po občinskih uradih je pod laškimi podeštati malo smisla za točno reševanje zadev, radi katerih prihajajo občani do njih. Podeštati in tajniki so veliki in mogočni gospodje, ki gledajo na »drugorodca« z vrha dol in uradujejo kakor se baš njim ljubi, pa če čaka slovenski kmet ondi cel dan na milost fašističnega občinskega funkcijonarja. Pripeti se tudi da kmeta kratkomalo odslovi in mu ukaže priti drugi dan. Tako bo več potrošil drugorodni podanik in prej ga bo konec.

p— O uporu proti finančni straži v Gradežu poročajo tržaški listi. V malem gledališču «Vittoria» zbija šale Gradežan Marchesan z «umetniškim» imenom «Canaro». K priredit vam prihaja precej občinstva in pred nekaj dnevi je bil navzoč tudi poveljnik finančne straže Pedone. «Canaro» si je to pot privoščil finančno stražo in spustil par je več dovtipov. Občinstvo se je smejalo, poveljnik Pedone se je pa ujezil in odstranil. Drugi dan je bil Marchesan pozvan pred poveljnika Pedona, da se opraviči zaradi žaljenja finančnih stražnikov. Pedone je Marchesana grdo ozmerjal in ko je odhajal, je siknil «Canaro» proti stražniku Regenu, ki je stal pred vrati, psovko «Zarabutto» (slepar cigan). Regeni ga je pograbil, da ga privleče nazaj k poveljniku, «Caniro» pa se mu je iztrgal in zbežal na ulico. Tam sta se mu pridružila Graziano Marchesan in Italico Vaniglio. Vsi trije so začeli metati kamenje na finančno stražnico in v par minutah je bilo zbranih nad 300 ljudi. Orožniki so končno s težavo razgnali kričečo množico in aretirali omenjene tri napadalce. — Gradežani so dobri in mirni ljudje, težko pa prenašajo regnikole, ki sedaj gospodujejo v mestu, se okoriščajo s kopališčem in izmozgavajo domačine. Regnikolski finančni stražniki so ošabni ljudje, ki radi šikanirajo prebivalstvo v novih pokrajinah. Dogodek v Gradežu ni navaden spor, marveč pomeni izbruh odpora proti režimu, pod katerim trpi Gradež in cela dežela. Stvar bi morala priti takoj pred sodnike.

p— Po Kopru hodi že pol leta od hiše do hiše neki državni uradnik, rodom Dalmatinec in išče stanovanje za svojo družino, pa mu ga nihče noče dati. Regnikoli odjedajo domačim Lahom po državnih službah kruh izpred ust, sedaj prihajajo še Dalmatinci!

Izjava

Gospod okrajni zdravnik dr. Lužar me je tožil zaradi razžaljenja časti, češ, da sem ga ob priliki komisijoniranja tekstilne tovarne v Kočevju razžalil.

Jaz sem tako živčno bolan, da je v mojem hipnem razburjenju to lahko mogoče, vendar se pa čisto nič več ne spominjam, kako je bilo.

Ker se je gospod doktor sam prepričal, da sem res živčno tako hudo bolan, je preklical kazensko postopanje.

Obžalujem, da sem ga razžalil, in se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe.

2172 ANTON KAJFEŽ

Dopisi

VIČ. V naši občini se zadnja leta pridno zida. Lani in letos se je spravilo pod streho mnogo hiš in manjših vil. Z avtobusno zvezo z Ljubljano nam je zelo ustreženo. V kratkem bomo dobili vodovod. Vodovodne cevi so napeljane do Glinščice. Zdaj se bo nadaljevalo s polaganjem cevi do Javornika. V veliko korito napeljana Glinščica bo omogočila vlaganje cevi pod njeno strugo. Z mestno elektriko pa nismo posebno zadovoljni. Večkrat nam je že odpovedala in smo morali prižigati smrdljive petrolejke in sveče. Pravijo, da je napaka v transformatorski hišici. Želimo, da se napake nemudoma popravijo, zakaj večeri so dolgi. Obrt in industrija je v razmahu. V bližnji bodočnosti se bo otvorila velika tvornica za izdelavo pločevinastih škatel. Obeta se nam javna telefonska govorilnica, ki jo bo tem lažje postaviti, ker je na pošti za celico dovolj prostora.

BRASLOVČE. Dne 28. t. m. praznujeta svojo srebrno poroko v krogu svojih domačih g. Josip in ga. Bogomila Pauer, veleposestnika, trgovca itd. Vsem številnim gratulantom se pridružujejo tudi napredna braslovška društva ter kličejo k jubileju. Na mnoga leta — vse tja do zlata!

SODRAŽICA. Tukajšnje Sokolsko društvo priredi v nedeljo v dvorani brata Starca proslavo Ujedinjenja s prav pestrim vzporedom. Nastopi mešani pevski zbor ter člani in članice s skupinskimi vajami. Pri tej priliki bo zapriseženo novo članstvo. Sodeluje tudi tamburaški zbor. 5 decembra pa nas obišče istotam Miklavž. Brate in sestre ter prijatelje Sokolstva vabimo, da se v čim večjem številu udeleže obeh prireditev. Zdravo!

Največja razprodaja na vsem svetu radi svoje prvovrstne kvalitete

LIPTON čaj 241

Društvo Lipton Ltd, London

Zastopstvo in skladišče za Slovenijo, Hrvatsko, Slavonijo, Dalmacijo, Bosno, Hercegovino in Črnogoro

Nikola Stankov, Zagreb, Prilaz 75

Prodaja iz skladišča in direktno iz Londona. Išče se lokalni zastopnik.

Na mnogobrojne želje

naših klijentov objavljamo vsako sredo zahvalnice o Figolu.

P. n.

lekarna dr. SEMELIĆ, Dubrovnik 2

Čast mi je Vam sporočiti, da sem prejel 3 steklenice Vašega FIGOLA in jih že porabil.

Dobro delovanje FIGOLA sem občutil dokaj še bolj kot poprej. Izborno je uplival na ves organizem. Imel sem slab tek in od bolezni zatekle žleze trganje in slabosti v levi strani, zaprtje in bolečine v črevesju. Večkrat sem se kar onesvestil. Vaš lek mi je pomagal da je vse to prešlo.

Vaša specijaliteta deluje na čiščenje še boljša na kri in splošno razpoloženje, radi česar se čutim primoranega da ga povsod priporočam.

Prišel sem do zaključka da je FIGOL izvrsten lek proti vsem boleznim ter Vas prosim, da mi pošljete še 3 steklenice. Jamčim Vam da Vas priporočim vsem prijateljem in Vas prav lepo pozdravljam.

Mehmed Fatušić, občinski bilježnik

Puračić, 27. IX. 1926.

Razen za gori navedeno bolezen je Figol zagotovo zdravilo pri neurelenih prenavilih, t. j. želodca in črevab ter z njimi v zvezi bolezni ledvic, jeter, glavobola, brezspanja in hemeroidov. Figol proizvaja in razpošilja proti povzetju lekarna dr. Semelić v Dubrovniku 2.

Cena: 3 steklenicam 105 Din, 8 steklenicam 245 Din, 1 poskusni steklenici 40 Din.

ZA ZIMO! Znižane cene!

Kongresni trg 15 pri NOVAK-U,

Najfinejša sukna in double štofi
Ogromna izbira za suknje in ulstre
Vedno zadnje novosti češkega blaga in
Angleških kamgarnov za obleke na
Kongresnem trgu št. 15.
v specijalni trgovini sukna

kupite najbolje in priznano naiceneje!

Za Miklavža

tudi cenj. občinstvu v največi izberi in znižanih cenah tvrdka

F. M. Schmitt

Ured Skofija 2. Lingarjeva 4

vsakovrstne igrače, galanterijsko blago, ročne torbice, aktovke, sportne predmete, perilo, rokovice, nogavice, kravate, vezenine, toaletne potrebščine itd. — Oglejte si izložbe.

STROJNIKA 13701

z večletno prakso, ki je samostojno vodil strojna dela v parni žagi in je izvežban v električni in strugarski stroki ter zna popravljati stroje, sprejme takoj parna žaga **Drag. Pavlović**, Gradanovac kod Dobrljina **Bosna**, tel. 9.

Prednost imajo neoženjeni marljivi in zanesljivi mojstri.

Ponudbe z referencami in prepisom spričeval je poslati ali osebno prinesti v poslovnic tvrdke na Delti Sušak, telef. 17.

Za Miklavža in Božič!

Prodaja vseh vrst

Alkovih likerjev 10% pod tovarniško ceno

v delikatesi K. Jarc „Pri turistu" Ljubljana, Dunajska cesta 7

Rusko-švedske **GALOŠE** in **SNEŽNI ČEVLJI „Trapez"** so nenadkriljive 266

Lokomobila

Hofherr Schrantz & Clayton-Shuttleworth A. G. Kippert, 8 atmosfer dovoljenega pritiska, 10 m² kurilne ploskve

prodam.

Vprašati: Premogovnik »Liboje« d. z o. z., Ljubljana, Miklošičeva c. 15/I.

Upravitelja

(Betriebsleiter)

izprašanega strojnika za parni in električni pogon, v velikem podjetju z večletno prakso v vseh panogah stroke, starega do 45 let, dobrega organizatorja in energičnega, sprejme ind. podjetje v Zagrebu. Plača po dogovoru in stanovanje. Ponudbe s curriculum vitae pod **Za 18151** na Publicitas, Zagreb, Gundulićeva 11. 13

Kletaria 13.626

prvovrstnega **spreime** delniška družba na teželi. Izvežban mora biti v vseh vinskih manipulacijah, alkoholnih pijač in v izdelovanju sodov. — Ponudbe na PUBLICITAS D. D. Zagreb, Gundulićeva 11 pod šifro „Čistoća".

1 – 2 opremljeni sobi

želi mlad poročen par z 3 letnim otrokom eventuelno z oskrbo — Pogoj samo dobra hiša. Ponudbe na oglasni oddelek „Jutra" pod „Mladi par". 13700

MAKULATURNEGA PAPIRJA

Za trgovce, za obrtnike, za peke, za mesarje, za industrijo

kg 4 Din

večja množina na razpolago po ugodni ceni

Naslov pove uprava »Jutra«.

Kupujte pri tvrdkah, ki inserirajo v „Jutru"

Občekoristna in prikladna Miklavževa darila za otroke in šolsko mladino, 1371

dalje najmodernejši pisemski papir, steklene marmornate onyxove, galalitne garniture za pisalne mize in kadilce, usnjene mape, pristna ameriška polnilna peresa, albumi, notesi, aktovke, navadni in luksuzni koledarčki, amerik. eversharp-svinčniki i. t. d.

med drugim v posebnih oddelkih GRAMOFONI po tovarniških cenah, najnovejše plesne, domače, umetniške in božične plošče.

IV. BONAČ, Ljubljana

Balt c-Radio in potrebščine.

Prodajamo za najnižjo dnevno ceno prvovrstna suha goveja črevesa (Rind-Idarm) solje, navna debela črevesa (Schaibendarm), svinjska konjska črevesa, ovčje »darlinge«

HUGO CRIJEVO Zagreb Klaonička ul. 9. Telefon 60—91 13340

Dober sir!

znamke „IHO"

Sir za pokosilu
Smetanov-sir
Desertn sir

nudi na ceneje

Mekarna Goss Novi Sivac

Večje podjetje v Celju sprejme samostojno

korespondentinjo

popolnoma vešč slovenske in nemškega dopisovanja in stenografije, **v stalno službo.**

Ponudbe s prepisi spričeval in navedbo želeče plače na oglasni oddelek „Jutra" pod „1000/40". 13695

Specialna mehanična delavnica

za popravo vseh pisalnih, računskih, kopirnih in razmnoževalnih strojev in blagajn po konkurenčni ceni

LUD. BARAGA, Ljubljana, Selenburgova ul. 6/I. Tel. 2980

Novinarski koncert

1. decembra v Unionu

Ko sem ga pobral in odklenil vrata, sem slišal za seboj njen glas. Tekel sem navzdol po stopnicah, kakor da bi bil stanoval leta in leta v hiši. Duri so bile k sreči odprte.

Vso pot skozi temašne ulice do kolodvora sem slišal samo: Moj Bog, moj Bog...

Vstopil sem v prometno pisarno in čez par minut mi je dobri uradnik vrnil denar za vozni listek.

Hitel sem nazaj. Vznemirjen in vzradoščen.

Toda... Kako?... Duri zaprte? Zaklenjene? Okna temna? Kaj je to?...

Vrnil sem se na vogal in šel nazaj po nasprotni strani ulice. Ali sem se morda zmotil? Zamenjal hišo? In poslušal sem na raznih durih. Zaman.

Ura je bila tri, jaz pa sem še vedno iskal. Prišli so pometači in se izgubili. Prišel je stražnik, se ozrl in odšel.

V daljavi, tam nekje izza hi, je zažvižgal skozi mraz lokomotiva. Rezko, kakor v slovo.

Jaz pa sem stal — tujec sredi tujega mrzlega mesta — sam s seboj in — z njenim Bogom v prihajajočem jutru.

Mali oglasi

Naročila in vse dopise, tičoče se malih oglasov, je pošiljati na Oglasni oddelek »Jutra«, Ljubljana, Prešernova 4. Tel. št. 2492

Vse pristojbine je vpošiljati istočasno z naročilom, ker se oglasi, ki se naročajo čekovni račun poštne hranilnice Ljubljana št. 11.512

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socijalne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. — Najmanjši znesek Din 5·—. Pristojbina za šifro Din 3·—

Iščete, dopisovanje in oglasi trgovskega ali reklamnega značaja: vsaka beseda Din 1·—. Najmanjši znesek Din 10·—. Pristojbina za šifro Din 5·—

Za pošiljanje ponudb in dajanje naslovov je plačati posebno pristojbino Din 2.—. Za naslove kličite telef. štev. 3492, 2492 ter ekspozituro v Šiški telef. štev. 3203.

Službo dobi

Služinčad
kuharice, sobarice, natakarice, hišne itd. dobe najboljše službe v Beogradu — ako se oglase v birou Ekonomija — Beograd. Vasina ulica 11. 41298

Mesarskega pomočnika
sprejmem takoj Naslov v ogl. odd. »Jutra«. 42769

Za pekovsko obrt
sprejmem učenca, starega 16 do 17 let, sina poštenih starišev, s hrano in stanovanjem v hiši. Ostalo po dogovoru. Ladislav Skrinjar, pek Javornik na Gorenjskem. 42486

Kuharico
dobro, popolnoma samostojno, staro 30—38 let, takoj sprejmem. M. Savnik, Škofja Loka. 42876

Pekov. vajenca
sprejmem. Hrana in oskrba v hiši. Franc Presterl, Radovljica. 42878

Strojnega poslovodjo
samostojnega, z večletno prakso, z dobrimi referencami, sprejmem. Ponudbe z zahtevo plače na ogl. odd. pod »Poslovodja«. — 42496

Dekle
sprejmem na manjšem posestvu Stajerske. Mora biti zdravo in krepko, staro od 13 do 15 let. Dekle nameravam sčasoma izobraziti v kuhanju, pranju, gojenju domačega vrta itd. in tudi v šivanju. Dekle mora biti resno in imeti za zgoraj navedene predmete veselje. Prednost imajo dekleta z Haloz, sirote brez matere. Ponudbe na upravo »Jutra« Maribor pod »Nova domačija 859«. 42830

Jelonoša
z lepo pisavo takoj sprejmem v restavraciji pri — »Črnem Orlu«, Maribor. 42832

V boljšo restavracijo
sprejmem takoj 20letno deklico za poduk v kuhinji. Ponudbe na ogl. odd. »Jutra«. 42837

Praktikant
iz boljše hiše, s popolnim znanjem nemščine, se sprejme z malim začetnim plačilom v pisarno svetovne družbe. Maturanti in absolventi trgovske akademije imajo prednost. Natančne oferte pod značko »Bodočnost« na ogl. odd. »Jutra«. 42870

Deklica
zdrava, stara 16 let, se išče k enemu otroku. Naslov v ogl. odd. »Jutra«. 42874

Kuharica
simpatična, zanesljiva in samostojna, z dobrimi izpričevali, želi službo v manjši boljši družini. Nastopi lahko takoj ali pa s 1. januarjem 1929. Cenj. dopise na M. B., Maribor, Dr. Krekova ul. 6. Studenci. 42746

Kontoristinjo
z znanjem nemščine, izvežbano v vseh pisarniških poslih sprejmemo takoj. — Pismene ponudbe s pogoji in zahtevki je nasloviti na »Anker« Zavarovalna družba v Zagrebu, Preradovićev trg 5, II. 42847

Pridno služkinjo
pošteno, ki zna kuhati in opravljati vsa domača dela, sprejmem takoj. Naslov v ogl. odd. »Jutra«. 42850

Dekle
vajeno vseh hišnih del, posebno ono, ki ima veselje do kuhe ter že zna za silo kuhati, dobi takoj službo v trg. hiši blizu Ljubljane. Pogoj je zdrava, snažna in poštena. Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod »Kuharica bom!« 42841

Učenca
močnejšega, zdravega, — želi parna pekarna v Vojniku pri Celju. Cela oskrba v hiši. 42901

Briv. pomočnika
za takojšnji nastop želi — frizerski salon za dame in gospode Valentič, Kongresni trg 12. 42903

Tapetnike!
3 dobro izurjene tapetniške pomočnike, vajene finega dela, želim za takojšen nastop. I. I. Naglas, Ljubljana. 42900

Učenko
sprejmem takoj za strojno pletenje. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 42908

Knjigovodinjo
korespondentinjo, veščo ležišče in nemščine, sprejmemo. Stenografske imajo prednost. Ponudbe z navedbo lokalanje terjatve in pogojev pod »Samostojna« na ogl. odd »Jutra«. 4220

Zaslužek
Igralca na klavir
za večerne ure takoj — sprejmem. Naslov v ogl. odd. »Jutra«. 42873

Zastopnike
sprejmemo za obisk privatnih strank na deželi za novodošle predmete. V. Kovač, Slomškova ulica 1, II. nadstr. 42922

Ako hočete zaslužiti
še danes, zaglasite se pri nas takoj radi prevzema zastopstva za vso Jugoslavijo prodaje lukrativnih predmetov. Dnevni zaslužek 150—200 Din. Zumbulić, Ljubljana, Miklošičeva cesta 14. 42918

G. Th. Rotman:

Prigode porednega Bobija

Vesela opičja zgodba

105.

Med tem so ga nesli valovi vse dalje in dalje, dokler se ni naposled približal tuji deželi in ga ni z veliko močjo vrglo na breg. Ko se je spet osvestil, je zagledal nedaleč od sebe — palme! «Ura! Ura!» je vzkliknil presenečen. «Pristal sem v Afriki!»

Podružnica JUTRA v Celju

Kocenova ulica 2

Sprejema male oglase, inserate ter vse druge objave v prioločitev. **naročnino!**

TELEFON št. 190

Daje naslove in druge informacije tičočih se malih oglasov.

Veliko denarja
lahko zaslužite ako prodajate pri privatnih strankah naš, povsod iskan predmet. Za vzorec kakor navodila vpošlati 10 Din Rozman. Maribor, poštni predal št 2 41662

Službe išče

Kuharica
mlada, sposobna, ki opravlja tudi vsa hišna dela, želi službe. Cenj. ponudbe poslati na ogl odd »Jutra« pod »Zmožna kuharica«. — 42824

Korespondent
strojepisec, izučen trgovine, želi službe pri kaki trgovini kot korespondent, kontorist ali v kaki pisarni. Prevzame tudi prepisovanje na dom. Ponudbe prosi na ogl. odd. »Jutra« pod šifro »Lepa ročna pisava«. 42886

Odvetniški koncipijent
išče službe s 1. januarjem 1928. Sem doktor prava in končam decembra t. l. enoletno sodno prakso. — Cenjene ponudbe na upravo »Jutra« Maribor pod — »Koncipijent«. 42845

Učenka
zdrava, močna, stara 17 let, želi mesta v manufakturni ali modni trgovini v Mariboru. Ponudbe na — upravo »Jutra« Maribor pod »1. december«. 42844

Mladenič
star 19 let, sin lesnega trgovca, želi službe pri boljši lesni tvrdki kot začetnik - praktikant, brezplačno. Ostalo po dogovoru. Cenj. ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod šifro »Vesten 842«. 42842

Kolesa

Damsko kolo
(Waffenrad) prav dobro ohranjeno, po ugodni ceni na prodaj. Gosposvetska cesta 10, II., na levo 42857

Prodam

Perje
kokošje, purje in gosje, naravno in s strojem čiščeno dobavlja v vsaki množini E. Vajda, Čakovec, Medjimurje. Telefon 59 in 60 229

Puhasto perje
razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg po Din 38 kg. — Izkoristite priliko, dokler traja zaloga L. Brozović, Zagreb, Ilica 82, kemična čistilnica perja. 189

Koks
suh, po 80 Din 100 kg — vedno v zalogi v mestni plinarni. 261

Pozor!
Volno in dombaž kupite najceneje pri tvrdki Karl Prelog, Ljubljana, Stari trg št. 12 in Židovska ulica 4. 234

3 slaščičarske peči
popolnoma v dobrem stanju, ter več formov, prodam. Adolf Kern, Kranj 427.60

Železni štedilnik
in kuhar na petrolej na prodaj v baraki Hribar. — Rimska cesta. 42877

Wertheimer-blagajna
majhna, stoječa, št. 1, na prodaj zaradi selitve. Natančnejša pojasnila na Gosposvetski cesti št. 10, II., na levo. 42855

Božična drevesca
(smreke) večjo množino različne velikosti prodaja po ugodni ceni posestvo v najbližji okolici Maribora. Naslov v ogl. odd. »Jutra« 42828

Srebrno namizno orodje
za 12 oseb, komplena kaseta, na prodaj. Ogleda se jo lahko pri tvrdki — »Ničman«. 42856

Puhasto perje
razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg po Din 38 kg. — Izkoristite priliko, dokler traja zaloga L. Brozović, Zagreb, Ilica 82, kemična čistilnica perja. 189

Pridelki

Orehe
in orehova jaderca nudi najugodneje
M. Geršak & Co.
Ljubljana, Prečna ulica 4. 42818

Bukov žir in hrastov želod
kupuje v vsaki množini «Fruktus». Ljubljana, Kraljev trg 10. 42312

Dolenjsko belo vino
iz kleti, 1927 letnika 450 litrov, 1928 letnika 600 l prodam. Vzorci na razpolago v Mariboru, Plinarniška 19. 42594

Motorna vozila

Avtobuse
itd. izdeluje točno, solidno in po konkurenčni ceni Ferdo Laznik, strojno kolarstvo, Radeče. 267

Avto
znamke «Fiat», s koncesijo (avtotaksa) na zelo prometnem kraju zelo poceni prodam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra» 42643

Avtomobile
1 tovorni avto »Fiat«, 15 ter 1 in poltonski, 35 HP, s pnevmatiko.
1 osebni, 6sedežni, odprti avto »Praga«, grand model, 15-35 HP.
1 osebni, 4sedežni, odprti avto »Adler«, starejšega tipa, 11-17 HP.
3 pisalne mize, več omar, nočne omarice, postelje, mize, motorje 110 V in drugo prodam. Naslov v ogl. odd. »Jutra«. 42834

Poletje

Omaro
umivalnik in kredenco prodam po ugodni ceni radi selitve. Naslov v ogl. odd. »Jutra«. 42821

Novo opravo
spalno in kuhinjsko, prodam. Naslov v ogl. odd. »Jutra«. 42881

Omare in pulte
za trgovski lokal prodam. Ogleda se na Tržaški cesti št. 13. Cena po dogovoru. 42721

Spalnico
kupim event. vzamem v najem. Reflektiram na kompletno, čisto, dobro ohranjeno. — Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod — »Spalnica«. 42893

Kmečka sobna oprava
(Bauernstube) na prodaj, Tržaška cesta 8. 42917

Oblačila

Damska krojačica
prvovrstna se priporoča za vso damsko in otroško garderobo. Izdelujem obleke od 60 Din in plašče od 80 Din naprej. Glince cesta IX 28 a, predzadnja nova hiša. 24788

Moško suknjo
črno, poceni prodam. Florjanska ulica 10, I. 42872

Kožuhovinasto jopo
(električ), črno, prodam za 500 Din. Naslov v ogl. odd. »Jutra«. 42902

Kupim

Registr. blagajno
«National» in stoječo malo **Wertheim**
kupim. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «National-Werheim». 42660

Šupo
večjo, v dobrem stanju, takoj kupim. I. Repše, — Ljubljana, Dvorni trg 1. 42871

Mostno tehtnico
(Brückenwage) za 3500 do 4000 kg kupimo. Ponudbe z označbo dolgosti, širokosti, starosti, konštrukcije in fabrikata na »Merkur — Celje« 42839

Les

Hlode
bukove in hrastove (hrastove že od 20 cm naprej) kupuje parna žaga V. Scagnetti v Ljubljani. 257

Kapital

3000—5000 Din
želim. Nudim visoke obresti ali pol leta zastonj prvovrstno hrano. Ponudbe pod »Centrum« na ogl. oddelek »Jutra«. 42888

Posestva

Hišo v Mariboru
z dvema stanovanjema — kupim. Ponudbe na podružnico «Jutra» v Mariboru pod «50.000». 42595

Posestvo
v okolici Smarja pri Jelšah, 15 minut od žel. postaje, tik okrajne ceste, približno 8 oralov zemlje, travnik, njive, hosto, lep sadovnik in vinograd, hišo in gospodarsko poslopje, vse v dobrem stanju, z gospodarskim orodjem, pohištvom, poljskim orodjem, vozovi, dve lepi kravi, krompir, krmo, slamo, drva, nasekana že za eno leto naprej, prodam za — 55.000 Din. Pojasnila daje Iv. Vidgaj v R. Slatini. 42849

Žago
polnojarmenico s krožno žago, v najboljšem stanju, še skoro nova se vsled bolezni ugodno proda. Leto prometen kraj v vanoju bogatih gozdov; vodna moč okrog 60 konjskih sil. Lee k žagi, se lahko splava po vodi, istotako odplavi rezan les po vodi, ali pa po železnici. Poleg žage oddam tudi po dnevni ceni večjo množino okroglega lesa, da se lahko takoj prične z obratom. Ponudbe na oglas. oddel «Jutra» pod «Žaga» 42740

Gostilno
staro, solidno, v večjem mestu Hrvatske, blizu Slovenije, prodam po ugodni ceni; lepi in čisti gostilniški prostori, kegljišče, stanovanje, vrt, hlevi, lep inventar itd. Bodočnost zasigurana. Cenjene ponudbe poslati na Karlovac, poštni pretinac 1. 42838

Večjo hišo
v Ljubljani, s trgovino ali pripravno za trgovino, — kupim v centru mesta. — Kupec sem resen, s takojšnjim plačilom. Pismeno na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Takojšnje plačilo št. 1200«. 42862

Hišo
prodam radi družinskih razmer, s takojšnjim stanovanjem. Hiša je v dobrem stanju, z več stanovanji, je pripravna za vsakega podjetnika. Pismene ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod šifro »Dobra kupčija št. 2300«. 42861

Posestvo
z gostilniško koncesijo, 6 oral zemlje, njive, sadovnik, travnik, pol orala vinograda, vse poslopje novo, 25 minut od R. Slatine takoj prodam radi družinskih razmer. Cena 150.000 Din. Pojasnila daje Ivan Vidgaj, R. Slatina.

Hišo z vrtom
prodam v zelo prometnem industrijskem kraju, primerno posebno za pekarsko obrt brez konkurence. Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod »11458«. 42892

Vilo
ali hišo do pet sob kupim pri glavnem kolodvoru ali okolici takoj. Cena do 180 tisoč. Ponudbe na ogl oddelek »Jutra« pod »November«. 42911

Lokali

Lokal
v stanovanju pripraven za pisarno ali za krojača, oddam takoj. Naslov pove ogl. odd »Jutra«. 42780

V najem

Pekarno in tovarno
dam v najem oziroma tudi prodam. Ponudbe na ogl. odd. pod »Dolenjsko« 42859

Stanovanja

Vrtnar
izučen, drž. upokojenec, oženjen, dobi brezplačno stanovanje sobe in kuhinje. Naslov v ogl. odd. »Jutra«. 42891

Lepo stanovanje
2 sob, velike predsobe, velike kuhinje, shrambe in pritiklin, takoj oddam — Naslov v ogl. odd. »Jutra« 42835

Stanovanje
krasno, 3sobno, v novi hiši, z električno razsvetljavo, v bližini postaje, oddam. Ponudbe pod značko »Mirna stranka« na ogl. odd. »Jutra«. 42897

Za 1. december
oddam brezplačno stanovanje, renovirano, z vrtom, v vili, stranki, ki poseči primeren kapital. Naslov pove ogl. odd. »Jutra«. 42894

Stanovanje
in vrt oddam brezplačno proti posojilu od Din 25 tisoč do 30 tisoč. Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod »Varno posojilo«. 42912

Stanovanje
komfortno, 4 do 5sobno, rabim za takoj v centru Ljubljane. Plačam dobro. Privšek, Dunajska cesta 7. 42915

Prehrana

Več gospodov
sprejmem na dobro domačo hrano po 15 Din, v sredini mesta. Naslov pove ogl. odd. »Jutra«. 42883

Abonente
po 18 Din dnevno sprejmem na prvovrstno domačo hrano. Naslov v ogl. odd. »Jutra«. 42889

Sobe

Opremljeno sobo
sep. vhod, elektr. razsvetljava, oddam 1.—3. Copova 21, pritl. 2. 42800

Lepo sobo
oddam s vso oskrbo 2 gospodičnama. Zrinjskega 6, II., levo. 42637

2 gospoda
sprejmem na stanovanje s hrano v Tavčarjevi ulici. Naslov v ogl. odd. »Jutra« 42880

Sobico
z električno, v sredini mesta, oddam gospodu za 250 Din. Lahko tudi hrano. Naslov v ogl. odd. »Jutra«. 42885

Lepo sobo
z električno, v sredini mesta, oddam 2 gospodoma. Event. tudi s hrano. Naslov v ogl. odd. »Jutra«. 42884

Sostanovalca
sprejmem, Poljanska cesta 54, vrata 34. 42749

Opremljeno sobo
solnčno, takoj oddam na Resljevi cesti. Naslov v ogl. odd. »Jutra«. 42887

2 sostanovalki
sprejmem, istotam prodam tudi klavir. Naslov v ogl. odd. »Jutra«. 42890

Na stanovanje
event. na hrano sprejmem gospodično. Naslov pove ogl. »odd. »Jutra«. 42858

Lepo sobo
z električno razsvetljavo, posebnim vhodom, solnčno, parketirano, oddam. Naslov v ogl. odd. »Jutra«. 42854

Sostanovalko
sprejmem v lepo zračno sobo z električno. Naslov v oglas. odd. »Jutra« — 42722

Solnčno sobo
oddam event tudi 2 sobi s 1. decembrom na Kodeljevem. Naslov v gl odd »Jutra«. 42742

Sobo
oddam čez dan odsotnemu gospodu ali gospodični. — Naslov v ogl. odd. »Jutra« 42836

2 pisarniški sobi
oddam v centru mesta za mesečno najemnino 1600 Din in dve sobi za mesečno najemnino 1000 Din. Event. oddam enemu reflektantu vse štiri sobe. — Naslov pove ogl. odd. »Jutra«. 42868

Stanovanje
dobi takoj samostojna gospa ali pletilja. Stanovanje obstoji iz sobe in kuhinje. Naslov v ogl. odd. »Jutra«. 42869

Opremljeno sobo
oddam solidnemu gospodu ali dami. Stari trg 3, I. — 42864

Boljšemu gospodu
oddam sobo s posebnim vhodom, električno razsvetljavo, blizu sodnije. Postrežba in zajtrk. Naslov v ogl. odd. »Jutra«. 42833

Sobo
v bližini »Evrope«, ki nima posebnega vhoda, oddam solidnemu gospodu ali sarejši gospodični. — Ogledati od 3. dlje. — Naslov v ogl. odd. »Jutra« 42853

Prazno sobo
s posebnim vhodom, oddam takoj. Sp. Šiška pr' Dolja. Aljaževa cesta. 12851

Sobo
s kuhinjo event. tudi s shrambo želi starejša mirna in solidna stranka brez otrok za 1. januar 1929. Cenj. ponudbe na ogl. od. »Jutra« pod »G. M. S.« 42843

Sobo
lepo, oddam takoj. Naslov v ogl. odd. »Jutra«. 42896

Na stanovanje
event. z vso oskrbo sprejmem. Naslov pove ogl. odd. »Jutra«. 42899

Prazno sobo
s posebnim vhodom želi gdč. Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod »Čisto«. 42898

Sobo
lepo in mračno, s električno in souporabo kopalnice, oddam dvema osebama v Pražakovi ulici 10, III., desno. 42909

Sobo
s posebnim vhodom, električno razsvetljavo, 2 posteljama oddam takoj. Event. sprejmem tudi sostanovalca. Naslov v ogl. odd. »Jutra«. 42913

Sobo
oddam solidnemu gospodu. Naslov v ogl. odd. »Jutra«. 42914

4 do 5 sob
praznih, rabim za takoj v centru Ljubljane. Privšek, Dunajska cesta 7. 42916

Informacije

Hanza Žunkovič
sin matere Terezije iz Gor. Radgone, se prosi za njegov sedanji naslov pod »Stari znanec 1859« na upravo »Jutra« Maribor. 42831

Dopisi

Nagelj
Dvignite pismo v ogl. od. »Jutra«. 42736

Gdč. Italijanka
poučuje in daje konverzacije. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Italijanščina«. 42773

Mozirje
nedelja 25., dama plašč zeleno-črn — avto vlak Celje, ako mogoče poznanstvo, prosi gospod. Naslov pod »Vis-a-vis« na ogl odd. »Jutra«. 42923 42923

N. Sadlucki
Hiroscf, psihografolog in fizionomist. Po skupnih podatkih iz dlana, rokopisa in lic čita značaj, preteklost, sedanjost in bodočnost. V svojem dolgoletnem delovanju v tej stroki sem prejel nebroj pismenih in ustmenih zahval, katere sem uvrstil v svoj album. To je najbolje spričevalo o moji sposobnosti pri odkrivanju. Moji sloves pa so prinesli tudi časopisi vse kraljevine, ki sem vso prepotoval. Dajem vsakemu klijentu tudi pismene nasvete, ki mu lahko koristijo skozi vse življenje. Sprejemam vsak dan od 9—12 in od 2.—7. v hotelu »Slon«, Ljubljana, v sobi 21, I. nadstr. 42762

Glasbila

Klavir
na prodaj po zelo nizki ceni. Naslov v ogl. odd. »Jutra«. 42860

Klavir
zelo dobro ohranjen, dobre znamke, kupi Sokol Cerknica. Ceno in znamko pod »Klavir« na ogl. odd. »Jutra« 42906

Pianino
črn, skoraj nov, prodam. Naslov v ogl. odd. »Jutra« 42910

Klavir
ali avtomat na električni pogon kupim. Ponudbe pod šifro »Avtomat C« na podružnico »Jutra«, Celje 42905

Živali

Več kanarčkov
harcerjev naprodaj na Kongresnem trgu 7, dvorišče — med 12. in 14. uro. 42775

Izgubljeno

Siv plašč
kovorkot, je bil dne 28. oktobra zamenjan v kavarni »Evropa«. Prosim dotično osebo, da prinese plašč v podružnico »Jutra« Celje, kjer se ji povrne njen plašč. 42904

Pisalni stroji

Pisalni stroj
znamke Mignon, dobro ohranjen, z dvema pisavama, takoj poceni prodam. Naslov v ogl. odd. »Jutra«. 42882

Stroji

Pletilnih strojev
8/40 več popolnoma dobrih prodam. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Pletilni stroji». 41978

Obrt

Izurjena šivilja
se priporoča cenj. damam na dom, sprejema delo tudi na dom. Janežičeva ul. 12. Prule, pri Žirovnik. 42852

Razno

Stalna umetniška razstava slik
velika izbira vsakovrstnih okvirjev, lepa novodošla darila za Miklavža in Božič — A. Kos, Ljubljana, Mestni trg 25. 42357

Zahtevajte brezplačen cenik ur
Na odplačilo in za gotovino. Odplačilo KD 11 Kralja Petra 64. Beograd 41624

PRESERNOVA 4
ulica, poleg frančiškanske cerkve

H. SUTTNER

Lastna, protokolirana tovarna UR v Švici. Največja zaloga UR, ZLATNINE in SREBRNINE

NIZKE CENE. SOLIDNA POSTREŽBA.

SAMO 49 dinarjev 60 para — SAMO 49 dinarjev 60 para

Št. 100. Kovinasta anker-Roskopf Din 49.60
Št. 111. Kovinasta anker-Roskopf z radium številkami in kazalci Din 69.20
Št. 105. Budilka, 16 cm visoka, s prvovrstnim anker-strojem. Din 64.20

ZAHTEVAJTE BOGATO ILUSTRIRANI CENIK S KOLEDARJEM, GRATIS IN FRANKO!

od

H. Suttner, Ljubljana 4

Kupujte samo KINA SREBRNO JEDILNO ORODJE, S PETDESETLETNO TOVARNIŠKO GARANCIJO pri

H. SUTTNER
Ljubljana,
Prešernova ulica

WMF 4

Snežne čevlje in galoše
sprejme v popravilo, tvrdka
Matija Trebar, Ljubljana
Sv. Petra cesta 6 13679

Vaši zobje
ostanejo vedno zdravi in beli, a dih iz ust svež in prijeten, ako uporabljate

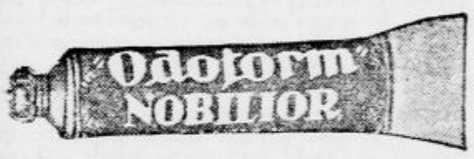

ODOFORM-PASTO za zobe.
Dobi se v lekarnah in drogerijah.
Glavna zaloga parfumerija URAN, Ljubljana, Mestni trg 11. 260

Dogodke pred 10. leti
popisuje dr. Ivan Lah v
Knjigi spominov.
Broširana velja Din 30.-, v platno vezana Din 40·- -
Izdala 237
Knjigarna Tiskovne zadruge v Ljubljani
Prešernova 54 (nasproti gl. pošte)

Mestni pogrebni zavod
Občina Ljubljana

V globoki žalosti naznanjamo, da je naša srčnoljubljena dobra mati, stara mati, sestra, tašča in teta, gospa

Antonija Bevc
vdova po vod. zemljiške knjige

v torek dne 27. t. m. po dolgi mučni bolezni, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb drage pokojnice bo v četrtek dne 29. t. m. ob 4. uri pop. iz hiše žalosti Ižanska cesta 1 na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 27. novembra 1928.

Globoko žalujoči ostali.

Samo iz originalne Jugobanat-patent-moke se dobiva najboljše pecivo!

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij «Jutra» Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojzij Novak. Vsi v Ljubljani